

LATVIJAS REPUBLIKAS
2022. GADA PĀRSKATS PAR
VALSTS BUDŽETA IZPILDI
UN PAR PAŠVALDĪBU BUDŽETIEM

1. SĒJUMS

FINANŠU MINISTRIJA
2023

Latvijas Republikas 2022. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Satura rādītājs

Piel. Nr.	Nosaukums	Lpp.
1. sējums		
	<i>Ziņojums par Latvijas Republikas 2022. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem</i>	4
1.	Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance	8
1.1.	Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem	9
1.2.	Konsolidētais naudas plūsmas pārskats	10
1.3.	Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats	12
	<i>Finanšu pārskata pielikums:</i>	13
	<i>Grāmatvedības uzskaites principu apraksts</i>	17
	<i>Pārskata sagatavošanas principu apraksts</i>	36
	<i>Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts</i>	41
	<i>Finanšu pārskata posteņu skaidrojums</i>	45
2.	Pārskats par valsts konsolidēto parādu	91
	<i>Skaidrojums pārskatam par valsts konsolidēto parādu</i>	92
2. sējums		
3.	Pārskats par konsolidētā kopbudžeta izpildi	4
	<i>Skaidrojums par konsolidētā kopbudžeta izpildi</i>	5
3.1.	Konsolidētais valsts budžeta izpildes pārskats	12
	<i>Skaidrojums par konsolidēto valsts budžeta izpildi</i>	13
3.1.1.	Likuma par valsts budžetu 1.pielikuma “Valsts konsolidētais budžets” izpilde	33
3.1.2.	Likuma par valsts budžetu 2.pielikuma “Valsts budžeta ieņēmumi” izpilde	35
3.1.3.	Likuma par valsts budžetu 3.pielikuma “Valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta kopsavilkums” izpilde	41
3.1.4.	Likuma par valsts budžetu 4.pielikuma “Valsts pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām” izpilde	117

Piel. Nr.	Nosaukums	Lpp.
3.1.5.	Likuma par valsts budžetu 5.pielikuma “Valsts speciālā budžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām” izpilde	353
3.1.6.	Likuma par valsts budžetu 6.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu, pašvaldību speciālās izglītības iestāžu un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	361
3.1.7.	Likuma par valsts budžetu 7.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – interešu izglītības programmu pedagogu daļējai darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	362
3.1.8.	Likuma par valsts budžetu 8.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību speciālo pirmsskolas izglītības grupu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, speciālajām izglītības iestādēm, kas nodrošina internāta pakalpojumus” izpilde	363
3.1.9.	Likuma par valsts budžetu 9.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	364
3.1.10.	Likuma par valsts budžetu 10.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldību māksliniecisko kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	365
3.1.11.	Likuma par valsts budžetu 11.pielikuma “Valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujama apjoms” izpilde	366
3.1.12.	Likuma par valsts budžetu 12.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldību pasākumiem” izpilde	419
3.1.13.	Valsts konsolidētā ziedojumu un dāvinājumu izpilde	420
3.1.14.	No valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu konsolidētā pamatdarbības izpilde	422
3.2.	Konsolidētais pašvaldību budžeta izpildes pārskats	425
	<i>Skaidrojums par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi</i>	426
3.2.1.	Konsolidētais pašvaldību pamatbudžeta izpildes pārskats	438
3.2.2.	Konsolidētais pašvaldību ziedojumu un dāvinājumu izpildes pārskats	440

Ziņojums par Latvijas Republikas 2022. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Latvijas ekonomika 2022. gadā gan Covid-19 krīzi, gan arī kara un energoresursu cenu kāpuma radītās problēmas ir pārvarējusi labāk, nekā sākotnēji gaidīts. Iekšzemes kopprodukts (turpmāk – IKP) 2022. gadā uzrādīja izaugsmi par 2,8 % salīdzināmās cenās, tuvojoties Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalstu ekonomiku vidējam pieauguma līmenim – 3,5 %. Ekonomikas straujāku izaugsmi pēc Covid-19 pandēmijas bremsēja neparedzēti ārējie notikumi – Krievijas militārais iebrukums Ukrainā, energoresursu cenu straujš kāpums, tā izraisītā augstā inflācija un centrālo banku pasākumi tās ierobežošanai.

2022. gadā vispārējās valdības budžeta deficīts¹ bija 4,4 % no IKP, nesasniedzot likumā “Par valsts budžetu 2022. gadam” plānoto. Salīdzinot ar 2021. gadu, vērojama kopbudžeta bilances uzlabošanās par 676,7 milj. *euro*, taču budžeta deficīts joprojām ir būtiski augstāks nekā pirms pandēmijas, kas skaidrojams ar nozīmīgu atbalstu Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai, energoresursu cenu pieauguma samazināšanai un bēgļiem no Ukrainas. Budžeta deficīts² Latvijā 2022. gadā bija viens no augstākajiem ES dalībvalstu vidū un pārsniedza vidējo rādītāju – 3,4 %. Savukārt vispārējās valdības parāds³ 2022. gada beigās Latvijā bija 15,9 mljrd. *euro* jeb 40,8 % no IKP, kas ir ievērojami mazāks nekā vidēji ES dalībvalstīs (84,0 %).

Vispārējās valdības parāda līmeni galvenokārt ietekmē valsts parāds⁴, kas 2022. gada beigās bija 16,8 mljrd. *euro* nominālvērtībā, pieaugot par 9,8 % salīdzinājumā ar 2021. gadu. Valsts parāda pieauguma tendences kopš 2020. gada sākuma noteica visaptverošu atbalsta pasākumu īstenošana Covid-19 uzliesmojuma ietekmes mazināšanai un, sākot ar 2022. gadu, valsts atbalsta pasākumi energoresursu cenu strauja pieauguma kompensēšanai.

Neskatoties uz pēdējos gados novēroto pieaugumu, Latvijas parāda līmenis joprojām ir viens no zemākajiem ES un eirozonas dalībvalstu vidū, un kredītreitingu aģentūras nesaskata riskus tā ilgtspējai. 2022. gadā Latvijas kredītreitings saglabāts augstajā A grupā, sniedzot iespēju nodrošināt aizņemšanos finanšu tirgos ar labvēlīgiem nosacījumiem. Starptautiskajos finanšu tirgos 2022. gadā piesaistīti resursi 850 milj. *euro* apmērā, veicot eiroobligāciju emisiju ar dzēšanu 2027. gada martā un sasniedzot lielāko investoru pieprasījumu starp Baltijas valstu emisijām attiecīgajā periodā. Saglabājoties izdevīgiem finanšu nosacījumiem, Latvija trešo reizi izmantoja arī Eiropas Komisijas SURE instrumentu, piesaistot ilgtermiņa aizņēmumu 167 milj. *euro* apmērā. Iekšējā finanšu tirgū 2022. gadā veikti apgrozībā esošo eiroobligāciju papildu laidieni 1 195 milj. *euro* apmērā, saglabājoties augstam investoru pieprasījumam pēc valsts vērtspapīriem izsolēs, kas ļāva īsā laikā iekšējā tirgū piesaistīt vēsturiski lielāko resursu apjomu un uzturēt augstu likviditāti Valsts kases kontos.

2022. gadā valsts budžets izpildīts, īstenojot likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam” noteiktās prioritātes – ienākumu nevienlīdzības mazināšana,

¹ saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

² saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

³ saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

⁴ saskaņā ar nacionālo metodoloģiju, bez atvasinātajiem finanšu instrumentiem

cilvēkkapitāla kapacitātes saglabāšana un stiprināšana publiskajā sektorā, veselības aprūpes pakalpojumu uzlabošana onkoloģijas jomā, valsts inovatīvā potenciāla stiprināšana, ekonomiskās vides noturības veicināšana un publisko investīciju projektu portfeļa palielināšana un finansēšana.

2022. gadā konsolidētajā kopbudžetā (valsts un pašvaldību budžetu izpilde⁵) bija finansiālais deficīts 1 423,9 milj. *euro*, kas ir par 420,9 milj. *euro* mazāks salīdzinājumā ar 2021. gada rādītāju. Pērn pēc Finanšu ministrijas novērtējuma kopējais atbalsts Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai, energoresursu cenu pieauguma samazināšanai un Ukrainas civiliedzīvotājiem palielināja vispārējās valdības budžeta deficītu par 1,5 mljrd. *euro* jeb 3,8% no IKP, no kā gandrīz pusi veidoja energoatbalsts un atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem. Konsolidētā kopbudžeta deficītu ietekmēja gan valsts konsolidētā budžeta deficīts 1 486,8 milj. *euro*, kas, salīdzinot ar 2021. gada attiecīgo rādītāju 1 753,9 milj. *euro*, bija par 267,1 milj. *euro* mazāks, gan pašvaldību konsolidētā budžeta pārpalikums 62,9 milj. *euro* salīdzinājumā ar deficītu 90,9 milj. *euro* 2021. gadā.

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumos 2022. gadā saņemti 14,3 mljrd. *euro*, kas ir par 1,7 mljrd. *euro* jeb 13,9 % vairāk, salīdzinot ar 2021. gadu. Kopbudžeta ieņēmumu pieaugums galvenokārt saistīts ar augstākiem nodokļu ieņēmumiem, kas pērn veidoja 11,6 mljrd. *euro*, pārsniedzot iekasēto 2021. gadā par 1,5 mljrd. *euro* jeb 15,2 %. Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu palielinājums 2022. gadā saistīts ar ekonomiskās aktivitātes kāpumu gada sākumā, kā arī strauji pieaugušām preču un pakalpojumu cenām.

Konsolidētā kopbudžeta izdevumi 2022. gadā veidoja 15,7 mljrd. *euro*, pieaugot par 1,3 mljrd. *euro* jeb 9,2 % salīdzinājumā ar 2021. gadu, ko ietekmēja izdevumi atbalsta pasākumiem un gāzes rezervju iegādei, kā arī lielākiem tēriņiem atlīdzībai. Konsolidētā kopbudžeta izdevumu nozīmīgāko pieaugumu veidoja izdevumi precēm un pakalpojumiem par 24,9 milj. *euro* jeb 48,5%, kas lielā mērā skaidrojams ar dabasgāzes rezervju iegādi pagājušā gada rudenī 430,4 milj. *euro* apmērā, kā arī straujā cenu kāpuma ietekmē lielākiem pašvaldību izdevumiem autoceļu un ielu uzturēšanai, par siltumenerģiju, elektroenerģiju, kurināmo un ēdināšanu pašvaldību iestādēs.

Konsolidētā kopbudžetā kapitālie izdevumi 2022. gadā veidoja 1 280,3 milj. *euro*, par 12,1 milj. *euro* jeb 1 % pārsniedzot 2021. gada līmeni. Būvniecības apjomu krituma ietekmē pašvaldību budžetā kapitālie izdevumi 2022. gadā bijuši par 71,5 milj. *euro* jeb 11,3 % zemāki salīdzinājumā ar 2021. gadu, galvenokārt samazinoties izdevumiem ES fondu finansētiem projektiem. Savukārt valsts pamatbudžetā kapitālie izdevumi pieauguši gan ES fondu projektu īstenošanai, gan pamatfunkciju bruto pamatkapitāla veidošanai, pārsvarā autoceļu būvniecībai, kā arī aizsardzības un iekšlietu nozaru investīciju projektiem.

2022. gadā pašvaldību budžetā bija pārpalikums 62,9 milj. *euro* apmērā, salīdzinot ar 2021. gadu, kad bija deficīts 90,9 milj. *euro*. Pašvaldību konsolidētā budžeta ieņēmumi 2022. gadā veidoja 3 251,2 milj. *euro*, kas ir par 375,5 milj. *euro* jeb 13,1 % vairāk nekā 2021. gadā. Ieņēmumu palielinājumu būtiski ietekmēja nodokļu ieņēmumu, galvenokārt iedzīvotāju ienākuma nodokļu, pieaugums par 255,6 milj. *euro* jeb 15,2 % un transfertu ieņēmumu pieaugums par

⁵ saskaņā ar naudas plūsmas metodi

85,1 milj. *euro* jeb 8,6 %, kas paredzēts pedagoģu darba samaksai, atbalstam Ukrainas civiliedzīvotājiem un atbalstam mājsaimniecībām apkures izdevumu kompensēšanai.

Pašvaldību konsolidētā budžeta izdevumu līmenis 2022. gadā pieaudzis par 221,7 milj. *euro* jeb 7,5 %, veidojot 3 188,3 milj. *euro*, ko galvenokārt noteica ievērojams izdevumu kāpums precēm un pakalpojumiem, kas straujā cenu kāpuma ietekmē pieauga par 135,7 milj. *euro* jeb 23,2%. Izdevumu kāpums atlīdzībai pērn bijis 82 milj. *euro* jeb 6,1 %, tostarp pedagoģu darba samaksas likmju celšanai. Sociāla rakstura maksājumu apjoms pieaudzis par 62,1 milj. *euro* jeb 45,7 %, bet izdevumi subsīdijām un dotācijām palielinājušies par 12,8 milj. *euro* jeb 5,9 %.

Likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam” noteiktajiem vidēja termiņa budžeta politikas prioritārajiem attīstības virzieniem pievienojas jauni izaicinājumi saistībā ar ģeopolitiskajiem riskiem un globālās ekonomikas attīstību.

Latvijas Stabilitātes programmā 2023.-2026. gadam minētā enerģijas cenu mazināšanās, gāzes rezervju krājumu apjoms Eiropā, kā arī ekonomikas transformācija enerģētiskās neatkarības virzienā iezīmē tos faktorus, kas 2023. gadā ir ļāvuši paaugstināt izaugsmi un inflācijas prognozi Latvijā salīdzinājumā ar likumā “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” ietvertajām prognozēm. Saskaņā ar Finanšu ministrijas 2023. gada februāra novērtējumu 2023. gadam IKP pieaugums ir palielināts par 0,6 procentpunktiem, bet 2024. gadam prognozēts 2,0 %, kas ir par vienu procentpunktu mazāks IKP pieaugums nekā pagājušā gada decembra vērtējums. Nākamajos divos gados – 2025. un 2026. gadā – tiek prognozēta ekonomikas izaugsme attiecīgi par 2,9 % un 2,8 %. Vispārējās valdības budžeta deficīts 2023. gadam tiek prognozēts 4,0 % no IKP, bet 2024. gadā – 2,5 % no IKP, savukārt deficīts 2025. un 2026. gadā prognozēts attiecīgi 2,2 % un 0,7 % no IKP. Atbilstoši Eiropas Komisijas ierosinājumam, ko apstiprināja ES Padome, ES dalībvalstis kopš 2020. gada var atkāpties no deficīta mērķiem, neapdraudot fiskālo stabilitāti vidējā termiņā, bet no 2024. gada vispārējā izņēmuma klauzula ir atcelta, un ir spēkā Eiropas fiskālās disciplīnas noteikumi. Jāatzīmē, ka nacionālo fiskālās disciplīnas noteikumu, kas noteikti Fiskālās disciplīnas likumā, darbība ir pilnībā atjaunota 2023. gadā.

Latvijas Republikas 2022. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (turpmāk – Pārskats) sagatavots atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību 31. panta prasībām un struktūrai, kas noteikta Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumos Nr. 430 “Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība” par periodu no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 31. decembrim, apkopojot informāciju no ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību pārskatiem, ikgadējā pārskata par valsts budžeta finanšu uzskaiti un ikgadējā pārskata par Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem.

Pārskatā ietvertie valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu gada pārskati un pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu gada pārskati sagatavoti atbilstoši Grāmatvedības likumam, likumam “Par pašvaldību budžetiem”, likumam “Par valsts budžetu 2022. gadam” un citiem normatīvajiem aktiem budžeta un grāmatvedības jomā.

ZIŅOJUMS PAR LATVIJAS REPUBLIKAS 2022. GADA PĀRSKATU PAR VALSTS BUDŽETA IZPILDI UN
PAR PAŠVALDĪBU BUDŽETIEM

Pārskatu veido divi sējumi, kopā 539 lpp. Pārskata 1. – 3.2.2. pielikumi ir šī Pārskata neatņemama sastāvdaļa. Pārskata 1. sējumā iekļauta 2022. gada valsts konsolidētā grāmatvedības bilance, tās pielikumi – finansiālās darbības pārskats, naudas plūsmas pārskats, pašu kapitāla izmaiņu pārskats ar skaidrojumiem un pārskats par valsts konsolidēto parādu ar skaidrojumiem.

Pārskata 2. sējumā iekļauta informācija par budžetu izpildi 2022. gadā, kas sastāv no konsolidētā kopbudžeta izpildes pārskata un tā pielikumiem – pielikuma, kurā sniedz skaidrojumu par konsolidētā kopbudžeta izpildi, konsolidētā valsts budžeta izpildes pārskata un konsolidētā pašvaldību budžeta izpildes pārskata.

Finanšu ministrs

(paraksts*)

A.Ašeradens

Valsts kases pārvaldnieks

(paraksts*)

K.Āboliņš

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance

(tūkst. euro)

Konta Nr.	Posteņa nosaukums	Piezīmes/ visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	B	C	1	2
AKTĪVS				
1000	Ilgtermiņa ieguldījumi		30 770 985	30 709 550
1100	Nemateriālie ieguldījumi	KB.1.1., V1, V3, V4	214 434	189 144
1200	Pamatlīdzekļi	KB.1.2., V1, V3, V4, V7	14 401 458	13 814 563
1300	Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3., V9	13 949 701	14 161 507
1400	Ilgtermiņa prasības	KB.1.4., V5, V9	348 862	703 686
1500	Ieguldījuma īpašumi	KB.1.5., V3, V4	641 782	638 877
1600	Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	KB.1.6, V4	1 214 748	1 201 773
2000	Apgrozāmie līdzekļi		6 440 203	5 201 066
2100	Krājumi	KB.2.1., V1, V3, V4	1 284 037	782 443
2300	Īstermiņa prasības	KB.2.3., V5, V9	2 216 736	1 569 395
2400	Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem	KB.2.4.	498 322	278 663
2500	Īstermiņa finanšu ieguldījumi	KB.2.5., V9	32 020	20 995
2600	Naudas līdzekļi	KB.2.6., V1	2 409 088	2 549 570
	BILANCE (1000+2000)		37 211 188	35 910 616
PASĪVS				
3000	Pašu kapitāls		8 302 689	7 727 715
3300	Rezerves	KB.3.3., PK	1 870 058	1 818 687
3500	Budžeta izpildes rezultāti	KB.3.5., FD, PK	6 432 631	5 909 028
4000	Uzkrājumi	KB.4., V6	2 802 530	3 809 806
5000	Saistības		26 105 969	24 373 095
5100	Ilgtermiņa saistības	KB.5.1., V5, V7, V9	20 512 444	20 261 941
5200-		KB.5.2.-		
5900	Īstermiņa saistības	KB5.9., V5, V7, V9	5 593 525	4 111 154
	BILANCE (3000+4000+5000)		37 211 188	35 910 616
ZEMBILANCE				
0100	Nomātie aktīvi		270 287	309 843
9100	Zembilances aktīvi	KB.9.1.	914 325	825 988
9500	Zembilances pasīvi	KB.9.2., V6, V9	5 744 446	5 415 905

Finanšu ministrs

(paraksts*)

A.Ašeradens

Valsts kases pārvaldnieks

(paraksts*)

K.Āboliņš

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darījuma apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
A1	Ieņēmumi (A11 līdz A19 rindas summa)		16 806 670	13 746 272
A11	Nodokļu ieņēmumi	V5.	11 689 500	10 112 841
A12	Nenodokļu ieņēmumi	V5.	817 653	531 011
A13	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	V4.	452 915	399 029
A14	Ārvalstu finanšu palīdzība		1 423 128	1 418 057
A16	Ziedojumi un dāvinājumi	V1.	22 171	34 663
A17	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem		0	0
A18	Procentu ieņēmumi		62 438	38 297
A19	Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā		2 338 865	1 212 374
A2	Izdevumi (A21 līdz A31 rindas summa)		16 297 305	15 047 848
A21	Atalgojums		2 386 742	2 269 144
A22	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas		754 369	694 517
A23	Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		40 497	15 617
A24	Pakalpojumi	V4.	1 161 402	957 019
A25	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika	V4.	570 626	425 230
A26	Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		31 027	23 974
A27	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		8 469 658	8 305 780
A28	Procentu izdevumi		206 177	234 875
A30	Nolietojuma un amortizācijas izmaksas		782 891	753 743
A31	Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā	V6.	1 893 916	1 367 949
A	Ieņēmumu un izdevumu rezultāts (A1 – A2)		509 365	-1 301 576
N1	Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no finanšu instrumentiem	V9.	-6 930	-10 533
N2	Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas		21 168	21 041
REZ	Budžeta izpildes rezultāts (A + N1 + N2)		523 603	-1 291 068

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darījuma apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
I	Ieņēmumi kopā (A1 + B1 + C1 + D1)		24 919 005	23 750 821
II	Izdevumi kopā (A2 + B2 + C2 + D2)		25 061 966	23 276 745
A	Naudas līdzekļu plūsma no pamatdarbības (A1 – A2)		-50 031	-309 560
A1	Ieņēmumi no pamatdarbības (A11 līdz A19 rindas summa)		14 970 016	13 232 270
A11	Nodokļu ieņēmumi		12 246 007	10 629 485
A12	Nenodokļu ieņēmumi		738 167	670 284
A13	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		418 750	363 121
A14	Ārvalstu finanšu palīdzība		1 522 690	1 370 815
A15	Transferti		0	398
A16	Ziedojumi un dāvinājumi	VI.	1 614	3 046
A17	Aizdevumu atmaksas		21 630	29 029
A18	Procentu ieņēmumi		14 809	4 166
A19	Citi ieņēmumi no pamatdarbības		6 349	161 926
A2	Izdevumi no pamatdarbības (A21 līdz A19 rindas un A32 līdz A33 rindas summa)		15 020 047	13 541 830
A21	Atalgojums		2 363 821	2 243 902
A22	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas		1 444 680	1 282 077
A23	Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		40 948	16 045
A24	Pakalpojumi		1 286 611	1 058 499
A25	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		954 775	453 092
A26	Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		24 011	24 209
A27	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		8 822 294	8 374 080
A28	Procentu izdevumi		7 589	8 368
A32	Aizdevumu izsniegšana		69 139	78 882
A33	Citi izdevumi no pamatdarbības		6 179	2 676
B	Naudas līdzekļu plūsma no ieguldījumu darbības (B1 – B2)		-1 355 604	-1 505 220
B1	Ieņēmumi no ieguldījumu darbības (B11 līdz B15 rindas summa)		66 629	70 900
B11	Nemateriālo ieguldījumu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		114	7
B12	Pamatlīdzekļu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		56 071	59 975
B13	Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana		379	1 107
B14	Procentu ieņēmumi		160	140
B15	Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības		9 905	9 671
B2	Izdevumi no ieguldījumu darbības (B21 līdz B27 rindas summa)		1 422 233	1 576 120
B21	Nemateriālo ieguldījumu iegāde un avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		32 065	30 921
B22	Nemateriālo ieguldījumu izveidošana		38 167	34 249
B23	Pamatlīdzekļu iegāde un avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		614 265	622 862

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darbības apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
B24	Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		589 533	577 419
B25	Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde		148 022	310 335
B26	Procentu izdevumi		176	334
B27	Citi izdevumi no ieguldījumu darbības		5	0
C	Naudas līdzekļu plūsma no finansēšanas darbības (C1 – C2)		1 284 619	1 989 100
C1	Ieņēmumi no finansēšanas darbības (C11 līdz C13 rindas summa)		2 225 402	3 819 770
C11	Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri		2 197 335	3 786 578
C12	Procentu ieņēmumi		28 067	32 174
C13	Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības		0	1 018
C2	Izdevumi no finansēšanas darbības (C21 līdz C23 rindas summa)		940 783	1 830 670
C21	Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri		752 014	1 582 783
C22	Procentu izdevumi		188 769	247 887
C23	Citi izdevumi no finansēšanas darbības		0	0
D	Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem (D1 - D2)		-21 945	299 756
D1	Ieņēmumi no piesaistītajiem līdzekļiem		7 656 958	6 627 881
D2	Izdevumi no piesaistītajiem līdzekļiem		7 678 903	6 328 125
III.	Naudas līdzekļu plūsma kopā (I. - II.)		-142 961	474 076
IV.	Naudas plūsma kopā (III.)		-142 961	474 076
V.	Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts (+,-)		2 487	17 613
VI.	Naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā (NL1 - NL2)		140 474	-491 689
NL1.	Naudas līdzekļu un noguldījumu atlikums perioda sākumā		2 549 562	2 057 881
NL2.	Naudas līdzekļu un noguldījumu atlikums perioda beigās		2 409 088	2 549 570

1.3. pielikums

Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats

(tūkst. euro)

Kods	Periods	Apraksts	Pašu kapitāls						pavisam
			rezerves			budžeta izpildes rezultāts			
			finanšu instrumentu patiesās vērtības rezerve	pārējās rezerves	kopā (1. + 2.)	iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts	pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	kopā (4. + 5.)	
A	B	C	1	2	3	4	5	6	7
301		Iepriekšējā pārskata perioda sākumā	-11 838	517 718	505 880	7 620 938	-363 713	7 257 225	7 763 105
312		kļūdu labojumi	0	1 249 652	1 249 652	-1 214 850	41 620	-1 173 230	76 422
313	Iepriekšējais pārskata periods	Iepriekšējā pārskata perioda sākumā ar kļūdu labojumu	-11 838	1 767 370	1 755 532	6 406 088	-322 093	6 083 995	7 839 527
314		palielinājums	4 473	70 094	74 567	1 116 101	2 582 503	3 698 604	3 773 171
315		samazinājums	0	-11 412	-11 412	0	-3 873 571	-3 873 571	-3 884 983
316		pārvietošana starp 3000	0	0	0	-322 093	322 093	0	0
302		Iepriekšējā pārskata perioda beigās/pārskata perioda sākumā	-7 365	1 826 052	1 818 687	7 200 096	-1 291 068	5 909 028	7 727 715
324		palielinājums	8 413	7 859	16 272	0	3 683 671	3 683 671	3 699 943
325		samazinājums	0	35 099	35 099	0	-3 160 068	-3 160 068	-3 124 969
326	Pārskata periods	pārvietošana starp 3000	0	0	0	-1 291 068	1 291 068	0	0
303		Pārskata perioda beigās	1 048	1 869 010	1 870 058	5 909 028	523 603	6 432 631	8 302 689

Finanšu pārskata pielikums

2022. gada finanšu pārskats sagatavots atbilstoši likumam “Par grāmatvedību”, Likumam par budžetu un finanšu vadību, likumam “Par valsts budžetu 2022. gadam”, likumam “Par pašvaldību budžetiem” un citiem normatīviem aktiem, kas nosaka budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti un pārskatu sagatavošanu.

Finanšu pārskats sagatavots, ievērojot uzkrāšanas, naudas plūsmas (piemēram, attiecībā uz naudas plūsmas pārskatu), piesardzības un darbības turpināšanas principus. Finanšu un nefinanšu informācija sagatavota atbilstoši vispārpieņemtām pārskatu kvalitātes prasībām – patiesums, nozīmīgums, saprotamība, savlaicīgums, salīdzināmība un pārbaudāmība.

Finanšu pārskatā konsolidēti ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību (turpmāk – budžeta iestādes) konsolidētie gada pārskati, ikgadējais pārskats par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem un ikgadējais pārskats par valsts budžeta finanšu uzskaiti.

Ministriju un centrālo valsts iestāžu konsolidētajos gada pārskatos ir iekļauti valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu gada pārskati.

Pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos ir iekļauti pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu gada pārskati.

2022. gadā budžeta iestādes grāmatvedības uzskaiti kārtoja un gada pārskatus sagatavoja atbilstoši 2018. gada 13. februāra noteikumiem Nr. 87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 87) un Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 344) un ievērojot arī citu normatīvo aktu prasības, kas bija spēkā un piemērojamas 2022. gadā.

Normatīvie akti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites un pārskatu sagatavošanas jomā izstrādāti, izvērtējot Starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu (turpmāk – SPSGS) prasības atbilstoši Latvijas iespējām. Valsts kases pašnovērtējums normatīvo aktu atbilstībai SPSGS 2021. gadā bija 90,6 %. Latvijas normatīvo aktu atbilstību SPSGS vērtēja arī EUROSTAT un šis novērtējums sasniedza 93 %, kas pārsniedz Valsts kases novērtēto atbilstību.

Atbilstoši Likumam par budžetu un finanšu vadību 2022. gada finanšu pārskatā ir apkopoti 13 ministriju, 15 centrālo valsts iestāžu un 43 pašvaldību 2022. gada konsolidētie gada pārskati un divi ikgadējie pārskati.

Finanšu pārskata sagatavošanā izmantoti šādi konsolidācijas veidi:

- pārskatu apvienošana, summējot visus pārskatos minētos rādītājus un veidojot pārskatu kopsavilkumus;
- savstarpējo darījumu rezultāta vai atlikumu (pēc uzkrāšanas principa) izslēgšana, kas veikta starp konsolidācijā iesaistītajām institucionālo sektoru struktūrām;
- savstarpējo transferta ieņēmumu un transferta izdevumu darījumu rezultāta izslēgšana pa budžeta veidiem un starp budžeta veidiem (pēc naudas plūsmas principa), kas notikusi starp darījuma pusēm saimnieciskā gada ietvaros.

Finanšu pārskatā iekļauta šāda finanšu informācija:

- valsts konsolidētā grāmatvedības bilance un tās pielikumi;
- konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem;
- konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats;
- konsolidētais naudas plūsmas pārskats;

- finanšu pārskata pielikums, kurā sniegti skaidrojumi par:
 - grāmatvedības uzskaites principiem;
 - pārskata sagatavošanas principiem;
 - finanšu instrumentu risku pārvaldīšanu;
 - finanšu pārskata posteņiem.
- pārskats par valsts konsolidēto parādu un tā pielikumi, kuros sniegti skaidrojumi par valsts konsolidēto parādu.

Strukturālās izmaiņas

2022. gadā Izglītības un zinātnes ministrijas nozarē veiktas šādas strukturālās izmaiņas:

- ar 1. jūliju reorganizētas profesionālās izglītības iestādes Daugavpils Tirdzniecības profesionālā vidusskola un Daugavpils tehnikums, tās apvienojot un izveidojot ministrijas pakļautībā esošu profesionālās izglītības iestādi – Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu;
- ar 1. oktobri likvidēta ministrijas padotībā esošā sociālās korekcijas izglītības iestāde "Naukšēni".

2022. gadā turpinājās pašvaldību reorganizācija Administratīvi teritoriālās reformas ietvaros. Pašvaldības samazināja budžeta iestāžu skaitu, apvienojot iestādes kā vienu nodokļu maksātāju, piemēram, reorganizētas izglītības iestādes un pagastu pārvaldes. Pārskata gadā turpinājās arī pašvaldību administratīvo funkciju centralizācija.

Naudas vienība

Grāmatvedības uzskaitē par vērtības mēru lietota naudas vienība *euro*. Gada pārskata pielikumi un skaidrojumi sagatavoti *euro* un uzrādītie skaitļi noapaļoti līdz veseliem skaitļiem.

Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Budžeta iestādēs visi darījumi ārvalstu valūtās pārvērtēti *euro*, izmantojot Eiropas Centrālās bankas publicēto *euro* atsauces kursus, bet, ja konkrētai ārvalstu valūtai nav Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsauces kursa, tad izmantota pasaules finanšu tirgus atzīta finanšu informācijas sniedzēja periodiskajā izdevumā vai tā tīmekļa vietnē publicēto valūtas tirgus kursu attiecība pret *euro*, piemēram "The Financial Times" publicētie ārvalstu valūtu kursi, (turpmāk – grāmatvedībā izmantotais ārvalstu valūtas kurss), kas ir spēkā darījuma dienas sākumā.

Ieņēmumus vai izdevumus, kas rodas no valūtas kursa svārstībām starp ieņēmumu vai izdevumu atzīšanas dienu un naudas saņemšanas vai samaksāšanas dienu, atzīst attiecīgā pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos.

Monetāro posteņu – naudas līdzekļu ārvalstu valūtā, prasību un saistību, kas saņemamas vai maksājamas ārvalstu valūtā, atlikumi pārrēķināti *euro* atbilstoši grāmatvedībā izmantotajam ārvalstu valūtas kursam, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās darba dienas beigās. Atlikumu izmaiņas no valūtas kursa svārstībām atzītas pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos.

1. tabula. Grāmatvedībā izmantotie ārvalstu valūtas kursi (*euro*)

Valūta	31.12.2022.	31.12.2021.
USD	1.0666	1.1326
CHF	1.9847	1.0331
GBP	0.88693	0.84028
DKK	7.4365	7.4364
SEK	11.1218	10.2503
XDR	0.801601	0.8886

Aplēšu izmantošana

Sagatavojot finanšu pārskatu, ņemtas vērā aplēses un pieņēmumi, kas ietekmējuši atsevišķu posteņu atlikumus, kā arī iespējamo aktīvu un saistību novērtējumu. Iespējamie nākotnes notikumi var ietekmēt pieņēmumus, pamatojoties uz kuriem veiktas attiecīgās aplēses.

Finanšu pārskata posteņu novērtēšanā izmantotās aplēses un pieņēmumi aprakstīti sadaļā "Grāmatvedības uzskaites principu apraksts" pie katra attiecīgā posteņa. Pārskata gadā aplēšu metodes maiņa nav veikta.

Būtiskuma līmenis

Finanšu pārskata pielikums sagatavots, ņemot vērā Saimnieciskā gada pārskatam noteikto būtiskuma līmeni, kā arī Valsts kases noteikto būtiskuma līmeni budžeta iestāžu 2022. gada konsolidēto gada pārskatu un Valsts kases un VID ikgadējo pārskatu posteņu izmaiņu skaidrojumiem, kas publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē.

Budžeta iestādes grāmatvedības uzskaitē piemēro attiecīgās ministrijas, centrālās valsts iestādes un pašvaldības noteikto būtiskuma līmeni saskaņā ar tās vienoto grāmatvedības uzskaites kārtību, ko ievēro visas finanšu pārskatu konsolidācijā iesaistītās iestādes.

Iepriekšējo periodu kļūdu labojumi

Būtiski iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē veikti, pamatojoties uz Valsts kases noteikto būtiskuma līmeni 2022. gadam katrai budžeta iestādei, tai skaitā Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai un VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaites nodrošināšanai, kas publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē.

Konsolidētajam finanšu pārskatam būtiskuma līmenis kļūdu labojumiem noteikts 7 500 000 *euro*.

Ja ministriju, centrālo valsts iestāžu vai pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos finanšu pārskatu posteņu atzīšanā, novērtējumā, izklāstā vai norādīšanā ir pieļautas būtiskas kļūdas, kas nav labotas auditētajos konsolidētajos gada pārskatos, tad Valsts kase koriģē finanšu pārskatu saskaņā ar Valsts kases iekšējos dokumentos noteikto būtiskuma līmeni par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegtajiem būtiskiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma.

Finanšu pārskatā būtisku iepriekšējo periodu kļūdu labojumi uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju, korekcijas veicot:

- iepriekšējo gadu budžeta izpildes rezultātā;
- atbilstošajā bilances aktīva vai pasīva postenī.

Pārējie iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi veikti pārskata gada ieņēmumos vai izdevumos un atbilstošajā bilances aktīva vai pasīva postenī.

Notikumi pēc bilances datuma

Finanšu pārskatā uzrādīti tādi būtiski notikumi pēc pārskata gada beigām, kas ietekmē valsts un pašvaldību budžetu finansiālo stāvokli bilances datumā (koriģējošie notikumi).

Finanšu pārskata posteņu skaidrojuma sadaļā "Notikumi pēc bilances datuma" sniegta informācija par būtiskiem nekoriģējošiem notikumiem pēc pārskata gada beigām, kas liecina par apstākļiem, kas radušies pēc bilances datuma, neattiecas uz pārskata gadu, bet nākotnē varētu būtiski ietekmēt finanšu pārskata rādītājus.

Valsts kontroles un zvērinātu revidentu atzinumi

Valsts kontrole, veicot finanšu revīziju, sniedz atzinumu par pārskata sagatavošanas pareizību un par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei. Atzinuma par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei uzdevums ir sniegt izvērtējumu ministrijas vai centrālās valsts iestādes vadībai, vai revīzijas laikā ir gūta pārliecība, ka valsts pārvalde ievēro tiesību aktus un ar valsts resursiem rīkojas efektīvi. 2022. gada revīzijā ietvertas Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai papildu piešķirtā finansējuma izlietojuma pārbaudes.

Valsts kontroles atzinumus par 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 13 ministrijas un 13 centrālās valsts iestādes. Atbilstoši tiesību aktos noteiktajam 2 centrālās valsts iestādes¹ saņēmušas zvērinātu revidentu atzinumus.

Valsts kontroles vai zvērinātu revidentu atzinumus saņēmušas:

- bez iebildēm – 9 ministrijas un 14 centrālās valsts iestādes;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu – 4 ministrijas²;
- ar iebildēm – 1 centrālā valsts iestāde³.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām zvērinātu revidentu atzinumus par gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 43 pašvaldības, tai skaitā:

- bez iebildēm – 37 pašvaldības;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu – 2 pašvaldības⁴;
- ar iebildēm – 1 pašvaldība⁵;
- ar iebildēm un ar norādītu apstākļu akcentējumu – 3 pašvaldības⁶.

Valsts kontroles sniegtie atzinumi par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2022. gada pārskatiem ir pieejami Valsts kontroles tīmekļvietnē. Valsts kases tīmekļvietnē ir pieejami ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu gada pārskati ar pievienotiem Valsts kontroles un zvērinātu revidentu atzinumiem.

Finanšu pārskata sagatavošanas ietvaros izvērtējot Valsts kontroles un zvērinātu revidentu sniegtos atzinumus par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību konsolidētajiem gada pārskatiem atbilstoši finanšu pārskatam noteiktajam būtiskuma līmenim kļūdu labojumiem, korekcijas nav veiktas.

¹ Saeima un Valsts kontrole

² Aizsardzības ministrija, Finanšu ministrija, Ekonomikas ministrija un Kultūras ministrija

³ Valsts Prezidenta kanceleja

⁴ Balvu novada pašvaldība un Līvānu novada pašvaldība

⁵ Liepājas valstspilsētas pašvaldība

⁶ Ogres novada pašvaldība, Ropažu novada pašvaldība, Preiļu novada pašvaldība

Grāmatvedības uzskaites principu apraksts**Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa**

2022. saimnieciskā gada laikā nav veikta grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa.

Aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas

Finanšu pārskatā nodalītas aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

Par ilgtermiņa aktīviem grāmatvedībā atzīti aktīvi vai to daļa, kuru lietošana vai turēšana plānota ilgāk par vienu saimniecisko gadu vai apmaksā paredzēta vēlāk kā gadu pēc bilances datuma. Īstermiņa aktīvi ir aktīvi vai to daļa, kuru lietošana, turēšana vai apmaksā paredzēta nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma. Īstermiņa aktīvu sastāvā klasificēti arī tādi finanšu ieguldījumi, kurus iespējams realizēt jebkurā laikā.

Par ilgtermiņa saistībām grāmatvedībā atzītas saistības vai to daļa, kuru atmaksas termiņš iestājas vēlāk kā gadu pēc bilances datuma. Īstermiņa saistības ir saistības vai to daļa, kuru atmaksas termiņš iestājas nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma.

Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi ir ilgtermiņa ieguldījumi, kam nepiemīt lietiskā forma. Pārsvārā tās ir lietošanas tiesības, kurām paredzētais lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un kas paredzētas budžeta iestāžu funkciju izpildei.

Nemateriālos ieguldījumus sākotnēji atzīst to iegādes vai izveidošanas vērtībā, kas ietver attiecīgā nemateriālā ieguldījuma pirkšanas cenu un visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādāto vai izveidoto objektu līdz dienai, kad tas nodots lietošanā, piemēram, izmaksas par neatskaitāmiem nodokļiem, darba samaksu, kas tieši radusies nemateriālā ieguldījuma iegādes vai izveidošanas procesā, ieviešanas izmaksas.

Nemateriāliem ieguldījumiem amortizāciju (vērtības norakstīšanu) aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam, sākotnējo vērtību sistemātiski sadalot pa periodiem (lineārā metode), uzskaita kā uzkrāto amortizāciju un atzīst pārskata perioda pamatdarbības izdevumos.

Nemateriālajiem ieguldījumiem, kuru vērtība laika gaitā pieaug un kurus plāno lietot neierobežotu laika periodu, amortizāciju neaprēķina – pārskata gadā 1,8 % nemateriāliem aktīviem.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz nemateriālā ieguldījuma vērtības būtisku samazinājumu:

- vismaz par 90 procentiem samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo nemateriālo ieguldījumu;
- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- nemateriālais ieguldījums ir novecojis;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē nemateriālā ieguldījuma paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt nemateriālā ieguldījuma izveidošanu pirms tā izveidošanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde nosaka aktīva atgūstamo vērtību. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Nemateriālie ieguldījumi, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaitīti ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites.

Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības budžeta iestādēm) paredzētie nemateriālie ieguldījumi uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā to atlikušajā uzskaites vērtībā.

Nemateriālie ieguldījumi, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaitīti zembilancē atbilstoši nomas līgumā noteiktai vērtībai vai vērtībai, kuru noteikusi budžeta iestādes vadītāja apstiprināta komisija.

Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu sastāvā uzskaitīti ilgtermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kas paredzēti budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai. Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un vienības sākotnējās atzīšanas vērtība noteikta, ievērojot normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktās prasības. Nekustamie īpašumi, bioloģiskie aktīvi, bibliotēku fondi, izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi, dārgakmeņi un dārgmetāli, antīkie un citi kultūras un mākslas priekšmeti, vērtslietas un muzeja krājumu priekšmeti uzskaitīti pamatlīdzekļu sastāvā neatkarīgi no vienas vienības atzīšanas vērtības.

Pamatlīdzekļi sākotnēji atzīti to iegādes vai izveidošanas izmaksu vērtībā, kas ietver attiecīgā aktīva pirkšanas cenu un visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādāto vai izveidoto objektu līdz dienai, kad tas nodots lietošanā.

Sākotnēji atzīstot līdz šim neuzskaitītus pamatlīdzekļus, tie novērtēti patiesajā vērtībā, zeme un būves – galvenokārt kadastrālajā vērtībā, mežaudzes – Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam un ievērojot MK noteikumos Nr. 87 noteiktās pamatlīdzekļu nolietojuma normas, sākotnējo vērtību sadalot pa periodiem (lineārā metode), uzskaitot kā uzkrāto nolietojumu un atzīstot pārskata perioda pamatdarbības izdevumos. Ilgtermiņa ieguldījumiem nomātajos pamatlīdzekļos lietderīgās lietošanas laiks noteikts atbilstoši noslēgtā nomas, īres vai apsaimniekošanas līguma darbības termiņam.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv vismaz šādas pazīmes, kas norāda uz pamatlīdzekļu vērtības būtisku samazinājumu:

- vismaz par 90 procentiem samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo pamatlīdzekli;
- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- pamatlīdzeklis ir novecojis vai fiziski bojāts;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē pamatlīdzekļa paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt pamatlīdzekļa izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde nosaka aktīva atgūstamo vērtību. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Zemei, bioloģiskiem un pazemes aktīviem, bibliotēku fondiem, kultūras un mākslas priekšmetiem, muzeju krājuma priekšmetiem, dārgakmeņiem, dārgmetāliem un to

izstrādājumiem, vērtslietām un valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautiem kultūras pieminekļiem, kurus nelieto ikdienā, nolietojumu neaprēķina.

Finanšu nomas (līzinga), kā arī publiskās un privātās partnerības darījumos iegādātos pamatlīdzekļus uzskaita tāpat kā budžeta iestādes īpašumā vai valdījumā esošos pamatlīdzekļus un nolietojumu aprēķina atbilstoši tādiem pašiem noteikumiem, kādi piemērojami pārējiem īpašumā esošiem tās pašas grupas aktīviem.

Likvidētie vai iznīcinātie pamatlīdzekļi izslēgti no uzskaites, atzīstot pārējos izdevumus.

Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības) paredzētie pamatlīdzekļi līdz to atsavināšanai uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā.

Pamatlīdzekļus uzskaita kā atsavināšanai paredzētus, ja tie pašreizējā stāvoklī ir pieejami tūlītējai atsavināšanai un pakļauti normatīvajos aktos noteiktajiem atsavināšanas nosacījumiem, to lietderīgā lietošana ir pārtraukta un to atsavināšana ir ticama. Pamatlīdzekļu atsavināšanu uzskata par ticamu, ja ir spēkā šādi nosacījumi:

- atsavināšana ir pamatota ar normatīvo aktu vai iestādes vadības lēmumu;
- atsavināšanas process ir uzsākts;
- ir pārliecība par atsavināšanas procesa pabeigšanu.

Pamatlīdzekļus, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaita ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites.

Budžeta iestāde, bez atlīdzības nododot pamatlīdzekli citai budžeta iestādei, atzīst pārējos izdevumus pamatlīdzekļa atlikušajā vērtībā, kas veidojas, no pamatlīdzekļa sākotnējās uzskaites vērtības atskaitot vērtības samazinājumu un nolietojumu.

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, uzskaita to sākotnējo vērtību un uzkrāto nolietojumu atsevišķos kontos pamatlīdzekļu sastāvā un turpina aprēķināt nolietojumu pamatlīdzekļu atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā atbilstoši MK noteikumos Nr. 87 noteiktajām pamatlīdzekļu nolietojuma normām un to piemērošanas nosacījumiem.

Budžeta iestāde, veicot kapitālos ieguldījumus valsts un pašvaldību īpašumos, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, palielina to sākotnējo vērtību par valsts vai pašvaldību kapitālo ieguldījumu daļu. Budžeta iestāde savā uzskaitē neatzīst kapitālsabiedrību, ostu pārvalžu vai atvasināto publisko personu veiktos kapitālos ieguldījumus no budžeta iestādes turējumā saņemtajos īpašumos.

Ieguldījuma īpašumi

Ieguldījuma īpašumu sastāvā uzskaitīta zeme un būves, kas nav paredzētas budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai, bet tās iznomā ārpus vispārējās valdības institucionālā sektora struktūrām vai to lietošanas mērķis nav noteikts. Šo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu.

Ieguldījuma īpašumu uzskaitē atbilst pamatlīdzekļu uzskaites pamatprincipiem.

Ieguldījuma īpašumu vērtības samazinājumu pārskata perioda beigās izvērtē, ja konstatētas vismaz šādas vērtības samazinājuma pazīmes:

- pārskata periodā tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas budžeta iestāde, vai tirgos, kuros aktīvs tiek izmantots, ir notikušas izmaiņas, kas nelabvēlīgi ietekmē budžeta iestādi;
- aktīvs ir novecojis vai fiziski bojāts;

- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē aktīva paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt aktīva izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā;
- ar aktīvu saistīto budžetā paredzēto ienākošo un izejošo naudas plūsmu kopsummas vai budžeta izpildes rezultāta samazināšanās vismaz par 50 procentiem.

Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai

Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai paredzēti budžeta iestādes plānveida darbībai lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un mežsaimniecībā ieņēmumu gūšanai. Šo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un tos klasificē ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā neatkarīgi no normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktās vienas aktīva vienības atzīšanas vērtības.

Bioloģiskos aktīvus sākotnēji atzīst to iegādes vai izveidošanas izmaksu vērtībā. Sākotnēji atzīstot līdz šim neuzskaitītus bioloģiskos aktīvus, tie novērtēti patiesajā vērtībā, mežaudzes – Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Pārskata gada beigās mežaudzes novērtētas aktuālajā Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā, bet pārējie bioloģiskie aktīvi novērtēti patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas.

Starpība starp bioloģisko aktīvu uzskaites vērtību pārskata gada beigās un sākotnējo vērtību vai uzskaites vērtību iepriekšējā pārskata gada beigās iekļauta pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos.

Finanšu ieguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Finanšu ieguldījumu sastāvā uzskaita valsts un pašvaldību finanšu ieguldījumus kapitālsabiedrību, starptautisko un citu organizāciju kapitālā un vērtspapīros, aizdevumus, noguldījumus, samaksātos avansus par finanšu ieguldījumiem. Šajā postenī uzskaitīti arī valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi un pārņemtie valsts budžeta debitori, kas saistīti ar izsniegtajiem aizdevumiem.

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, to vērtību uzskaita atsevišķos kontos finanšu ieguldījumu sastāvā. Šajā postenī uzrāda privatizācijai vai atsavināšanai nodotos valsts īpašumus un kapitāla daļas, kuru īpašuma tiesības zemesgrāmatā vai kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) reģistrā ir reģistrētas uz valsts vārda privatizāciju (atsavināšanu) veicošās institūcijas personā, un nekustamos īpašumus, kuri nodoti privatizācijai vai atsavināšanai un kurus privatizāciju (atsavināšanu) veicošā institūcija ir ņēmusi valdījumā, bet kuru īpašuma tiesības vēl nav nostiprinātas zemesgrāmatā.

Finanšu ieguldījumus sākotnēji atzīst to rašanās dienā un novērtē patiesajā vērtībā atbilstoši iegādes izmaksām.

Finanšu ieguldījumus, kas klasificēti kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā “Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana”.

Finanšu ieguldījumus, kas nav klasificēti kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita izmaksu vērtībā un pārskata perioda beigās nosaka vērtības samazinājumu, ja pastāv attiecīgas pazīmes.

Ieguldījumu radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Finanšu ieguldījumus kapitālsabiedrību kapitālā klasificē kā līdzdalību radniecīgās kapitālsabiedrībās, ja valstij un pašvaldībām kopā pieder vairāk par 50 procentu balsstiesību, vai līdzdalību asociētās kapitālsabiedrībās, ja valstij un pašvaldībām kopā pieder 20-50 procentu balsstiesību. Līdzdalību radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā novērtē un uzskaita saskaņā ar pašu kapitāla metodi.

Budžeta iestāžu ilgtermiņa finanšu ieguldījumi pārējo kapitālsabiedrību kapitālā, kur budžeta iestādei pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, bet valstij un pašvaldībām kopā pieder vairāk par 20 procentiem balsstiesību, finanšu pārskatā pārskata perioda sākumā un beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi.

Pārskata gadā apstiprinātās, bet nesaņemtās dividendes uzskaitītas kā zebilances prasības.

Aizdevumu uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Valsts un pašvaldību aizdevumi kapitālsabiedrībām, privātpersonām, biedrībām un nodibinājumiem klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Aizdevumi un prasības".

Finanšu pārskatā konsolidēti valsts budžeta finanšu uzskaitē iekļautie valsts aizdevumi pašvaldībām, studējošo un studiju kreditēšanas programmas izpildītājiem un valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskajām personām.

Ieguldījumi vērtspapīros (ilgtermiņa un īstermiņa)

Šajā bilances postenī uzskaita iegādātos ilgtermiņa un īstermiņa vērtspapīrus.

Vērtspapīri klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi".

Noguldījumu uzskaitē (ilgtermiņa un īstermiņa)

Noguldījumu sastāvā uzskaitīti Valsts kases uz laiku brīvo finanšu līdzekļu ieguldījumi depozītos Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās, kā arī budžeta iestāžu noguldījumi kredītiestādēs un Valsts kasē, ja to sākotnējais termiņš ir lielāks par 90 dienām.

Finanšu pārskatā konsolidēti budžeta iestāžu noguldījumi Valsts kasē.

Noguldījumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi".

Finanšu ieguldījumu kapitālsabiedrību un starptautisko organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, uzskaitē

Finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrību un starptautisko organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi".

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi

Valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka ieguldījuma plāna līdzekļus un uzkrāto kapitālu uzskaita pārējo ilgtermiņa finanšu ieguldījumu sastāvā, atbilstoši to vērtībai ieguldīšanas brīdī, vērtības izmaiņām, dzēšot ieguldījuma plāna daļu pensijas pieprasīšanas vai shēmas dalībnieka nāves un citos gadījumos, un pārskata gada beigās atbilstoši līdzekļu pārvaldītāju sniegtai informācijai.

Krājumi

Krājumos uzskaitīti budžeta iestāžu īstermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kas paredzēti to darbības nodrošināšanai, atsavināšanai un materiālu vai izejvielu veidā iesaistīti vai tiks izlietoti saimnieciskās darbības procesā. Krājumu sastāvā uzskaita arī inventāru, kura vērtība ir līdz 500 *euro* par vienību, ieskaitot ar pirkuma iegādi, piegādi un ar uzstādīšanu saistītos izdevumus, neatkarīgi no tā kalpošanas ilguma, atsavināšanai paredzētos ilgtermiņa ieguldījumus (izņemot nodošanu bez atlīdzības citai budžeta iestādei), valsts stratēģiskās rezerves un militāro inventāru Nacionālo bruņoto spēku militāro uzdevumu un ar tiem saistīto apmācību izpildes nodrošināšanai un militāro spēju attīstīšanai, kā arī valstij piekritīgo mantu (nekustamo īpašumu), kuras uzskaiti veic Valsts ieņēmumu dienests un kurai ir zināma īpašuma kadastrālā vērtība. Pārējās valstij piekritīgās mantas uzskaiti Valsts ieņēmumu dienests veic daudzuma vienībās.

Budžeta iestādes krājumus sākotnēji novērtē iegādes vai ražošanas pašizmaksā. Bioloģisko aktīvu produktus, kurus budžeta iestāde ieguvusi no saviem bioloģiskajiem aktīviem, sākotnēji novērtē patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, krājumu iegūšanas dienā. Valstij piekritīgo nekustamo īpašumu, kurš ir uzskaitē pārskata gada beigās, uzskaita kadastrālajā vērtībā.

Pārskata gada beigās nosaka aizstāšanas izmaksas krājumiem, kas paredzēti iestāžu funkciju nodrošināšanai (izņemot inventāru), izplatīšanai bez maksas vai par minimālu samaksu, kā arī šādu krājumu izgatavošanai, ja tie nav nodoti lietošanā vai izlietoti. Krājumu vērtību koriģē atbilstoši zemākajai vērtībai, salīdzinot krājumu aizstāšanas izmaksas ar šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Atsavināšanai trešām personām (izņemot inventāru, izplatīšanai bez maksas vai par minimālu samaksu) paredzētos krājumus saimnieciskā gada beigās novērtē neto pārdošanas vērtībā, ja tā ir zemāka par šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Starpību, kas rodas starp iegādes (izmaksu) vērtību un aizstāšanas izmaksām vai neto pārdošanas vērtību, atzīst budžeta iestāžu pārējos izdevumos. Krājumiem, kuri pēc savām funkcijām neatšķiras no pamatlīdzekļiem, bet neatbilst pamatlīdzekļu sākotnējās vērtības atzīšanas kritērijiem (inventārs) un kuri nav nodoti lietošanā, vērtības samazinājumu aprēķina un uzskaita atbilstoši budžeta iestāžu pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma noteikšanas nosacījumiem.

Krājumus noraksta, pielietojot metodi “pirmais iekšā – pirmais ārā” (FIFO). Norakstot izlietoto krājumu vērtību, to atzīst budžeta iestādes pamatdarbības izdevumos periodā, kad tos nodod lietošanā vai faktiski izlieto.

Krājumus atsavinot, likvidējot vai konstatējot to iztrūkumu, to uzskaites vērtību noraksta pārējos izdevumos.

Budžeta iestāžu īpašumā un valdījumā esošo valsts un pašvaldību krājumu, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, vērtība uzskaitīta atsevišķos kontos krājumu sastāvā.

Krājumus, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaita zembilancē atbilstoši nomas līgumā noteiktai vērtībai vai vērtībai, kuru noteikusi budžeta iestāde.

Prasības (norēķini ar debitoriem)

Prasību grupā budžeta iestādes uzskaita norēķinus ar debitoriem – juridiskām un fiziskām personām, pret kurām budžeta iestādei vai valsts budžetam ir radušās ilgtermiņa vai īstermiņa prasības, tai skaitā par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības (turpmāk – ES) politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem) un par VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem. Ņemot vērā Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumos Nr. 661 “Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai”, kas izdoti uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 23¹.panta pamata, noteikto kārtību vienotajā nodokļu kontā saņemtos maksājumus attiecina ar datumu, kurā iestājas maksājumu saistības maksāšanas termiņš, līdz tam saņemtos neattiecinātos maksājumus

VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē klasificējot kā saistības par avansā saņemtiem naudas līdzekļiem.

Prasības sākotnēji atzīst atbilstoši darījuma patiesai vērtībai.

Prasības, kas klasificētas kā finanšu instruments kategorijā "Aizdevumi un prasības", pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā "Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana".

Pārējām prasībām nosaka vērtības samazinājumu, ja konstatētas vērtības samazinājuma pazīmes.

Vērtības samazinājumu prasībām veido budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē:

- atbilstoši prasību apmaksas vai izpildes kavējuma dienu skaitam, vērtības samazinājuma apmēru nosakot proporcionāli no prasību vērtības;
- apšaubāmās summas apmērā, ja pastāv strīds par prasību apmaksu vai līguma izpildi, par kuru veikts avansa maksājums, pret darījuma partneri ir ierosināta lieta par maksātnespēju, kā arī citos gadījumos, kad ir pamatots iemesls apšaubīt prasības atgūšanu;

Finanšu pārskatā prasību sastāvā uzskaita arī uzkrātos ieņēmumus. Uzkrāto ieņēmumu posteņi uzskaita skaidri zināmas norēķinu summas, kas saskaņā ar noslēgtiem līgumiem attiecas uz pārskata gadu vai iepriekšējiem gadiem, attiecībā uz kuriem līdz pārskata gada beigām nav sagatavots maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments. Šīs norēķinu summas aprēķina saskaņā ar attiecīgā darījuma līguma nosacījumiem.

Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem

Šajā bilances posteņi uzskaita ar budžeta iestāžu darbību saistītos izdevumus, kas apmaksāti pārskata gadā, bet attiecas uz nākamajiem periodiem pēc bilances datuma, kā arī veiktos avansa maksājumus par pakalpojumiem un projektiem.

Nākamo periodu izdevumus budžeta iestādes atzīst izdevumos pārskata gadā, kurā ir saņemti / izlietoti iepriekš apmaksātie pakalpojumi.

Budžeta iestādes šajā posteņi uzskaita arī avansā pārskaitītos transfertus, tai skaitā par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), kurus atzīst izdevumos pārskata periodā, kad apstiprināts transferta izlietojums.

Naudas līdzekļi

Naudas līdzekļu sastāvā uzskaitīti budžeta iestāžu naudas līdzekļi kasēs un norēķinu kontos kredītiestādēs, naudas ekvivalenti, kā arī Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla sastāvā uzskaita budžeta iestāžu rezerves, iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu un pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Rezerves atzīst, ja finanšu ieguldījumi radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās novērtēti saskaņā ar pašu kapitāla metodi un kapitālsabiedrībai pašu kapitālā ir bijušas izmaiņas, kas nav norādītas kapitālsabiedrības peļņas un zaudējumu aprēķinā, pārdošanai pieejamu finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas, kā arī naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaitē atzīto atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas, kas novērtētas kā efektīva riska ierobežošana.

Uzkrājumi

Uzkrājumi atzīti valsts budžeta un budžeta iestāžu saistību segšanai, kas attiecas uz pārskata gada vai iepriekšējo gadu darījumiem un pārskata sagatavošanas laikā ir paredzamas vai zināmas, bet to vērtība, izpildes vai apmaksas datums nav precīzi zināms – ierosināto tiesvedību spriedumu izpildei, izdienas pensiju izmaksai, citu normatīvos aktos noteikto pabalstu un piešķirto kompensāciju un grantu izmaksai.

Uzkrājumus izveido paredzamām saistībām saskaņā ar uzkrāšanas principu atbilstoši šādiem nosacījumiem:

- pastāv pašreizējs pienākums (juridisks vai prakses radīts), kuru izraisījis pagātnes notikums, ņemot vērā visus pieejamos pierādījumus pārskata perioda beigās. Uzkrājumus veido tikai tādām paredzamām saistībām, kas pastāv neatkarīgi no vienības rīcības nākotnē;
- ir ticams (pastāv pietiekami liela varbūtība), ka šā pienākuma izpildei būs nepieciešams resursu izlietojums;
- pienākuma izpildei nepieciešamās summas var ticami novērtēt.

Uzkrājumus iespējamiem izdevumiem, kas radīsies no galvojumu saistību izpildes pirms galvojumā noteiktā notikuma iestāšanās, atzīst vērtībā, kas atbilst galvojuma iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei (patiesajā vērtībā).

Valsts budžeta finanšu uzskaitē uzkrājumu apjoms noteikts aizņēmējam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu (Starptautisko finanšu pārskatu standartu (turpmāk – SFPS) izpratnē) un nākotnē iespējamo maksājamo naudas plūsmu, lai izpildītu valsts uzņemtās saistības.

Uzkrājumus ierosināto tiesvedību spriedumu izpildei veido, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi atbilstoši izdevumu iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei, ņemot vērā ar izmaksu saistītos riskus un nenoteiktības.

Uzkrājumus izdienas pensiju izmaksai aprēķina:

- pārskata gada beigās attiecīgajā profesijā nodarbinātām personām, kurām ir tiesības pieprasīt izdienas pensiju pēc normatīvos aktos noteikto kritēriju izpildes. Uzkrājumus aprēķina par katrai personai atbilstoši minēto kritēriju izpildes pakāpei pārskata gada beigās izmaksājamo summu laika periodā no normatīvos aktos noteiktā izdienas pensijas piešķiršanas termiņa līdz vispārējā pensionēšanās vecuma sasniegšanai.
- personām, kam līdz pārskata gada beigām piešķirta izdienas pensija. Uzkrājumus aprēķina par katrai personai izmaksājamo izdienas pensiju vai piemaksu pie vecuma pensijas laika periodā no nākamā pārskata gada līdz statistiski noteiktam vidējam mūža ilgumam – 87 gadu vecumam.

Uzkrājumus citu normatīvos aktos noteikto pabalstu un piešķirto grantu un kompensāciju izmaksai aprēķina katrai personai atsevišķi, ņemot vērā tiesību aktos noteikto pabalsta, kompensācijas vai granta apmēru un izmaksas nosacījumus.

Uzkrājumu daļa, kuru paredzēts izmaksāt vēlāk nekā vienu gadu pēc pārskata gada beigām, diskontēta ar Valsts kases noteikto diskonta likmi uzkrājumiem 2,11 % gadā, ja bija iespējams noteikt aptuveno maksāšanas termiņu. Diskontēšanas rezultātā atzīto uzkrājumu samazinājumu saistībā ar iepriekšējā gadā piemēroto negatīvo diskonta likmi -0,20 % uzrāda procentu ieņēmumu sastāvā.

Saistības (norēķini ar kreditoriem)

Saistību sastāvā uzskaita budžeta iestāžu pašreizējās saistības (pienākumi), kas radušās pagātnes notikumu (darījumu) rezultātā un kuru izpildei nepieciešamo valsts vai pašvaldību budžetu resursu apjoms un pienākuma izpildes laiks ir precīzi zināmi.

Saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas turpmāk uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā "Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana".

Saistības, kas nav klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas samazina atbilstoši to izpildei, apmaksai vai dzēšanai.

Aizņēmumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Aizņēmumus atzīst uzskaitē dienā, kad saņemta nauda vai tās ekvivalenti no iekšzemes vai ārvalstu finanšu institūcijām. Aizņēmumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Pārējās finanšu saistības".

Finanšu pārskatā konsolidēti ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilancē iekļautie aizņēmumi no valsts budžeta.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri (ilgtermiņa un īstermiņa)

Saistību sastāvā uzskaita emitētās obligācijas, t.sk. eiroobligācijas, un citus parāda vērtspapīrus (parādzīmes, krājobligācijas, īpašam mērķim noteiktus bezprocentu valsts vērtspapīrus). Valsts vērtspapīrus izlaiž atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 6.maijā noteikumos Nr.237 "Valsts vērtspapīru izlaišanas noteikumi" noteiktajai valsts vērtspapīru izlaišanas un apgrozības kārtībai Latvijas Republikā.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Pārējās finanšu saistības".

Saņemtie noguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Saistību sastāvā uzskaitīti Valsts kasē ieguldītie valsts budžeta izpildītāju valsts speciālā budžeta un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu atlikumu ieguldījumi noguldījumu veidā atbilstoši Likumā par budžetu un finanšu vadību noteiktajam.

Saņemtie noguldījumi sākotnēji atzīti to saņemšanas dienā saņemtās summas apmērā.

Saņemtie noguldījumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Pārējās finanšu saistības".

Finanšu pārskatā konsolidēti valsts budžeta izpildītāju noguldījumi Valsts kasē, kas uzskaitīti valsts budžeta finanšu uzskaitē.

Uzkrātās saistības (ilgtermiņa un īstermiņa)

Uzkrātās saistības ir skaidri zināmas un samērā precīzi aprēķināmas saistību summas par pārskata gadā vai iepriekšējos pārskata periodos saņemtām precēm vai pakalpojumiem, kā arī citu darījumu un notikumu rezultātā radušās saistības, par kurām bilances datumā maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments vēl nav saņemts.

Uzkrātās saistības par darbinieku neizmantotajiem atvaļinājumiem aprēķinātas katram darbiniekam atsevišķi, nosakot darbinieka līdz pārskata perioda beigām neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu un to sareizinot ar darbinieka vienas darba dienas vidējo izpeļņu pēdējo sešu kalendāra mēnešu laikā, un pieskaitot darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra atzīst un uzkrāj saistības iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā līdz pārskata gadam sekojošā gada 15. februārim shēmas dalībnieku kontos reģistrētās summas apjomā, t.i., summas, kas reģistrētas nodošanai pārvaldīšanā.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīst uzkrātās saistības par valsts sniegtajiem galvojumiem un izdevumiem, ja saistību lielums un apmaksas termiņi ir samērā precīzi aprēķināmi, bet galvotā aizņēmuma summa netiks maksāta no aizņēmēja līdzekļiem, bet tā atmaksai ir paredzēti valsts budžeta līdzekļi attiecīgās nozares ministrijas budžetā.

VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē uzkrātās saistības atzīst, ja pārskata gadā radušās saistības pret nodokļa maksātāju, bet maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments izsniegts pēc attiecīgā pārskata gada beigām.

Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem

Budžeta iestādes uzskaita saistības par aprēķinātiem nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem, kas radušās pārskata periodā, bet par kurām apmaksā nav veikta vai arī maksājums veikts vienotajā nodokļu kontā un līdz normatīvajos aktos nodokļu jomā noteiktajam maksājumu saistības maksāšanas termiņam uzskaitīts prasību sastāvā kā avansā veikts maksājums.

VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē saistības pret nodokļu maksātājiem atzīst, ja pārskata periodā ir radies pienākums precizēt iepriekš atzītos valsts budžeta ieņēmumus saskaņā ar nodokļu maksātāja iesniegtiem attaisnojuma dokumentiem, VID vai citu institūciju pieņemtiem lēmumiem.

Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Nākamo periodu ieņēmumu un saņemto avansu sastāvā uzskaita budžeta iestāžu saņemtos resursus (naudas līdzekļus, citus finanšu un nefinanšu aktīvus), kurus atbilstoši attiecīgā darījuma nosacījumiem ieņēmumos atzīs nākamajos pārskata periodos.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīta ārvalstu finanšu palīdzība (darījuma partneris – nerezidents) un saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, ja ar to saņemšanu saistītajos tiesību aktos ir ietverti nosacījumi attiecībā uz to, kā saņēmējam jālieto saņemtie resursi, un kas izpildāmi juridisku un administratīvu procesu ietvaros.

Nākamo periodu ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības un saņemtiem ziedojumiem un dāvinājumiem budžeta iestāžu grāmatvedībā atzīst ieņēmumos pārskata periodā, kad izpildīti attiecīgajos tiesību aktos ietvertie nosacījumi.

Nākamo periodu ieņēmumos budžeta iestādes uzskaita saņemtos transfertu avansa maksājumus, tai skaitā par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), ja nav saņemts apstiprinājums par attaisnotajiem (atzītajiem) izdevumiem.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīti par siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu pārdošanu izolēs saņemtie, bet projektos neizmantotie līdzekļi.

Ņemot vērā Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumos Nr. 661 "Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai", kas izdoti uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23¹.panta pamata, noteikto kārtību, VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē vienotajā nodokļu kontā saņemtos maksājumus attiecina (piesaista konkrētām prasībām) ar datumu, kurā iestājas maksājumu saistības maksāšanas termiņš, līdz tam saņemtos neattiecinātos maksājumus VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedībā klasificējot kā saistības par avansā saņemtiem naudas līdzekļiem.

Saņemto ES politiku instrumentu finansējumu un citu ārvalstu finanšu palīdzību atzīst kā īstermiņa saistības vai īstermiņa prasību samazinājumu pret Eiropas Komisiju (turpmāk – EK) par līdzekļu starpposmu un noslēguma maksājumiem dienā, kad no EK vai citas piešķirējas institūcijas ieskaitīta nauda Valsts kases kontā finanšu sabiedrībā. Prasības pret EK un ieņēmumus par starpposmu un noslēgumu maksājumiem Latvijai atzīst pamatojoties uz atbildīgās iestādes sniegto informāciju par apstiprinātajiem ES fondu izdevumiem.

Valsts kase īstermiņa saistības par saņemtajiem avansa maksājumiem un prasības pret EK samazina saņemot informāciju no atbildīgās iestādes par EK apstiprinātajiem izdevumiem par starpposmu un noslēguma maksājumiem, ja tās attiecināmas uz avansā saņemtajiem maksājumiem.

Katra pārskata perioda beigās veicot prasību un saistību inventarizācijas procedūras, sertificētos izdevumus uzskaita kā prasības pret EK par ES fondu līdzekļiem, ja šo līdzekļu saņemšana ir droši sagaidāma un sertificētie izdevumi ir lielāki nekā faktiski saņemtie naudas līdzekļi no EK, kas to saņemšanas dienā atzīti kā saistības pret EK.

Pārējās saistības (ilgtermiņa un īstermiņa)

Pārējo saistību posteņi uzskaita saistības, kuras nav klasificētas citos atsevišķi nodalītos saistību posteņos.

Pārējās saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas turpmāk uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā “Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana”.

Pārējo īstermiņa saistību sastāvā kā saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem uzskaitītas Valsts kases saistības par finanšu pārskatā nekonsolidēto vienību kontu atlikumiem Valsts kases kontos – citu budžetu, kapitālsabiedrību, biedrību un nodibinājumu līdzekļi.

Finanšu pārskatā konsolidēti ikgadējā pārskatā par VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem iekļautie kontu atlikumi Valsts kasē, ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilancē iekļautie kontu atlikumi Valsts kasē, kas valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīti kā pārējās saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem.

Nomas darījumu klasifikācija un uzskaitē

Par nomu klasificē līgumu, ar kuru iznomātājs par vienu vai vairākiem nomas maksājumiem (atlīdzību) nodod nomniekam tiesības lietot aktīvu līgumā noteiktu laika periodu. Nomu klasificē kā finanšu nomu (līzingu) vai operatīvo nomu atbilstoši iznomātā aktīva īpašuma tiesībām raksturīgo risku un atlīdzības sadalījumam starp iznomātāju un nomnieku. Klasifikāciju nosaka darījuma būtība, nevis līguma juridiskā forma. Nomu klasificē nomas uzsākšanas datumā un klasifikāciju pārskata, ja būtiski mainīti līguma nosacījumi.

Nomu klasificē kā finanšu nomu, ja pastāv pazīmes, kas liecina, ka pircējam nodoti visi īpašuma tiesībām raksturīgie riski un atlīdzības. Finanšu nomas ietvaros iegūtos aktīvus uzrāda aktīvu sastāvā un atbilstošās saistības – ilgtermiņa saistību sastāvā minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā atbilstoši nomas līgumā noteiktai procentu likmei. Finanšu nomā nodotie aktīvi izslēgti no uzskaites un atzītas prasības un ieņēmumi no aktīva atsavināšanas minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā atbilstoši nomas līgumā noteiktai procentu likmei.

Aktīvus, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaita zembilancē atbilstoši budžeta iestādes noteiktajai vērtībai. Pamatdarbības izdevumus par operatīvo nomu atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, par kuru tie aprēķināti. Aktīvus, kas nodoti operatīvā nomā, uzskaita aktīvu sastāvā atbilstoši to ekonomiskai būtībai. Pamatdarbības ieņēmumus par operatīvo nomu atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, par kuru tie aprēķināti.

Publiskās un privātās partnerības darījumu klasifikācija un uzskaitē

Aktīvus (ilgtermiņa ieguldījumus un krājumus), kas iegūti Publiskās un privātās partnerības likuma ietvaros noslēgto publiskās un privātās partnerības (turpmāk – partnerība) līgumu izpildes rezultātā, sākotnēji atzīst aktīvu sastāvā, ja:

- budžeta iestādes kontrolē vai regulē, kādi pakalpojumi, kam un par kādu cenu ir jānodrošina līguma darbības laikā;
- partnerības līguma termiņa beigās partnerības aktīva īpašuma tiesības nodod budžeta iestādei vai partnerības aktīva lietderīgās lietošanas laiks beidzas partnerības līguma termiņa beigās.

Aktīvus atzīst patiesajā vērtībā, klasificē atbilstoši to ekonomiskai būtībai un piemēro attiecīgās aktīvu grupas grāmatvedības uzskaites pamatprincipus.

Saistības par partnerības aktīva izveidošanu atzīst aktīva sākotnējās vērtības apmērā un turpmāk novērtē amortizētajā vērtībā – pārskata gadā palielina par procentu izdevumiem, kurus aprēķina, piemērojot partnerības līgumā ietvertu procentu likmi, un samazina par privātajam partnerim veiktajiem maksājumiem.

Partnerības līgumā noteiktos izdevumus par privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem atbilstoši to ekonomiskajai būtībai un attiecīgās finanšu saistības atzīst lineāri partnerības līguma darbības laikā. Papildu izdevumus par privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem atzīst pārskata periodā, kad tie radušies.

Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana

Finanšu aktīvus un finanšu saistības pēc sākotnējās atzīšanas klasificē atbilstoši finanšu instrumentu kategorijām:

- prasības un aizdevumi – neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem, kuri netiek kotēti aktīvajā tirgū. Šajā kategorijā ietvertas prasības, kas radušās aktīvu atsavināšanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus (ilgtermiņa prasības un šo prasību īstermiņa daļa), un aizdevumi;
- līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi – neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem un fiksētu termiņu, kuri paredzēti turēšanai līdz attiecīgā finanšu instrumenta līguma termiņa beigām un kuru uzskaites vērtība ir atgūstama. Šajā kategorijā ietverti ieguldījumi vērtspapīros, noguldījumi un citi līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi;
- pārdošanai pieejami finanšu aktīvi – neatvasināti finanšu aktīvi, kas nav klasificēti kā aizdevumi un prasības, līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi vai patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi. Šajā kategorijā ietverti finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrību, starptautisko un citu organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, un citi pārdošanai pieejami finanšu aktīvi;
- patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi – finanšu aktīvi, kuri paredzēti tirdzniecībai (iegādāti vai emitēti ar mērķi paredzamā nākotnē tos pārdot vai atpirkt), kuri ir tirdzniecības portfeļa sastāvdaļa vai atvasināts finanšu instruments (izņemot finanšu garantiju līgumus);
- patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības – finanšu saistības, kuras paredzētas tirdzniecībai (iegādātas vai emitētas ar mērķi paredzamā nākotnē tās pārdot vai atpirkt), kuras ir tirdzniecības portfeļa sastāvdaļa vai atvasināts finanšu instruments (izņemot finanšu garantiju līgumus);

- pārējās finanšu saistības un finanšu garantiju līgumi. Pārējās finanšu saistības ietver aizņēmumus, saņemtos noguldījumus, emitētos vērtspapīrus un saistības, kas radušās aktīva iegādes vai izveidošanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus (ilgtermiņa saistības un šo saistību īstermiņa daļa).

Finanšu instrumentiem pēc sākotnējās atzīšanas piemēro šādas novērtēšanas metodes:

- prasības un aizdevumus uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un pārskata perioda ieņēmumos iekļauj amortizētos procentu ieņēmumus. Katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- līdz termiņa beigām turētus ieguldījumus (tai skaitā, vērtspapīrus, noguldījumus) uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un pārskata perioda ieņēmumos iekļauj amortizētos procentu ieņēmumus. Katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai līdz termiņa beigām turētu ieguldījumu amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus katra pārskata perioda beigās novērtē patiesajā vērtībā un vērtības izmaiņas atzīst finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs, ieņēmumus vai izdevumus no valūtu kursu svārstībām atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos. Ja šāda nekotēta pašu kapitāla instrumenta patieso vērtību nevar ticami novērtēt, to uzskaita izmaksu vērtībā, katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu;
- patiesajā vērtībā novērtēta finanšu aktīva un finanšu saistību, tai skaitā atvasināta finanšu instrumenta, vērtības izmaiņas atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos;
- pārējās finanšu saistības, izņemot finanšu garantiju līgumus, uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un amortizētos procentu izdevumus atzīst pārskata perioda izdevumos. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai finanšu saistību amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- izsniegtās finanšu garantijas katra pārskata perioda beigās novērtē atbilstoši izdevumu iespējami precīzākajām aplēsēm. Saņemtās finanšu garantijas novērtē atlīdzības pašreizējā vērtībā.

Amortizētajā un izmaksu vērtībā uzskaitītiem finanšu aktīviem katra pārskata perioda beigās novērtē vērtības samazinājuma pazīmes, ņemot vērā šādus faktoros:

- sadarbības partnerim konstatētas finansiālās grūtības;
- sadarbības partneris neievēro līguma nosacījumus, piemēram, procentu vai pamatsummas atmaksāšanas nosacījumu neizpilde vai pārkāpšana;
- aizdevējs ekonomisku vai juridisku iemeslu dēļ, kas saistīti ar aizņēmēja finansiālajām grūtībām, piešķīris aizņēmējam atlaidi vai atbrīvojumu, ko citos apstākļos aizdevējs nebūtu apsvēris;
- ir ticams, ka aizņēmējs uzsāks maksātnespējas procedūru vai cita veida finansiālu reorganizāciju;
- konstatēta attiecīgā finanšu aktīva aktīvā tirgus zaudēšana finansiālu grūtību dēļ;

- pastāv novērtējams finanšu aktīvu grupas aplēsto nākotnes naudas plūsmu samazinājums kopš šo aktīvu sākotnējās atzīšanas, lai arī atsevišķiem finanšu aktīviem šis samazinājums vēl nav nosakāms, uz ko norāda:
 - nelabvēlīgas izmaiņas aizņēmēju maksāspējā attiecīgajā grupā (piemēram, pieaugošs nokavēto maksājumu skaits),
 - valsts vai pašvaldības ekonomiskie apstākļi, kas attiecīgi ietekmē saistību neizpildi aktīvu grupā (piemēram, ekonomiskās grūtības noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā, nozīmīgas nelabvēlīgas izmaiņas kādas nozares apstākļos, kas ietekmē aizņēmējus attiecīgajā grupā);
- ieguldījumam pašu kapitāla instrumentā – nelabvēlīgas izmaiņas, kas notikušas tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas emitents, un kas norāda, ka pašu kapitāla instrumenta izmaksas var nebūt atgūstamas, kā arī ieguldījuma vērtības samazināšanās zem tā izmaksu vērtības.

Finanšu aktīvu izslēdz no uzskaites, ja budžeta iestāde nodod visus ar attiecīgā aktīva vai tā daļas īpašumtiesībām saistītos riskus, atlīdzības un aktīva vai tā daļas kontroli un tai beidzas līgumā noteiktās tiesības uz naudas plūsmām no attiecīgā finanšu aktīva vai tā daļas.

Finanšu saistības vai to daļu izslēdz no uzskaites tad, ja līgumā noteiktais pienākums ir izpildīts, darījuma partneris ir atteicies no prasības šā pienākuma izpildei, pienākums ir atcelts vai tā izpildes termiņš ir beidzies.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē pārskata perioda beigās veic aktīvu vērtības samazinājuma izvērtējumu Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Atvasināto finanšu instrumentu uzskaitē

Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments klasificēts finanšu instrumentu kategorijā “Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības”, valsts budžeta finanšu uzskaitē izmantotos atvasinātos finanšu instrumentus klasificē kā riska ierobežošanas instrumentus.

Riska ierobežošanas uzskaitē

Valsts kase valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktiem atvasinātiem finanšu instrumentiem piemēro riska ierobežošanas uzskaiti atbilstoši finanšu ministra apstiprinātajā Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteiktiem mērķiem un izstrādātai riska ierobežošanas dokumentācijai. Valsts kase finanšu uzskaitē piemēro naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaiti.

Uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaitē sākotnēji nosaka riska ierobežošanas instrumenta un nodrošinātā posteņa nākotnes naudas plūsmu pašreizējo vērtību.

Turpmāk pārskata perioda beigās veicot nākotnes naudas plūsmu pašreizējās vērtības novērtēšanu, riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas uzskaita:

- veicot atkārtotu nākotnes naudas plūsmu pašreizējās vērtības novērtēšanu, riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas uzskaita atsevišķā postenī aktīva vai saistību sastāvā;
- riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņu daļu, kas noteikta kā efektīva riska ierobežošana, atzīst finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs;
- riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņu daļu, kas novērtēta kā neefektīva riska ierobežošana, atzīst pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos;

- finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs uzskaitītās riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas atzīst pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos vienlaicīgi ar nodrošinātā posteņa ieņēmumiem vai izdevumiem, uz kuriem attiecināma riska ierobežošana, saskaņojot ar šo ieņēmumu vai izdevumu summu.

Izmantošanas veidi

Valsts kase izmanto atvasinātos finanšu instrumentus tikai finanšu risku vadībai atbilstoši Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem.

Valsts kase izmanto šādus atvasinātos finanšu instrumentus:

- FORWARD – nākotnes valūtas pirkšanas vai pārdošanas darījums, kura ietvaros par noteikto valūtu kursu noteiktā dienā nākotnē nopērk vai pārdod noteikto valūtas daudzumu;
- IRS – procentu likmju mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar procentu maksājumu plūsmām, kuras balstās uz darījumu nosacījumos noteikto termiņu procentu likmēm (vienai no plūsmām likme var būt fiksēta uz visu darījuma termiņu);
- CCIRS – valūtu mijmaiņas darījums vai procentu likmju un valūtu mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar naudas plūsmām dažādās valūtās (procentu un pamatsummas maksājumiem):
 - valūtu mijmaiņas darījums – ja abas naudas plūsmas ir saistītas ar fiksētām vai vienādu termiņu mainīgām procentu likmēm;
 - procentu un valūtu mijmaiņas darījums – ja naudas plūsmas ir saistītas ar dažādu termiņu procentu likmēm (viena no kurām var būt fiksētā uz visu darījuma termiņu).

Izmantošanas mērķis

IRS un CCIRS (procentu un valūtu mijmaiņas) darījumi tiek slēgti, lai sasniegtu Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteikto valsts parāda portfeļa vadības mērķi un nodrošinātu valsts parāda portfeļa ilgspēju (duration – procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados)) un fiksēto likmju īpatsvara rādītāju ievērošanu pieļaujamās robežās. Atbilstoši Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā definētajam parāda portfeļa vadības pamatprincipam, nodrošinot līdzsvaru starp finanšu resursu izmaksām un finanšu risku ierobežošanu, par nozīmīgāko tiek uzskatīta finanšu risku ierobežošana.

CCIRS un FORWARD darījumi tiek slēgti, lai nodrošinātu tūrā parāda valūtu kompozīcijas ievērošanu pieļaujamās robežās, kā arī izslēgtu valūtu svārstību risku procentu maksājumiem par ne euro valūtā emitētām eiroobligācijām un citiem aizņēmumiem. Slēdzot attiecīgos atvasināto finanšu instrumentu darījumus vērtspapīru emisijas brīdī ne euro valūtā, tiek fiksēts valūtas kurss, par kuru darījuma puses apmainās ar darījuma pamatsummām (attiecīgi emisijas brīdī un vēlāk emisijas dzēšanas brīdī), kā arī par kuru efektīvi tiek veikti un attiecīgi saņemti līdzekļi procentu maksājumu veikšanai – tādējādi izslēdzot valūtu svārstību risku procentu (kupona) maksājumiem.

FORWARD darījumi tiek slēgti, lai ierobežotu valūtu risku valsts parāda un naudas līdzekļu vadībā.

Nomātie aktīvi

Zembilancē atsevišķā kontā norādīti budžeta iestāžu nomātie aktīvi – pamatlīdzekļi, nemateriālie ieguldījumi un krājumi, kuri atrodas budžeta iestāžu lietošanā saskaņā ar operatīvās nomas un patapinājuma līgumiem.

Zebilances aktīvi

Zebilances aktīvā uzskaita iespējamus aktīvus, kuri radušies pagātnes notikumu rezultātā un kuru pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no viena vai vairāku tādu nākotnes notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestāde vai valsts budžeta finanšu uzskaitē pilnībā nevar kontrolēt.

Zebilances aktīvu sastāvā uzskaitīti:

- iespējamie aktīvi, kurus atzīst un uzrāda zebilancē, ja pastāv varbūtība ekonomisko labumu un/vai sniegto pakalpojumu pieaugumam iestādē. Pēc noteiktu apstākļu apstiprināšanās un dienā, kad aktīvu var ticami novērtēt, aktīvu un ar to saistītos ieņēmumu norāda bilancē, samazinot zebilancē norādīto iespējamo aktīvu vērtību;
- prasības par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību paziņotajām dividendēm un saņemamiem maksājumiem par kapitāla daļu izmantošanu, kas ir apstiprināti pēc bilances datuma un par kuriem nav samazināts finanšu ieguldījums;
- aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas, kas nav saņemtas līdz pārskata perioda beigām, un prasības, kuras nav uzskaitītas bilancē, no dienas, kad radušās likumīgas tiesības to saņemt;
- budžeta iestāžu prasības par prettiesiskā ceļā atsavinātiem aktīviem atbilstoši prettiesiski atsavinātā aktīva vērtības visticamākai aplēsei;
- iespējamās prasības par nākotnes finanšu darījumiem, valsts budžeta bezcerīgie (zaudētie) kredīti un pārējās zebilances prasības;
- citi zebilances aktīvi.

Zebilances pasīvi

Zebilances pasīvā uzskaita budžeta iestāžu un valsts budžeta iespējamās saistības, kas radušās pagātnes notikumu rezultātā, bet to iestāšanās vai neiestāšanās atkarīga no viena vai vairāku tādu notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestādes vai valsts budžeta finanšu uzskaitē pilnībā nevar kontrolēt. Zebilances saistībās norāda arī pašreizējās saistības, kurām nav pietiekams pamatojums saistību vērtības noteikšanai.

Zebilances pasīvu daļā ir norādīti:

- budžeta iestāžu nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem. Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;
- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un militāro ilgtermiņa aktīvu iegādi un izveidošanu (izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem). Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;
- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem. Nākotnes saistības un maksājumus norāda bilances datumā iespējamo maksājumu apjomā, kas rastos, ja līgumi tiktu laužti;
- saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti, nākotnes nomas maksājumi;

- iespējamie nākotnes finanšu darījumi, izsniegtie galvojumi, valsts budžeta piešķirtie, bet vēl neizmaksātie aizdevumi, un citas zembilances saistības.

Galvojumi

Zembilancē uzskaitīta pašvaldību un valsts budžeta sniegto galvojumu iespējamo saistību summa bilances datumā, kas būtu jāmaksā par galvoto aizņēmumu, ja galvojuma ņēmējs to neatmaksātu.

Valsts budžeta sniegtos galvojumus zembilancē uzskaita atbilstoši iespējamo saistību atzīšanas kritērijiem:

- resursu izlietojuma varbūtība ir iespējama ($\geq 5\% < 50\%$);
- nav precīzi zināma vērtība vai konkrētu saistību rašanās vai segšanas datums.

Valsts budžeta sniegto galvojumu iespējamo saistību vērtība atbilst iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei.

Ieņēmumi un izdevumi

Ieņēmumus un izdevumus, kas radušies iestādes darbības rezultātā, kā arī VID administrētos valsts budžeta ieņēmumus atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas saņemšanas vai samaksas, izņemot atsevišķus ieņēmumus un izdevumus, kurus uzskaita saskaņā ar naudas plūsmas principu:

- valsts akciju sabiedrības “Ceļu satiksmes drošības direkcija” administrēto nodokļu un nodevu ieņēmumi;
- nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi;
- valsts un pašvaldību administrēto nodevu ieņēmumi un citu maksājumu valsts budžetā ieņēmumi.

Ieņēmumu un izdevumu klasificēšanā piemēro Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumus Nr. 1032 “Noteikumi par budžetu ieņēmumu klasifikāciju” un Nr. 1031 “Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”.

VID administrēto nodokļu ieņēmumus atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā noticis apliekamais notikums.

Ieņēmumus no nekustamā īpašuma nodokļa pašvaldības uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu atbilstoši katras pašvaldības grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktai metodoloģijai.

Nenodokļu ieņēmumus – valsts nodevas, soda naudu, līgumsodu un nokavējuma naudas ieņēmumus, kā arī pārējos nenodokļu ieņēmumus – atzīst saskaņā ar naudas plūsmas principu, izņemot VID administrēto nodevu un citu maksājumu valsts budžetā ieņēmumus, kurus atzīst dienā, kad to saņemšana ir droši ticama. Detalizēta valsts budžeta ieņēmumu atzīšanas kārtība noteikta VID iekšējos normatīvos aktos un VID ikgadējā pārskata pielikumā “Grāmatvedības uzskaites principu apraksts”.

Pārskata gada beigās nodokļu un nodevu ieņēmumi, par kuriem normatīvos aktos noteiktajā kārtībā veicami maksājumi valsts budžetā izmantojot tiešsaistes maksājumu pakalpojumus, atzīti par saņemtiem valsts budžetā pārskata gadā, bet valsts budžeta kontā Valsts kasē ieskaitīti nākamajā pārskata gadā.

Maksas pakalpojumus un citus pašu ieņēmumus – ieņēmumus par izglītības pakalpojumiem, ieņēmumus no lauksaimnieciskās darbības, ieņēmumus par dokumentu izsniegšanu un kancelejas pakalpojumiem, ieņēmumus par nomu un īri, maksu par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādēs, ieņēmumus par dzīvokļu un komunālajiem pakalpojumiem, atlīdzību no apdrošināšanas

sabiedrībām par bojātu nekustamo īpašumu un kustamo mantu un citus budžeta iestāžu pašu ieņēmumus – atzīst atbilstoši uzkrāšanas principam. Saņemtos avansus par pakalpojumiem un precēm atzīst ieņēmumos dienā, kad ir sniegts pakalpojums vai piegādātas darījumā paredzētās preces. Ja pakalpojuma sniegšana pārskata perioda beigās nav pabeigta, ieņēmumus atzīst atbilstoši darījuma izpildes pakāpei pārskata perioda beigās.

Ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļus, kuri veido ārvalstu finanšu palīdzību valsts budžetam, uzskaita Valsts kase kā maksājumu iestāde. Saņemtos līdzekļus atzīst nākamo periodu ieņēmumu sastāvā kā saistības pret ES politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem. Pārskata perioda ieņēmumus atzīst vienlaikus ar izdevumiem, norakstot saistības pret ES politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem.

ES budžeta programmas Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanai, lai veicinātu ES ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, stiprinot dalībvalstu noturības un pielāgošanās spējas nolūkā mazināt Covid-19 krīzes radīto sociālo un ekonomisko ietekmi, un atbalstītu pāreju uz zaļo un digitālo ekonomiku, veicinātu ES ekonomikas izaugsmes potenciālu un darba vietu radīšanu, kā arī ES 2030. gadam izvirzīto klimata mērķu sasniegšanu un 2050. gadam izvirzīto klimata neitralitātes mērķu sasniegšanai Latvijai piešķirot finansējumu gan grantu, gan aizdevumu veidā.

Valsts kase Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisma finanšu līdzekļu ietvaros saņemto finansējumu saņemšanas dienā atzīst valsts budžeta ieņēmumos.

Ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības, ko budžeta iestādes saņēmušas no darījuma partnera – nerezidenta, atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā izpildīti ar šo līdzekļu saņemšanu saistītajos tiesību aktos minētie nosacījumi to izlietošanai.

Budžeta iestādes transfertu ieņēmumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu, atbilstoši saņemtam apstiprinājumam no citas budžeta iestādes par attaisnotiem (atzītiem) izdevumiem, atzīstot ieņēmumus un prasības pret budžeta iestādi vai samazinot avansā saņemtos transfertus (saistības). Transfertu ieņēmumos iestādes atzīst arī bez atlīdzības saņemtos aktīvus vai nodotos pasīvus starp vispārējās valdības sektora struktūrām, izņemot valsts vai pašvaldību kontrolētus un finansētus komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, vispārējā valdības sektora sarakstā pie valsts vai pašvaldību struktūrām ietvertās speciālās ekonomiskās zonas.

Ziedojumus un dāvinājumus uzskaita attiecīgajā aktīvu grupā, atzīstot pārskata perioda ieņēmumus vai nākamo periodu ieņēmumus dāvinājumu un ziedojumu novērtētajā vērtībā. Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitītos ziedojumus un dāvinājumus pārskata perioda ieņēmumos atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā izpildīti ar šo līdzekļu saņemšanu saistītajos tiesību aktos minētie nosacījumi to izlietošanai.

Dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem atzīst pamatbudžeta ieņēmumos dotācijas saņemšanas dienā un gada beigās samazina par slēgtajiem valsts pamatbudžeta asinējumiem.

Procentu ieņēmumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu un tos veido ieņēmumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem, kuri noguldīti uz konkrētu termiņu un kuru sākotnējais termiņš nepārsniedz 90 dienas, kā arī procentu ieņēmumus no finanšu instrumentiem, izņemot patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību finanšu instrumentu kategorijās klasificētos finanšu aktīvus un finanšu saistības, un citi procentu ieņēmumi.

Pārējos ieņēmumus, kas rodas no nefinanšu aktīvu (nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu, ieguldījumu īpašumu, bioloģisko aktīvu, krājumu) sākotnējās atzīšanas, inventarizācijā konstatētā pārpalikuma, saistību dzēšanas, vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām, avansa maksājumiem un finanšu instrumentiem, rezervju izslēgšanas un citiem nenaudas darījumiem, uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Izdevumus atalgojumam, darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksām, pabalstiem un kompensācijām, mācību, darba un dienesta komandējumiem, darba braucieniem, pakalpojumiem,

krājumiem, materiāliem, energoresursiem, biroja precēm un inventāram, periodikai, nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumiem, subsīdijām, dotācijām un sociāliem pabalstiem, kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskai sadarbībai uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Maksājамie līgumsodi un naudas sodi uzskaitīti budžeta iestāžu pamatdarbības izdevumos dienā, kad darījuma partnerim radušās likumīgas tiesības iekasēt līgumsodu un naudas sodu.

Budžeta iestādes transfertu izdevumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu, apstiprinot citas budžeta iestādes iesniegto dokumentu, kas apliecina izdevumu rašanos, un atzīst saistības pret attiecīgo iestādi vai samazina avansa maksājumu (prasības). Transfertu izdevumos iestādes atzīst arī bez atlīdzības nodotos aktīvus vai saņemtos pasīvus starp vispārējās valdības sektora struktūrām, izņemot valsts vai pašvaldību kontrolētus un finansētus komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, vispārējā valdības sektora sarakstā pie valsts vai pašvaldību struktūrām ietvertās speciālās ekonomiskās zonas.

Procentu izdevumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu un tos veido izdevumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem, izdevumiem par privātā partnera nodrošinātajiem pakalpojumiem, izdevumus no finanšu instrumentiem, izņemot patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību finanšu instrumentu kategorijās klasificētos finanšu aktīvus un finanšu saistības un citi procentu izdevumi.

Pārējos izdevumus, kas rodas no nefinanšu aktīvu (nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu, ieguldījumu īpašumu bioloģisko aktīvu, krājumu) vērtības norakstīšanas, aktīvu izslēgšanas no uzskaites, inventarizācijās konstatētiem iztrūkumiem, vērtības samazinājuma atzīšanas prasībām, avansiem, uzkrājumu veidošanas saistībām un citiem nenaudas darījumiem, uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Pārskata sagatavošanas principu apraksts**Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance**

Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance ietver finanšu informāciju par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, kā arī valsts budžeta finanšu uzskaites un VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu aktīviem un saistībām 2022. gada 31. decembrī, kā arī sniedz salīdzinājumu ar 2021. gada 31. decembra datiem.

Nemateriālie ieguldījumi, pamatlīdzekļi un ieguldījuma īpašumi uzrādīti atlikušajā vērtībā, no sākotnējās vērtības atskaitot nolietojumu (amortizāciju) un vērtības samazinājumu.

Bioloģiskie aktīvi, kurus paredzēts izmantot lauksaimnieciskajā darbībā, uzrādīti patiesajā vai Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Ilgtermiņa un īstermiņa prasības, finanšu ieguldījumi, kas nav klasificēti kā finanšu instrumenti, samaksātie avansi un nākamo periodu izdevumi uzrādīti neto vērtībā no uzskaites vērtības atskaitot vērtības samazinājumu.

Prasību atlikumi pārskata gada beigās ir saskaņoti ar darījumu partneriem atbilstoši aktam par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu. Prasību apmērus pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm saskaņo elektroniski, ievērojot MK noteikumus Nr. 344 noteikto. Prasības par ES fondu līdzekļiem saskaņotas izdevumu sertificēšanas procesā saskaņā ar šo jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem. VID ar tā administrētajiem valsts budžeta ieņēmumiem saistīto prasījumu inventarizāciju var veikt izlases kārtībā pēc būtiskuma principa, ievērojot Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumus Nr. 877 "Grāmatvedības kārtošanas noteikumi".

Finanšu ieguldījumi (aktīvi), kas klasificēti kā finanšu instrumenti, norādīti šādā vērtībā:

- aizdevumi un prasības, kā arī līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi – neto vērtībā, no amortizētās vērtības atskaitot vērtības samazinājumu;
- patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi – patiesajā vērtībā;
- finanšu aktīvi, kas noteikti kā riska ierobežošanas instrumenti – patiesajā vērtībā;
- patiesajā vērtībā novērtēti pārdošanai pieejamie finanšu aktīvu – patiesajā vērtībā;
- izmaksu vērtībā novērtēti pārdošanai pieejami finanšu instrumenti – neto vērtībā, no izmaksu vērtības atskaitot vērtības samazinājumu.

Krājumi, kuri paredzēti budžeta iestāžu funkciju veikšanai ilgāk par vienu gadu, norādīti atlikušajā vērtībā, no sākotnējās vērtības atskaitot vērtības samazinājumu. Pārējie krājumi norādīti iegādes izmaksu vērtībā vai pārskata perioda beigās noteiktā aizstāšanas izmaksu vai neto pārdošanas vērtībā, ja iegādes izmaksu vērtība ir augstāka. Valstij piekritis manta (nekustamais īpašums) norādīts kadastrālajā vērtībā, ja tā ir zināma.

Naudas līdzekļu sastāvā uzrādīti budžeta iestāžu naudas līdzekļi kredītiestādēs, kā arī Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās.

Budžeta iestādes, kurām ir norēķinu konti Valsts kasē, savos pārskatos uzrāda arī naudas līdzekļus norēķinu kontos Valsts kasē, kurus Valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē konsolidē.

Naudas līdzekļu atlikumi pārskata gada beigās saskaņoti.

Uzkrājumi valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē uzrādīti pienākuma izpildei nepieciešamo resursu visticamākās aplēses pašreizējā vērtībā.

Saistības (izņemot finanšu instrumentus) valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē norādītas amortizētajā vērtībā.

Finanšu saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, norādītas šādā vērtībā:

- patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības, izņemot finanšu garantiju līgumus – patiesajā vērtībā;
- finanšu saistības, kas noteiktas kā riska ierobežošanas instrumenti – patiesajā vērtībā;
- pārējās finanšu saistības – amortizētajā vērtībā;
- finanšu garantiju līgumi – visticamākās aplēses pašreizējā vērtībā.

Bilances posteņa "Ilgtermiņa aizņēmumi" dati par iepriekšējo pārskata periodu koriģēti par parāda instrumentiem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu, kas nav riska ierobežošanas instrumenti, valūtas kursa svārstību efektu, pārskatā to uzrādot pie parāda instrumenta vērtības.

Saistību atlikumi gada beigās saskaņoti ar darījuma partneriem atbilstoši savstarpējo norēķinu salīdzināšanas aktiem. Saistību atlikumi pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm, no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām, budžeta nefinansētām iestādēm saskaņoti elektroniski ePārskatos atbilstoši MK noteikumos Nr. 344 noteiktajam. VID inventarizāciju par saistībām, kas izriet no tā administrētajiem valsts budžeta ieņēmumiem, var veikt izlases kārtībā pēc būtiskuma principa, ievērojot Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumus Nr. 877 "Grāmatvedības kārtošanas noteikumi".

Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrādīta finanšu informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta finanšu uzskaites un VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem un izdevumiem 2022. gadā, kā arī salīdzinošā informācija par 2021. gadu.

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi iekļauti pārskata gada ieņēmumu un izdevumu sastāvā, izņemot būtisku kļūdu labojumus, kas uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju tādā vērtībā, kāda attiecas uz iepriekšējo pārskata periodu. Iepriekšējā pārskata perioda darījumi uzrādīti atbilstoši pārskata gadam noteiktai pārskata struktūrai.

Ieņēmumus un izdevumus konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda pa ieņēmumu un izdevumu grupām, izņemot ieņēmumus un izdevumus, kurus norāda atsevišķā pozīcijā, savstarpēji izslēdzot, un kas radušies sakarā ar:

- finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām, ārvalstu valūtas kursa svārstībām, atsavināšanu un izslēgšanu no uzskaites, kā arī sakarā ar pārdošanai pieejamu finanšu instrumentu pārklasifikāciju uz citu finanšu instrumentu kategoriju. Ieņēmumus vai izdevumus no finanšu instrumentiem konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda neto vērtībā;
- nefinanšu aktīvu atsavināšanu. Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda neto vērtību – ieņēmumus (+) vai zaudējumus (–) no ilgtermiņa ieguldījumu objektu atsavināšanas, kuru aprēķina kā starpību starp izslēgtā objekta uzskaites vērtību un tā atsavināšanas ieņēmumiem un izdevumiem.

Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats

Konsolidētajā pašu kapitāla izmaiņu pārskatā uzrāda neto aktīvu pieaugumu vai samazinājumu pārskata periodā un iepriekšējā pārskata periodā. Neto aktīvi ir starpība starp budžeta iestādes kopējiem aktīviem un kopējām saistībām un uzkrājumiem. Pašu kapitāls var būt gan pozitīvs, gan negatīvs.

Pārskata periodā veiktie būtisku iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju tādā vērtībā, kāda attiecas uz iepriekšējiem pārskata periodiem.

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā uzrādīta finanšu informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta finanšu uzskaites un VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem, izdevumiem un finansēšanas kategorijām 2022. gadā, ievērojot naudas plūsmas principu, kā arī salīdzinošā informācija par 2021. gadu.

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats sagatavots pēc tiešās metodes. Pārskatā ieņēmumi un izdevumi uzrādīti atbilstoši pamatdarbībai, ieguldījumu un finansēšanas darbībai.

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā atsevišķi uzrādītas naudas līdzekļu un naudas ekvivalentu savstarpējās izmaiņas, kas nav uzskatāmas par naudas plūsmu.

Pamatdarbība (ieņēmumi un izdevumi)

Pamatdarbība ir darbība, kas nodrošina nozīmīgākās ienākumu daļas gūšanu, un citas darbības, kas nav saistītas ar ieguldīšanu un finansēšanu. Pamatdarbības ieņēmumi un izdevumi veikti, lai sasniegtu budžeta iestādes primāros mērķus, kas noteikti likumā par valsts budžetu saimnieciskajam gadam vai saistošajos noteikumos par pašvaldības budžetu, tie ietver ziedojumus un dāvinājumus, kā arī citos budžetos uzskaitītos līdzekļus.

Pamatdarbības naudas plūsmā ieņēmumus un izdevumus veido darījumi, kas saistīti ar:

- budžeta iestādes sniegtajiem pakalpojumiem un piegādātajām precēm, kā arī saņemtajiem pakalpojumiem un iegādātajām precēm;
- saņemto ārvalstu finanšu palīdzību, ziedojumiem un dāvinājumiem;
- atlīdzību nodarbinātajiem;
- saņemtajiem un veiktajiem nodokļu un nodevu maksājumiem, citiem maksājumiem budžetos un transfertu maksājumiem;
- tiesvedību;
- aizdevumiem;
- atvasinātajiem finanšu instrumentiem, ja tie ir piesaistīti pamatdarbībā iekļautajiem finanšu instrumentiem;
- ieguldījuma īpašumu iegādi, izveidošanu, iznomāšanu un atsavināšanu;
- saņemtajiem maksājumiem publiskās un privātās partnerības līgumu ietvaros;
- citiem uz pamatdarbību attiecināmiem saņemtajiem un veiktajiem maksājumiem.

Valsts budžeta finanšu uzskaites pamatdarbība ir valsts pamatbudžeta izpildes un valsts budžeta finanšu uzskaites organizēšana. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai iegādāto vērtspapīru, kā arī aizdevumu izsniegšanas un aizdevumu atmaksas naudas plūsma konsolidētajā pārskatā uzrādīta kā pamatdarbības naudas plūsma.

Procentu ieņēmumus un izdevumus no pamatdarbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestādes procentu ieņēmumi vai izdevumi par kontu atlikumiem, overdraftiem un aizdevumiem;
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu izdevumi vai ieņēmumi (negatīva procentu likme) par Valsts kases klientu kontu atlikumiem un overdraftiem, procentu ieņēmumi un

izdevumi (negatīva procentu likme) par Valsts kases kontu atlikumiem, overdraftiem Latvijas Bankā vai kredītiestādēs, kā arī procentu ieņēmumi par izsniegtajiem aizdevumiem.

Citos ieņēmumos un izdevumos no pamatdarbības uzskaitīti pārējie ieņēmumi un izdevumi, kas nav uzskaitīti citos pamatdarbības posteņos, kā arī citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā (konkursa vai drošības nauda, vēlēšanu drošības nauda, pensionātos dzīvojošo pensijas, atsavinātie līdzekļi no aizturētām personām un ieņēmumi par mantas realizāciju no krimināllietām un administratīvo pārkāpumu lietām līdz tiesas lēmumam, ieslodzīto un citu personu personīgā nauda, drošības nauda par kasācijas sūdzību). Citu budžetu līdzekļus pamatdarbības ieņēmumos norāda neto vērtībā, t.i., no pārskata periodā saņemtiem līdzekļiem atskaitot pārskata periodā atmaksātos līdzekļus.

Ieguldījumu darbība (ieņēmumi un izdevumi)

Ieguldījumu darbības naudas plūsma veidojas no aktīvu iegādes, kas paredzēti budžeta iestāžu funkciju nodrošināšanai, ienākumu gūšanai un naudas plūsmas radīšanai nākotnē, un no šādu aktīvu pārdošanas.

Ieguldījumu darbības naudas plūsmā ieņēmumus un izdevumus veido šādi darījumi:

- ilgtermiņa nefinanšu aktīvu (izņemot ieguldījuma īpašumus) iegāde (tai skaitā veiktie maksājumi par kapitalizētām attīstības izmaksām un pašradītiem ilgtermiņa ieguldījumiem), avanss par šiem aktīviem un šādu aktīvu atsavināšana;
- ilgtermiņa finanšu aktīvu (piemēram, līdzdalība kapitālā un iegādātie parāda vērtspapīri) iegāde, avanss par šiem aktīviem un šādu aktīvu atsavināšana;
- saņemtie maksājumi finanšu nomas līgumu ietvaros un veiktie maksājumi partnerības līgumu ietvaros;
- citi uz ieguldījumu darbību attiecināmi saņemti un veikti maksājumi;
- valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumi vai izdevumi no parāda vērtspapīru pārdošanas un ieguldījuma vērtspapīru iegādes.

Procentu ieņēmumus vai izdevumus no ieguldījumu darbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestādes procentu ieņēmumi vai izdevumi, ja ieguldījuma mērķis ir gūt atdevi (termiņnoguldījumi, ieguldījumi kapitālsabiedrībās, finanšu noma (iznomātājam), ieguldījumi vērtspapīros);
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu izdevumi par pieņemtajiem noguldījumiem, procentu ieņēmumi par ieguldījuma vērtspapīriem un procentu izdevumi par emitētajiem parāda vērtspapīriem.

Finansēšanas darbība (ieņēmumi un izdevumi)

Par finansēšanas darbību uzskata darbību, kas rada izmaiņas aizņēmumu (piemēram, emitētie parāda vērtspapīri, aizņēmumi, izņemot pārsnieguma kredītus (overdraftus)) apmērā un sastāvā, kā arī darījumus ar atvasinātiem finanšu instrumentiem, tai skaitā, kas noteikti kā riska ierobežošanas instrumenti, ja tie piesaistīti finansēšanas darbībā iekļautajiem finanšu instrumentiem, un veiktos maksājumus finanšu nomas līguma ietvaros.

Ieņēmumos vai izdevumos no finansēšanas darbības uzskaita naudas līdzekļus un tās ekvivalentus.

Par finansēšanas darbību uzskata:

- valsts un pašvaldību budžeta iestāžu ieņēmumus, kas saņemti par aizdevumu atmaksām vai saņemtiem aizņēmumiem, vai izdevumus, kas samaksāti par aizdevumu izsniegšanu vai aizņēmumu atmaksu;
- valsts budžeta finanšu vadībā – naudas līdzekļus, kas saņemti par pašu emitēto vērtspapīru pārdošanu vai samaksāti par emitēto vērtspapīru dzēšanu.

Procentu ieņēmumus vai izdevumus no finansēšanas darbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestāžu procentu ieņēmumi vai izdevumi par aizņēmumiem, finanšu nomu (nomniekam) un citiem darījumiem atbilstoši izvērtējumam;
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu ieņēmumi, kas samaksāti par aizņēmumiem un emitētajiem parāda vērtspapīriem.

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem ir naudas plūsma, kas veidojas no naudas saņemšanas vai izmaksāšanas Valsts kases klientu kontos, kā arī no naudas pārskaitījumiem starp Valsts kases kontiem un ieguldījumiem depozītos Valsts kases kontos.

Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts

Peļņa vai zaudējumi, kas rodas ārvalstu valūtas kursa svārstību rezultātā, nav uzskatāmi par naudas plūsmu. Tomēr, lai salīdzinātu naudas līdzekļu un naudas ekvivalentus (tai skaitā noguldījumus, kuru termiņš nepārsniedz 90 dienas) atlikumu perioda sākumā un beigās, naudas plūsmas pārskatā uzrāda ārvalstu valūtas kursa svārstību ietekmi uz naudas līdzekļu atlikumiem un to ekvivalentiem ārvalstu valūtā. Šo ietekmi uzrāda atsevišķi no pamatdarbības, ieguldījumu darbības un finansēšanas darbības.

Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts

Ministrijas un pašvaldības konsolidētā gada pārskata pielikumā pievieno tās īstenoto finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas aprakstu.

Būtiskākos skaidrojumus par finanšu instrumentu risku pārvaldību sniegusi Valsts kase un Rīgas valstspilsētas pašvaldība.

Valsts budžeta finanšu uzskaites finanšu instrumentu risku pārvaldīšana

Valsts budžeta finanšu uzskaitē esošo parāda finanšu instrumentu risku pārvaldību īsteno Valsts kase saskaņā ar Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā⁷ (turpmāk – VK stratēģija) noteiktiem finanšu risku vadības pamatprincipiem.

Finanšu risku vadības mērķis ir nepieļaut valsts parāda apkalpošanas izmaksu nekontrolētu palielināšanos un ierobežot saistību neizpildes risku VK stratēģijas ietvaros noslēgtajos darījumos.

Valsts kase saskaņā ar VK stratēģijā noteiktajiem pamatprincipiem vada sekojošus finanšu riskus:

- kredītrisku – iespēju, ka partnerpuse, finanšu instrumenta emitents un/vai tā galvnieks nespēs noteiktā laikā un pilnā apmērā pildīt savas saistības;
- likviditātes risku – finansējuma nepietiekamības risku Valsts kases naudas līdzekļu kontos valsts finansiālo saistību savlaicīgai izpildei pilnā apmērā nākamo 12 mēnešu laikā;
- pārfinansēšanas risku – nespēja pārfinansēt valsts parāda saistības vidējā termiņā ar pieņemamiem nosacījumiem;
- procentu likmju risku – iespēju, ka procentu likmju izmaiņas nelabvēlīgi ietekmēs ieņēmumus/ izdevumus. Risks rodas, ja pastāv ievērojama starpība starp aktīvu un pasīvu, kas jūtīgi reaģē uz procentu likmju izmaiņām;
- valūtu risku – iespēju, ka valūtas kursa svārstību rezultātā ārvalstu valūtā denominēto aktīvu/ saistību vērtība euro izteiksmē mainīsies negatīvā virzienā. Valūtas risks rodas, ja pastāv nesaskaņotība prasību un saistību summās ārvalstu valūtās.

Detalizēta informācija par parāda vadības rādītājiem 2022. gadā pieejama Valsts kases sagatavotajā 2022. gada parāda vadības pārskatā, kas ir publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē: www.kase.gov.lv/Parskati_un_tames/Valsts_parada_vadibas_parskati/Gada_parskati/2022

Valsts budžeta finanšu uzskaitē finanšu aktīvu vērtības samazinājumu regulāri pārskata un izvērtē, vai ir objektīvi pierādījumi, kas liecina par iespējamo aplēsto nākotnes naudas plūsmu samazināšanos, un vai šo apmēru var ticami novērtēt.

Valsts kase ne retāk kā reizi ceturksnī vērtē, vai nav iestājies kredīta ņēmēja kredītriska notikums, tas ir, ja tiek konstatēta viena no zemāk minētajām pazīmēm:

- vāja vai slikta kredīspēja;
- parāds (kredītmaksājumiem nokavēti termiņi vairāk par 5 dienām, vai no iepriekšējiem mēnešiem uzkrāti nodokļu parādi vai saņemta informācija par kredītu ņēmēju nespēju segt saistības);
- pēdējo divu gadu laikā ir veikta valsts aizdevuma restrukturizācija (atvieglojumu piešķiršana, kuri netiktu izskatīti citos apstākļos);

⁷ VK stratēģija publicēta: https://www.kase.gov.lv/sites/default/files/public/SSD/PVNLVS/PVNLVS_2018.pdf

- pret kredīta ņēmēju uzsākts Maksātnespējas likumā noteiktais tiesiskās aizsardzības vai maksātnespējas process.

Valsts aizdevumiem Valsts kase analizē kredītrisku un nosaka atbilstošu vērtības samazinājumu gan noteiktām aizņēmēju grupām, gan katram aizņēmējam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu un nākotnē sagaidāmo naudas plūsmu no valsts aizdevuma, un nepieciešamību veidot uzkrājumus, iespējamās saistības vai uzkrātās saistības valsts aizdevuma un valsts galvotā aizdevuma nemaksāšanas gadījumiem.

Valsts aizdevuma vai debitora prasības naudas plūsmas tagadnes vērtību Valsts kase aprēķina, diskontējot nākotnes naudas plūsmu ar efektīvo procentu likmi (spēkā līgumā ar kredīta ņēmēju noteiktā procentu likme, kas ietver aizdevuma, riska un apkalpošanas izmaksu likmi un citas līgumā noteiktās likmes, vai cita konkrētajai situācijai atbilstoša likme).

Valsts galvotā aizdevuma naudas plūsmas tagadnes vērtību Valsts kase aprēķina, diskontējot valsts galvotā aizdevuma nākotnes naudas plūsmu, piemērojot Valsts kases tīmekļvietnē publicēto attiecīgo diskonta likmi.

Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteikts, ka Valsts kase kredīta ņēmēja kredīspēju izvērtē, ņemot vērā šādus kritērijus, kuriem tiek piešķirts noteikts novērtējums vai noteikts riska līmenis:

- finanšu rādītāji:
 - pašu kapitāla pietiekamības rādītājs;
 - peļņitspējas / budžeta izpildes rādītājs;
 - likviditātes rādītājs;
- kredītvēsture;
- biznesa risks.

Valsts kase kredīta ņēmēja kredīspējas novērtējuma kategoriju nosaka, ņemot vērā noteikto biznesa riska novērtējumu.

Valsts budžeta finanšu uzskaites finanšu instrumentu riska ierobežošanas uzskaitē

Valsts kase piemēro riska ierobežošanas uzskaiti, ja riska ierobežošana atbilst Valsts kases stratēģijai un tās mērķiem, ievērojot šādus nosacījumus:

- pirms riska ierobežošanas uzskaites uzsākšanas katram riska ierobežošanas darījumam izstrādā riska ierobežošanas dokumentāciju;
- nodrošinātā posteņa patieso vērtību vai naudas plūsmas, kuras attiecināmas uz ierobežoto risku, un riska ierobežošanas instrumenta patieso vērtību var ticami novērtēt;
- riska ierobežošanas efektivitāti atkārtoti novērtē vienu reizi ceturksnī laika periodā, kurā riska ierobežošana ir noteikta. Riska ierobežošanu novērtē kā efektīvu, ja tā atbilst šādiem kritērijiem:
 - riska ierobežošanas instrumenta patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas kompensē nodrošinātā posteņa patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas, kas attiecināmas uz ierobežoto risku;
 - riska ierobežošanas efektivitātes pakāpe ir 80% līdz 125%, ko aprēķina, attiecinot riska ierobežošanas instrumenta patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas pret nodrošinātā posteņa patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņām.

Valsts kase valsts budžeta finanšu uzskaitē piemēro naudas plūsmas riska ierobežošanu. Naudas plūsmas riska ierobežošana ir naudas plūsmu mainības riska ierobežošana, kas ir attiecināma uz atsevišķu risku, kas saistīts ar atzītu aktīvu vai saistībām (tādu kā visi vai daži mainīgas likmes

parāda nākotnes procentu maksājumi) vai ļoti ticami prognozētu darījumu, un var ietekmēt valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumus vai izdevumus.

Valsts kase noteikusi sekojošus riska ierobežošanas instrumentus:

- nākotnes valūtas mijmaiņas darījums (Forward);
- procentu likmju mijmaiņas darījums (IRS).

2022. gadā ir noslēdzies Valsts kases FORWARD darījums un jaunus FORWARD darījumus valsts parāda valūtu riska izslēgšanai Valsts kase nav veikusi.

Valsts kases finanšu instrumentu riska ierobežošanas pārvaldība ir saistīta ar šādiem finanšu riskiem:

- ārvalstu valūtas risks;
- procentu likmju risks.

Procentu likmju risks tiek vadīts, nosakot optimālo parāda apkalpošanas izmaksu un izmaksu pieauguma riska līdzsvaru, nosakot procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados), tas ir *duration* rādītāju. Riska ierobežošanas uzskaitē, pret risku nodrošinātais postenis tiek konkretizēts piesaistot IRS konkrētā aizņēmuma ar mainīgo procentu likmi naudas plūsmi.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē izmantoto atvasināto finanšu instrumentu maksimālā pakļautība kredīriskam

Attiecībā uz noslēgtajiem atvasināto finanšu instrumentu darījumiem pastāv partnerpuses kredītrisks – ka darījumu partneris nepildīs savas saistības, līdz ar to radot darījumu pārtraukšanas izdevumus (darījumu izbeigšanas brīdī). Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā finanšu risku vadībā ir izvirzīts uzdevums partnerpušu kredītriska novērtēšanu veikt pamatojoties uz kredītreitingu un citiem starptautiskajā finanšu vadības praksē pielietotajiem riska novērtēšanas kritērijiem. Partnerpuses kredītriska vadības kritēriji ir noteikti Valsts kases iekšējos noteikumos.

Partnerpušu kredītrisku vada saskaņā ar Valsts kases iekšējiem noteikumiem, nosakot ieguldījumu struktūras ierobežojumus. Nosaka un uzrauga partnerpusēm pieļaujamos darījumu veidus, darījumu apjoma un termiņa limitus un kredītreitinga kategorijas limitus.

Partnerpuses kredītriska ierobežošanai, izdevīgāku atvasināto finanšu instrumentu darījumu nosacījumu nodrošināšanai, partnerpušu loka paplašināšanai un sadarbības apjomu paaugstināšanai pieļaujama līgumu un attiecīgu darījumu slēgšana, kas paredz garantijas nodrošinājumu, vienlaikus ievērojot likviditātes vadības prasības.

2022. gadā atvasināto finanšu instrumentu atmaksa nav bijusi kavēta.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības finanšu instrumentu risku pārvaldīšana

Rīgas valstspilsētas pašvaldība finanšu instrumentu risku pārvaldību uzskata par neatņemamu pašvaldības finanšu darbības sastāvdaļu, īstenojot savu parādsaistību vadību, kura tiek veikta “Pašvaldības aizņēmumu, galvojumu un citu ilgtermiņa saistību vadības stratēģijas 2018. –2022. gadam” (turpmāk – Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģija).

Saskaņā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģiju, pašvaldības parāda portfeļa vadība ir piesardzīga, orientēta uz finanšu risku ierobežošanu un novēršanu, pieļaujot stratēģijā noteikto atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu vienīgi finanšu risku nodrošināšanai.

Pašvaldības īsteno tā finanšu resursu vadība 2022. gadā nodrošināja budžeta un piesaistīto finanšu resursu taupīgu un racionālu izmantošanu. Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģijas

ietvaros tika turpināta iepriekšējos gados īstenotā kredītu procentu riska samazināšanas politika, nodrošinot aizņēmumu apkalpošanas maksājumu stabilitāti.

Ilgtermiņa saistību portfeļa vadība dod iespēju Rīgas valstspilsētas pašvaldībai koriģēt parāda portfeļa struktūru gan ņemot jaunus vai pārjaunojot esošos aizņēmumus, gan izmantojot budžeta vadības iespējas, kā arī nepieciešamības gadījumā izmantojot stratēģijā atļautos atvasinātos finanšu instrumentus. Tādā veidā tiek nodrošinot pašvaldības ilgtermiņa saistību portfeļa optimālā struktūra, kas nerada neprognozējamu slogu budžetam, un atbilst Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību vadības stratēģijā noteiktajiem parāda struktūras rādītājiem.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību (finanšu instrumentu) vadība ir saistīta ar šādiem finanšu riskiem:

- valūtas risks;
- procentu likmju risks;
- likviditātes risks.

Valūtu risku vadības nodrošināšanai Rīgas valstspilsētas pašvaldība nosaka un uzrauga optimālā tīrā parāda valūtas kompozīciju, kas ļauj ievērot saistību ārvalstu valūtas līdzsvaru un tādejādi izvairīties no valūtu kursu svārstību ietekmes.

2022. gada 31.decembrī Rīgas valstspilsētas pašvaldības finanšu instrumentu saistības 100 % apmērā bija *euro* valūtā.

Procentu likmju risks rodas tiem pašvaldības aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, jo pastāv iespējamība, ka aizņēmumu procentu maksājumi var nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās.

Lai nodrošinātu stabilas ilgtermiņa saistību apkalpošanas izmaksas un to prognozējamību, ilgtermiņa saistību vadības procesā Rīgas valstspilsētas pašvaldība noteikusi, ka ir nepieciešams nodrošināt, ka ne mazāk kā 60 % no ilgtermiņa saistību portfeļa kopapjoma procentu likme ir fiksēta uz termiņu, kas ir lielāks par vienu gadu, tādejādi mazinot risku, ka tirgus likmju svārstību rezultātā pašvaldības izmaksas par finansējuma izmantošanu būs augstākas nekā plānots.

2022. gada beigās 67 % no kopējām pašvaldības saistībām bija ar fiksētu procentu likmi, kas atbilst stratēģijā noteiktajam pieļaujamam līmenim

Pamatojoties uz Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību stratēģijā noteikto nepieciešamību nodrošināt finanšu resursu pietiekamību, kas jebkurā laikā ļauj veikt pašvaldības budžetā apstiprināto izdevumu izpildi, Rīgas valstspilsētas pašvaldība ir veikusi šādas darbības likviditātes riska mazināšanai:

1) ņemot vērā finansēšanas nepieciešamību un situāciju finanšu tirgos, Rīgas valstspilsētas pašvaldība 2022. gadā ir nodrošinājusi nepieciešamo likvīdo naudas līdzekļu apjomu budžeta izdevumu nodrošināšanai, kā arī uzturējusi nepieciešamo likvīdo naudas līdzekļu rezervi tekošā gada un turpmāko gadu saistību segšanai;

2) 2008. gada 20. jūnijā tika noslēgts procentu mijmaiņas darījuma līgums starp Rīgas domi un Deutsche Bank AG ar mērķi ierobežot pašvaldības likviditātes risku un nodrošināt līdzekļus pašvaldības kredītsaistību apkalpošanai finanšu un budžeta situācijas izmaiņu gadījumā.

Pieņemot finanšu resursu vadības lēmumus, Rīgas valstspilsētas pašvaldība ir ņēmusi vērā notiekošos procesus finanšu tirgū un ir analizējusi to attīstības tendences, lai nodrošinātu efektīvu un drošu finanšu resursu vadību.

Finanšu pārskata postenu skaidrojums

Finanšu pārskata postenu paskaidrojumi sniegti par būtiskām postenu izmaiņām, kas pārsniedz 10 procentus salīdzinājumā ar attiecīgā posteņa vērtību iepriekšējā pārskata periodā un izmaiņu vērtība ir vienāda vai lielāka par 75 000 000 *euro*. Detalizētāka informācija par postenu izmaiņām un darījumiem, kas neatbilst noteiktajam būtiskuma līmenim, pieejama ePārskatos finanšu pārskata postenu skaidrojumos un Valsts kases tīmekļa vietnē publicētajā ePārskatu informācijā.

Paskaidrojumi valsts konsolidētās grāmatvedības bilances posteņiem**Ilgtermiņa ieguldījumi**

Ilgtermiņa ieguldījumi konsolidēti par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.1.1. Nemateriālie ieguldījumi2. tabula. Nemateriālie ieguldījumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nemateriālie ieguldījumi	KB.1.1.	214 434 198	189 143 862	25 290 336	13.37
Attīstības pasākumi un programmas		4 622 217	5 247 466	-625 249	-11.92
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības		156 395 952	146 559 945	9 836 007	6.71
Pārējie nemateriālie ieguldījumi		12 033 110	10 003 916	2 029 194	20.28
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana		40 573 234	26 713 384	13 859 850	51.88
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		809 685	619 151	190 534	30.77

Nemateriālo ieguldījumu posteņi būtiskas izmaiņas pārskata gadā nav bijušas.

Ministrijām pašu izveidotu nemateriālo ieguldījumu atlikusī vērtība pārskata gadā ir 3 388 877 *euro*, pašvaldībām – 98 694 *euro*, kas neveido būtisku īpatsvaru no nemateriālo ieguldījumu atlikušās vērtības.

Nemateriāliem ieguldījumiem un avansa maksājumiem izveidotais vērtības samazinājums pārskata gadā nav būtisks. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par nemateriāliem ieguldījumiem galvenokārt aprēķināts atbilstoši izpildes termiņa kavējuma dienām.

Piezīme Nr. KB.1.2. Pamatlīdzekļi3. tabula. Pamatlīdzekļi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Pamatlīdzekļi	KB.1.2.	14 401 457 787	13 814 562 845	586 894 942	4.25
Zeme un būves		9 499 050 422	9 306 587 098	192 463 324	2.07
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas		174 054 723	171 545 080	2 509 643	1.46
Pārējie pamatlīdzekļi		1 643 020 704	1 513 439 945	129 580 759	8.56

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	KB.1.2.1.	1 018 202 977	774 028 966	244 174 011	31.55
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi		1 502 245 138	1 551 358 537	-49 113 399	-3.17
Bioloģiskie un pazemes aktīvi		258 842 574	253 468 511	5 374 063	2.12
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos		8 013 872	8 668 105	-654 233	-7.55
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		298 027 377	235 466 603	62 560 774	26.57

Piezīme Nr. KB.1.2.1. Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība

Lielākās izmaiņas posteņa vērtībā bijušas Satiksmes ministrijai par Rail Baltica projekta īstenošanas būvdarbiem un Ķekavas apvedceļa būvniecību 92 951 489 *euro* vērtībā. Aizsardzības ministrijai palielinājums saistīts ar veikto samaksu par pamatlīdzekļu izveidošanu un nepabeigtās būvniecības pakalpojumiem 30 378 500 *euro* vērtībā.

No pašvaldībām lielākais palielinājums postenī veidojies Rīgas valstspilsētai par Austrumu maģistrāles posma izbūvi no Ieriķu ielas līdz Vietalvas ielai 38 531 532 *euro* vērtībā un Ogres novadam saistībā ar skolas ēkas būvniecību ES projekta "Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi Ogres novadā" ietvaros 20 673 326 *euro* vērtībā. Lielākais samazinājums veidojies Valmieras novadam par ekspluatācijā nodotu stadiona izbūvi (20 336 915) *euro* vērtībā.

Pārskata gadā valsts un pašvaldību īpašumos veikti kapitālsabiedrību ieguldījumi, kas nav iekļauti pamatlīdzekļu uzskaites vērtībā:

4. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību ieguldījumu valsts vai pašvaldības īpašumā (*euro*)

Kontu grupas nosaukums	Kapitālsabiedrības ieguldījums		Uzskaites vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2	3	4
Pamatlīdzekļi	7 503 703	22 201 370	645 532 812	652 363 244
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	7 503 703	22 201 370	645 532 812	652 363 244

Būtisks vērtības samazinājums pamatlīdzekļiem un avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem pārskata gadā nav veidots. Pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma noteikšanai galvenokārt lietota amortizēto aizstāšanas izmaksu metode. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem aprēķināts atbilstoši izpildes termiņa kavēto dienu skaitam vai pilnā apmērā atbilstoši budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktajam.

Piezīme Nr. KB.1.3. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

5. tabula. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.	13 949 700 739	14 161 506 952	-211 806 213	-1.50
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā		6 987 602 028	6 878 507 380	109 094 648	1.59
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā		25 197 202	25 435 022	-237 820	-0.94
Ilgtermiņa aizdevumi		352 868 102	311 985 516	40 882 586	13.10

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumu vērtspapīros		6 133	6 811	-678	-9.95
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi		6 438 794 505	6 760 936 811	-322 142 306	-4.76
Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi		135 806 368	136 404 483	-598 115	-0.44
Avansa maksājumi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem		9 426 401	48 230 929	-38 804 528	-80.46

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumu uzskaites vērtība pārskata gadā nav būtiski mainījusies.

Bilances posteņi "Ilgtermiņa aizdevumi" konsolidēti Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites aizdevumi valsts un pašvaldību budžeta iestādēm.

Līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās, tai skaitā turējumā nodotas līdzdalības, vērtība pēc pašu kapitāla metodes atsevišķos gadījumos pārrēķināta, izmantojot kapitālsabiedrību pašu kapitāla datus par iepriekšējiem pārskata periodiem vai nepilnu pārskata periodu. Dati par pilnu pārskata periodu nav izmantoti, ja attiecīgā kapitālsabiedrība tādus nav iesniegusi, uzsāks kapitālsabiedrības likvidācijas process vai attiecīgā kapitālsabiedrība pārskata gadā reorganizēta.

Atbilstoši pašvaldību sniegtai informācijai par darījumiem laika posmā starp izmantotā kapitālsabiedrības finanšu pārskata datumu un datumu, kad finanšu pārskatu sagatavo kapitāldaļu turētājs, paredzami zaudējumi 227 017 *euro* vērtībā, kā arī izmaksātas dividendes 1 805 149 *euro* vērtībā.

Pielietojot pašu kapitāla metodi līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās novērtēšanai, ieguldījuma vērtību samazina līdz nullei, ja kapitālsabiedrības pašu kapitāla vērtība ir negatīva. Pārskata perioda beigās saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju:

- kapitālsabiedrības neatzītā kopējā zaudējumu daļa, ja kapitāla daļu turētājs pārstājis atzīt savu daļu kapitālsabiedrības zaudējumos, ir 170 309 225 *euro* (lielākie AS "Air Baltic Corporation" 168 330 128 *euro*), t.sk. pārskata periodā 168 557 912 *euro* (lielākie AS "Air Baltic Corporation" 168 330 128 *euro*);
- peļņas daļa, kas nepārsniedz zaudējumus, ir 13 268 *euro*;
- uz ieguldījumiem radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās attiecināmas iespējamās saistības ir 189 819 *euro*,
- uzņēmumu zaudējumu un likvidācijas procesa rezultātā konstatēti ierobežojumi, kas ietekmē kapitālsabiedrību spēju pārskaitīt naudas līdzekļus ieguldītājam dividenžu vai tamlīdzīgu maksājumu veidā, 176 966 *euro*.

Piezīme Nr. KB.1.4. Ilgtermiņa prasības

6. tabula. Ilgtermiņa prasības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa prasības	KB.1.4.	348 861 991	703 686 141	-354 824 150	-50.42
Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)	KB.1.4.1.	76 041 406	206 841 280	-130 799 874	-63.24
Citas ilgtermiņa prasības	KB.1.4.2.	272 820 585	496 844 861	-224 024 276	-45.09

Bilances postenī "Ilgtermiņa prasības" konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Piezīme Nr. KB.1.4.1. Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)

Bilances posteņa lielākais samazinājums bijis Finanšu ministrijai saistībā ar ilgtermiņa prasību pārklasifikāciju (125 831 696) *euro* vērtībā uz nākamo periodu izdevumiem par veiktajiem avansa maksājumiem Kohēzijas fonda (turpmāk – KF) un Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF) 2014. - 2020.gada programmēšanas periodam, kā arī atzītiem izdevumiem atbilstoši izpildei ERAF 2014. - 2020.gada programmēšanas perioda projektos. Ekonomikas ministrijai samazinājums (9 118 379) *euro* vērtībā saistīts ar AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" finansēto līgumu izpildi.

Piezīme Nr. KB.1.4.2. Citas ilgtermiņa prasības

Bilances posteņa vērtības samazinājumu pārskata gadā ietekmēja ilgtermiņa prasību samazinājums par iedzīvotāju ienākumu nodokli (51 986 735) *euro*, pievienotās vērtības nodokli (173 319 257) *euro* un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām (78 463 418) *euro* VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē, bet palielinājumu veido Ekonomikas ministrijas prasību pieaugums saistībā ar AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" aizdevuma programmu komersantiem konkurētspējas veicināšanai 99 565 000 *euro* vērtībā un Finanšu ministrijas prasību pieaugums par VAS "Valsts nekustamie īpašumi" būvniecības darbiem 18 054 362 *euro* vērtībā.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē ilgtermiņa prasībām, kas izriet no valsts galvojuma, pilnā apmērā izveidots vērtības samazinājums (406 733 364) *euro* vērtībā. Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju ilgtermiņa prasību vērtības samazinājums 2022. gada beigās ir (3 653) *euro*, kas noteikts prasību pilnā apmērā saskaņā ar budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteikto. Ministrijas un centrālās iestādes nav veidojušas ilgtermiņa prasību vērtības samazinājumu.

Piezīme Nr. KB.1.5. Ieguldījuma īpašumi

7. tabula. Ieguldījuma īpašumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālā s izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ieguldījuma īpašumi	KB.1.5.	641 780 943	638 876 993	2 903 950	0.45
Ieguldījuma īpašumi		430 890 476	450 872 076	-19 981 600	-4.43
Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		14 816 414	7 809 631	7 006 783	89.72
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi		195 971 130	179 465 883	16 505 247	9.20
Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem		102 923	729 403	-626 480	-85.89

Bilances postenī "Ieguldījuma īpašumi" pārskata gadā būtisku izmaiņu nav.

Ieguldījuma īpašumu vērtības samazinājums būtiski neietekmē posteņa vērtību. Tas konstatēts, izvērtējot zemes apgrūtinājuma apjomu un novērtēts, izmantojot aktīva patiesās vērtības novērtējumu.

Pārskata gadā valsts un pašvaldību ieguldījuma īpašumos nav veikti kapitālsabiedrību ieguldījumi, kas nav iekļauti ieguldījuma īpašumu uzskaites vērtībā.

Piezīme Nr. KB.1.6. Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai

8. tabula. Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	KB.1.6.	1 214 749 464	1 201 772 743	12 976 721	1.08

Šajā postenī uzskaitīti bioloģiskie aktīvi, kurus budžeta iestādes izmanto plānveidīgai darbībai lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un mežsaimniecībā ieņēmumu gūšanai.

Pārskata periodā posteņa vērtība pieaugusi aktīvu pārvērtēšanas rezultātā, galvenokārt par Zemkopības ministrijas uzskaitē esošo un VAS "Latvijas Valsts meži" turējumā nodoto mežaudžu vērtības izmaiņām 16 850 797 euro.

Mežaudzes novērtētas atbilstoši Meža valsts reģistrā norādītai pilnajai vērtībai.

Apgrozāmie līdzekļi

Apgrozāmie līdzekļi konsolidēti par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.2.1. Krājumi

9. tabula. Krājumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Krājumi	KB.2.1.	1 284 037 615	782 442 950	501 594 665	64.11

Pārskata gadā krājumu atlikuma izmaiņas galvenokārt ietekmēja Ekonomikas ministrijas veiktais avansa maksājums AS "Latvenergo" par dabasgāzes energoapgādes drošuma rezervi 428 697 918 euro, kā arī Aizsardzības ministrijas izejvielu un materiālu iegāde iestādes darbības nodrošināšanai 55 621 162 euro, inventāra iegādi 116 585 833 euro, veiktajiem avansa maksājumiem par krājumiem 10 667 881 euro vērtībā. No uzskaites izslēgta lietošanā nodotā inventāra un izlietoto krājumu vērtība (130 710 565) euro. Būtiskas krājuma atlikuma izmaiņas ietekmēja arī Veselības ministrijas vakcīnu iepirkumu pieaugums 23 603 590 euro vērtībā.

Atsavināšanai paredzēto krājumu sastāvā uzskaitīti aktīvi 35 305 881 euro vērtībā saskaņā ar 10. tabulā sniegto informāciju:

10. tabula. Atsavināšanai paredzētie krājumi (euro)

Aktīva veids	Uzskaites (atlikusī) vērtība pārskata perioda beigās	Uzskaites (atlikusī) vērtība pārskata perioda sākumā
A	1	2
Nemateriālie ieguldījumi	100 973	100 973
Pamatlīdzekļi	16 625 642	26 725 507
Bioloģiskie aktīvi	109 736	94 113
Ieguldījuma īpašumi	13 834 523	2 376 075
Krājumi	4 635 007	9 553 858
Kopā	35 305 881	38 850 526

Vērtības samazinājums krājumiem un avansa maksājumiem par krājumiem būtiski neietekmē posteņa vērtību. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par krājumiem galvenokārt veidots atbilstoši izpildes termiņa kavējuma dienām.

Piezīme Nr. KB.2.3. Īstermiņa prasības

11. tabula. Īstermiņa prasības (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa prasības	KB.2.3.	2 216 736 289	1 569 395 163	647 341 126	41.25

Bilances posteņī “Īstermiņa prasības” konsolidētas valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējās un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējās prasības un attiecīgās saistības.

Pārskata gadā bilances posteņa izmaiņas galvenokārt saistītas ar prasību pret nodokļu maksātājiem pieaugumu VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē, tai skaitā lielāko pieaugumu veido prasības par iedzīvotāju ienākuma nodokli 130 074 072 euro vērtībā, par pievienotās vērtības nodokli 45 692 437 euro vērtībā un par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 167 060 923 euro vērtībā.

Atbilstoši pašvaldību sniegtai informācijai 12. tabulā uzrādīta informācija par nekustamā īpašuma nodokļa prasību sadalījumu atbilstoši termiņiem.

12. tabula. Nekustamā īpašuma nodokļa bruto prasību sadalījums atbilstoši kavējuma termiņiem (euro)

Nodokļa nosaukums/ termiņš	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	7 159 478	3 311 789	1 608 325	4 265 319	7 808 395	3 770 777	1 628 840	4 318 967
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām un būvēm	3 404 798	2 062 960	1 086 777	2 449 227	3 571 702	2 400 663	1 288 963	2 333 576
Nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem	3 104 589	1 304 861	521 329	887 590	2 946 594	1 352 289	476 667	843 895
Kopā	13 668 865	6 679 610	3 216 431	7 602 136	14 326 691	7 523 729	3 394 470	7 496 438

Pārskata gadā piešķirto nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu kopsumma norādīta 13. tabulā. Visbiežāk nodokļa atvieglojumi piešķirti invalīdiem, maznodrošinātām un daudz bērnu ģimenēm, kā arī par nekustamo īpašumu uzņēmējdarbības veikšanai, kas atbilst noteiktiem kritērijiem.

13. tabula. Piešķirtie nodokļu atvieglojumi (euro)

Ieņēmumu klasifikācijas nosaukums	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	1	2
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	9 045 738	9 319 902
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām	3 657 790	4 364 368
Nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem	5 125 560	5 369 039
Kopā	17 829 088	19 053 309

Būtiskākie nodokļa atvieglojumi piešķirti:

- nodokļa maksātājam – fiziskai personai, kurš deklarējis pamata dzīvesvietu Jūrmalas administratīvajā teritorijā, 3 308 934 *euro*;
- speciālajām ekonomiskajām zonām 2 016 423 *euro*;
- personām par ēkām, kas atrodas valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminēto teritorijās, kā arī par ēkām, kas ir iekļautas valsts aizsargājamo kultūras pieminēto sarakstā, ārpus šīm teritorijām, ja sabiedrībai šīs ēkas ir pieejamas no publiskās ārtelpas, 2 069 179 *euro*.

Prasībām 2022. gada beigās atzītais vērtības samazinājums saskaņā ar:

- ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju ir (550 234 808) *euro*. Lielākā vērtības samazinājuma daļa ir izveidota citām prasībām pret uzturētājiem parādniekiem par iesniedzējiem izmaksājamiem uzturētājiem pilnas apšaubāmās summas (506 404 130) *euro* apmērā;
- pašvaldību sniegto informāciju ir (53 924 394) *euro*. Lielākā vērtības samazinājuma daļa ir izveidota apšaubāmās summas apmērā darījuma partnera maksātnespējas vai tiesvedības procesa dēļ;
- ikgadējo pārskatu par VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaiti un ikgadējo pārskatu par valsts budžeta finanšu uzskaiti ir (322 139 832) *euro*.

Vērtības samazinājums prasībām pret pircējiem un pasūtītājiem un prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos galvenokārt veidots atbilstoši izpildes termiņa kavēto dienu skaitam.

Piezīme Nr. KB.2.4. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem

14. tabula. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem	KB.2.4.	498 321 504	278 663 160	219 658 344	78.83

Saskaņā ar iestāžu sniegtajiem datiem, kas izslēgti konsolidācijā, ja konsolidētie atlikumi ir starp valsts budžetu un pašvaldību budžeta iestādēm, lielākās izmaiņas šajā bilances postenī ir:

- Finanšu ministrijai palielinājums 247 320 122 *euro* vērtībā pārklasificējot ilgtermiņa prasību īstermiņa daļu Kohēzijas fonda (KF), ERAF, Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) 2014.-2020. programmēšanas perioda projektu ietvaros un samazinājums (123 525 213) *euro* vērtībā par atzītajiem izdevumiem atbilstoši izpildei KF, ERAF un ESF 2014.-2020.gada programmēšanas perioda projektos;
- Labklājības ministrijai samazinājumu (20 807 929) *euro* vērtībā veido pensiju un pabalstu avansa maksājumu samazinājums.

Nākamo periodu izdevumiem un avansi par pakalpojumiem un projektiem atzītais vērtības samazinājums 2022. gada beigās saskaņā ar:

- ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju ir (687 972) *euro*, galvenokārt veidots apšaubāmās summas apmērā, tai skaitā 491 273 *euro* vērtībā par pašvaldībām ieskaitītiem transfertiem kontos likvidējamā AS “Latvijas Krājbanka”;
- pašvaldību sniegto informāciju ir (1 220 841) *euro*, galvenokārt veidots pilnā apmērā atbilstoši budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktajam.

Bilances postenī “Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Piezīme Nr. KB.2.5. Īstermiņa finanšu ieguldījumi

Bilances postenis konsolidēts par valsts budžeta un valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un to izveidotu iestāžu un pašvaldību savstarpējiem darījumiem, kā arī par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm un budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē.

15. tabula. Īstermiņa finanšu ieguldījumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa finanšu ieguldījumi	KB.2.5.	32 019 753	20 995 428	11 024 325	52.51

Būtiskākie atlikumi un lielākās izmaiņas bilances postenī “Īstermiņa finanšu ieguldījumi” veidojušās valsts budžeta finanšu uzskaitē par īstermiņa aizdevumiem un ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļas reklasifikāciju. Konsolidētās ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļas reklasifikācijas izmaiņas ir 14 641 856 euro vērtībā.

Piezīme Nr. KB.2.6. Naudas līdzekļi

16. tabula. Naudas līdzekļi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Naudas līdzekļi	KB.2.6.	2 409 087 827	2 549 569 508	-140 481 681	-5.51

Kopējo naudas līdzekļu atlikumu pārskata gada beigās galvenokārt veido Valsts kases naudas līdzekļu atlikumi finanšu sabiedrībās 2 097 073 314 euro vērtībā un pašvaldību budžeta līdzekļu atlikumi kredītiestādēs 269 375 950 euro vērtībā.

Lielākie budžeta iestāžu naudas līdzekļu atlikumi ārpus Valsts kases izvietoti AS “Luminor Bank” 155 553 255 euro apmērā un AS “SEB banka” 94 205 516 euro apmērā.

Kopējās naudas līdzekļu izmaiņas pārskata gadā veido valsts budžeta finanšu uzskaitē:

- saņemtie līdzekļi no valsts parāda vērtspapīru emisijām ārvalstu finanšu tirgos 2 045 000 000 euro vērtībā;
- saņemtā ilgtermiņa aizņēmuma izmaksa no EK 167 000 000 euro vērtībā finansēšanas instrumenta SURE ietvaros;
- pārskaitītie līdzekļi vidēja un ilgtermiņa parāda vērtspapīru dzēšanai (622 221 465) euro vērtībā;
- ilgtermiņa aizņēmuma atmaksa Eiropas Investīciju bankai (79 066 115) euro vērtībā.

Pārskata gadā pašvaldību līdzekļu kredītiestādēs atlikums palielinājies par 117 401 160 euro.

Bilances postenī “Naudas līdzekļi” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļi Valsts kases kontos.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla bilances posteņu atlikumi uzrādīti konsolidētajā pašu kapitāla pārskatā.

Piezīme Nr. KB.3.3. Rezerves

17. tabula. Rezerves (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Rezerves	KB.3.3.	1 870 058 362	1 818 686 742	51 371 620	2.82

Būtiskākās šī posteņa izmaiņas veido līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās pārvērtēšanas pēc pašu kapitāla metodes rezultātā atzītā kapitālsabiedrību rezervju izmaiņu proporcionālā daļa.

Piezīme Nr.KB.3.5. Budžeta izpildes rezultāti

18. tabula. Budžeta izpildes rezultāti (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Budžeta izpildes rezultāti	KB.3.5.	6 432 631 063	5 909 028 353	523 602 710	8.86
Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts	KB.3.5.1.	5 909 028 353	7 200 096 193	-1 291 067 840	-17.93
Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	KB.3.5.2.	523 602 710	-1 291 067 840	1 814 670 550	-140.56

Piezīme Nr. KB.3.5.1. Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts

Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāta izmaiņas ietekmē samazinājums valsts budžeta finanšu uzskaitē (2 475 405 521) euro, pārnesot 2021. gada budžeta izpildes rezultātu uz iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Piezīme Nr. KB.3.5.2. Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts

Pārskata gada budžeta izpildes rezultāta izmaiņas saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju galvenokārt ietekmēja palielinājums Aizsardzības ministrijai par atzītiem ieņēmumiem no uzkrājumu samazināšanas izdienes pensijām, pabalstiem un nākotnes saistībām 632 736 324 euro, Iekšlietu ministrijai 323 479 023 euro par atzītiem ieņēmumiem no uzkrājumiem izdienes pensijām, izdienes pabalstiem un bijušajiem nodarbinātajiem par kaitējuma atlīdzību un samazinājums Satiksmes ministrijai par ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanu un vērtības samazinājumu, kā arī RailBaltica projekta īstenošanu (458 608 531) euro.

VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē lielāko palielinājumu veido ieņēmumu pieaugums par pievienotās vērtības nodokli 904 967 169 euro.

Detalizēta informācija par bilances posteni "Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts" sniegta Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem.

Piezīme Nr. KB.4. Uzkrājumi

19. tabula. Uzkrājumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Uzkrājumi	KB.4.	2 802 529 325	3 809 806 023	-1 007 276 698	-26.44

Būtiskākās šī posteņa izmaiņas attiecināmas uz uzkrājumiem izdienas pensijām, pabalstiem un kompensācijām, no tām lielākas izmaiņas bijušas Aizsardzības ministrijai (656 850 931) euro vērtībā, Iekšlietu ministrijai (328 610 478) euro vērtībā, Tieslietu ministrijai (39 607 394) euro vērtībā un Veselības ministrijai (25 118 136) euro vērtībā.

Pārskata gadā izveidoti uzkrājumi 184 355 609 euro vērtībā, tai skaitā tiesvedībām – 13 956 503 euro vērtībā, norakstīti un diskontēšanas rezultātā samazināti iepriekšējos pārskata gados atzītie uzkrājumi (1 085 576 287) euro vērtībā, tai skaitā tiesvedībām – (13 087 637) euro, uzkrājumu summa, kas izmantota saistību atzīšanai pārskata gadā, ir (110 962 501) euro. Aktīvi paredzamo zaudējumu atlīdzināšanai atzīti 1 063 012 euro vērtībā tiesvedības procesu ietvaros.

Saistības

Saistības konsolidētas par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem prasību, avansa maksājumu un saistību atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.5.1. Ilgtermiņa saistības

20. tabula. Ilgtermiņa saistības (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa saistības	KB.5.1.	20 512 445 078	20 261 942 187	250 502 891	1.24
Ilgtermiņa aizņēmumi		2 148 035 486	2 102 538 169	45 497 317	2.16
Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem		18 099 864	21 310 994	-3 211 130	-15.07
Ilgtermiņa uzkrātās saistības		65 522 476	91 703 563	-26 181 087	-28.55
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi		274 616 060	205 863 589	68 752 471	33.40
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa		11 885 848 574	11 372 225 460	513 623 114	4.52
Pārējās ilgtermiņa saistības		6 120 322 618	6 468 300 412	-347 977 794	-5.38

Ilgtermiņa saistību bilances postenī būtiskas izmaiņas pārskata gadā nav bijušas. Lielākās izmaiņas saistītas ar eiroobligāciju emisiju 850 000 000 euro apmērā un apgrozībā esošo eiroobligāciju papildu laidieniem 1 195 000 000 euro apmērā, kā arī šo vērtspapīru īstermiņa daļas pārklasifikāciju (1 52 000 000) euro apmērā.

Pārējās ilgtermiņa saistības samazinājušās Labklājības ministrijai (329 301 611) euro apmērā pret valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem par reģistrētajām iemaksām shēmas dalībnieku kontos.

Piezīme Nr. KB.5.2.-5.9. Īstermiņa saistības

21. tabula. Īstermiņa saistības (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālā s izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa saistības	KB.5.2.-5.9.	5 593 524 282	4 111 152 440	1 482 371 842	36.06
Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa		146 559 760	136 894 525	9 665 235	7.06
Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	KB.5.3.	259 832 989	168 950 721	90 882 268	53.79
Īstermiņa uzkrātās saistības	KB.5.4.	1 193 527 228	819 667 817	373 859 411	45.61
Valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības	KB.5.5.	1 616 259 555	699 261 684	916 997 871	131.14
Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)		60 799 827	55 049 438	5 750 389	10.45
Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem	KB.5.7.	1 215 642 470	578 150 077	637 492 393	110.26
Pārējās īstermiņa saistības		1 106 544 729	1 084 685 526	21 859 203	2.02
Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti		1 037 463 445	996 566 588	40 896 857	4.10

Piezīme Nr. KB.5.3. Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem

Bilances postenis konsolidēts par savstarpējiem ministriju un pašvaldību darījumiem.

Šī bilances posteņa lielākās izmaiņas veido ministriju un pašvaldību saistību palielinājums:

- Ekonomikas ministrijai palielinājums saistībām par atbalstu centralizētās siltumapgādes, dabasgāzes un elektroenerģijas sistēmas pakalpojuma maksas samazinājumam 53 581 415 euro vērtībā;
- Satiksmes ministrijai palielinājušās saistības par RailBaltica projekta īstenošanu un ikdienas uzturēšanas darbu veikšanu uz valsts autoceļiem 9 323 808 euro vērtībā;
- Veselības ministrijai samazinājušās izmaksas par atvaļinājuma rezervju uzkrājumiem ģimenes ārstiem (19 431 899) euro vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.4. Īstermiņa uzkrātās saistības

Bilances postenis konsolidēts par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību darījumiem.

Šī bilances posteņa lielākās izmaiņas veido uzkrāto saistību palielinājums VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē iedzīvotāju ienākuma nodoklim 368 783 509 euro vērtībā un pievienotās vērtības nodoklim 79 373 811 euro vērtībā, kas ir saistīts ar ekonomiskās aktivitātes pieaugumu pārskata gadā.

Būtiskas izmaiņas pārskata gadā šajā postenī veidojušās arī:

- Ogres novadam – palielinājums 1 426 694 euro vērtībā norēķiniem ar darbiniekiem un 1 282 372 euro vērtībā norēķiniem ar piegādātājiem par skolas būvniecību;
- Talsu novadam – palielinājums 1 470 483 euro vērtībā uzkrātajiem atvaļinājumiem darbiniekiem.

Piezīme Nr. KB.5.5. Valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības

Bilances posteņa palielinājumu galvenokārt ietekmēja valsts budžeta finanšu uzskaitē uz īstermiņa saistībām pārklasificētā vidēja un ilgtermiņa parāda vērtspapīru daļa 1 520 000 000 euro vērtībā un pārskata gadā dzēstie vidēja un ilgtermiņa parāda vērtspapīri (622 221 465) euro vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.7. Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem

Šī bilances posteņa lielāko palielinājumu veido saistību par VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem pieaugums:

- par pievienotās vērtības nodokli 189 499 525 *euro* vērtībā;
- par iedzīvotāju ienākuma nodokli 104 657 294 *euro* vērtībā;
- par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 63 063 237 *euro* vērtībā.

Zemibilance*Piezīme Nr. KB.9.1. Zemibilances aktīvi*22. tabula. Zemibilances aktīvi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zemibilances aktīvi	KB.9.1.	910 910 479	825 988 064	84 922 415	10.28
Iespējamie aktīvi	KB.9.1.1.	207 969 780	115 486 686	92 483 094	80.08
Paziņotās dividendes un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu		142 302 339	85 221 411	57 080 928	66.98
Aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas		283 567 287	333 317 201	-49 749 914	-14.93
Prasības par prettiesiski atsavinātiem aktīviem		2 133 234	1 431 778	701 456	48.99
Citi zemibilances aktīvi		274 937 839	290 530 988	-15 593 149	-5.37

Piezīme Nr. KB.9.1.1. Iespējamie aktīvi

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju lielākais palielinājums zemibilances postenī "Iespējamie aktīvi" ir veidojies Satiksmes ministrijai par Ķekavas apvedceļa būvniecības darbiem 64 565 665 *euro* vērtībā un Aizsardzības ministrijai 29 312 622 *euro* vērtībā par glabāšanā saņemtiem materiāli tehniskiem līdzekļiem līdz to izvērtēšanai un atzīšanai uzskaitē.

*Piezīme Nr. KB.9.5. Zemibilances pasīvi*23. tabula. Zemibilances pasīvi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zemibilances pasīvi	KB.9.5.	5 744 446 115	5 415 905 085	328 541 030	6.07
Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem	KB.9.5.1.	1 796 875 143	1 519 832 269	277 042 874	18.23
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem		689 473 342	758 965 832	-69 492 490	-9.16

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu	KB.9.5.2.	338 408 811	77 557 255	260 851 556	336.33
Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti		7 314 899	5 394 540	1 920 359	35.60
Nākotnes nomas maksājumi		10 916 559	12 470 107	-1 553 548	-12.46
Izsniegtie galvojumi		57 161 623	111 038 237	-53 876 614	-48.52
Citas zembilances saistības	KB.9.5.3.	2 844 295 738	2 930 646 845	-86 351 107	-2.95

Piezīme Nr. KB.9.5.1. Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju par šī zembilances posteņa izmaiņām:

- lielākais palielinājums 327 564 164 *euro* veidojies Finanšu ministrijai par līgumiem, kas noslēgti par ES Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna, Solidaritātes fonda, struktūrfondu un KF 2014.—2020.gada plānošanas perioda finansētiem projektiem;
- Zemkopības ministrijai palielinājums saistīts ar īstenošanai apstiprinātiem Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektiem 91 423 297 *euro* vērtībā;
- Labklājības ministrijai samazinājumu veido apstiprinātie maksājumu pieprasījumi projektu īstenošanas ietvaros (59 135 685) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.5.2. Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju šī zembilances posteņa izmaiņas veido Aizsardzības ministrijas noslēgtie ilgtermiņa līgumi par precēm un pakalpojumiem 267 806 562 *euro* vērtībā, nākotnes saistību palielinājums Zemkopības ministrijai par Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes noslēgtiem līgumiem par precēm un pakalpojumiem 2 572 109 *euro* vērtībā un samazinājums Iekšlietu ministrijai saistībā ar veiktajiem maksājumiem deleģēšanas līguma ietvaros par uzticamības, tai skaitā sertifikācijas, pakalpojumu sniegšanu (3 994 544) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.5.3. Citas zembilances saistības

Saskaņā ar Ogres novada pašvaldības sniegto informāciju 2022. gada 26. septembra Eiropas prokuratūras kriminālprocesa lietā Nr. 12822000121 Eiropas deleģētā prokurora lēmumā noteikts uzlikt arestu Ogres novada pašvaldības pamatlīdzekļu sarakstā reģistrētiem pamatlīdzekļiem, par ko atzītas iespējamās saistības 6 696 455 *euro* vērtībā.

Vispārīgās piezīmes

Piezīme Nr. V1. Aktīvi, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju pārskata periodā aktīvu, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi, sākotnēji noteiktā patiesā vērtība ir 19 421 711 *euro* un tā norādīta 24.tabulā sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem:

24. tabula. Aktīvi, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi (*euro*)

Aktīva apraksts	Sākotnēji noteiktā patiesā vērtība
A	1
Ilgtermiņa ieguldījumi	11 085 124
Nemateriālie ieguldījumi	22 307
Pamatlīdzekļi	11 062 817
Apgrozāmie līdzekļi	8 336 587
Krājumi	6 709 120
Naudas līdzekļi	1 627 467

Piezīme Nr. V1. Informācija par brīvprātīgo darbību

Saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju pārskata gadā funkciju nodrošināšanā un dažādu projektu ievaros izmantots arī brīvprātīgais darbs, piemēram, pilsētas svētki un teritorijas sakopšanas darbi.

Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomu

Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomā nodotajiem aktīviem un saņemtajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju prasības par finanšu nomā nodotajiem aktīviem diskontētājā vērtībā pārskata perioda beigās atzītas 5 036 027 *euro* vērtībā un tās sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemtajiem maksājumiem norādītas 25.tabulā:

25. tabula. Informācija par finanšu nomā nodotajiem aktīviem un saņemtajiem maksājumiem (*euro*)

Kontu grupa	Saņemamie maksājumi				Prasība (diskontētie ieņēmumi) pārskata perioda beigās
	kopā līdz līguma termiņa beigām	2023	2024	2025	
A	1	2	3	4	5
Ilgtermiņa ieguldījumi	5 072 801	2 446 849	1 045 065	707 902	4 369 379
Zeme un būves	3 550 179	1 821 157	606 835	419 681	2 986 592
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	290 671	119 231	79 570	55 964	264 776
Ieguldījuma īpašumi	899 480	381 876	261 644	162 833	827 860
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	332 471	124 585	97 016	69 424	290 151
Apgrozāmie līdzekļi	686 084	269 567	216 855	159 688	666 648
Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai	686 084	269 567	216 855	159 688	666 648

Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomā saņemtiem aktīviem un veicamiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju saistības par finanšu nomā saņemtajiem aktīviem diskontētājā vērtībā pārskata periodā atzītas 16 049 777 *euro* vērtībā un tās sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemamajiem maksājumiem norādītas 26. tabulā:

26. tabula. Informācija par finanšu nomā saņemtajiem aktīviem un veicamiem maksājumiem (*euro*)

Kontu grupa	Atlikusī vērtība (bilances vērtība) pārskata perioda beigās	Nākotnes minimālie nomas maksājumi			Saistības (diskontētie izdevumi) pārskata perioda beigās	
		kopā līdz līguma termiņa beigām	2023	2024		2025
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	33 317 220	16 161 652	2 619 063	2 431 811	2 436 405	16 044 719
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	8 987	9 621	2 466	2 445	2 423	9 451
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	126 409	86 746	86 746	0	0	86 746
Pārējie pamatlīdzekļi	453 900	473 264	102 708	98 140	102 756	449 419
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	32 727 924	15 592 021	2 427 143	2 331 226	2 331 226	15 499 103
Apgrozāmie līdzekļi	15	5 143	1 552	1 223	1 212	5 058
Inventārs	15	5 143	1 552	1 223	1 212	5 058

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvo nomu

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem aktīvu bilances vērtība pārskata perioda beigās ir 391 226 639 *euro* un tā sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemamajiem maksājumiem norādīta 27. tabulā:

27. tabula. Informācija par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem (*euro*)

Kontu grupa	Aktīva atlikusī vērtība (bilances vērtība)			Saņemamie maksājumi		
	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	kopā līdz līguma termiņa beigām	2023	2024	2025
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	343 812 840	391 220 182	171 009 287	23 927 081	20 502 441	17 512 787
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	15 275	7 648	29 394	10 639	10 514	8 241
Zeme un būves	137 712 457	171 294 930	107 613 726	15 371 112	12 786 101	10 463 555
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	107 899	65 855	52 372	29 716	21 378	1 278
Pārējie pamatlīdzekļi	2 982 930	1 555 109	312 176	131 089	56 602	44 337
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	7 138 032	12 180 661	3 349 418	587 859	471 922	389 197
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	596 292	583 226	759 956	54 416	54 416	54 416
Ieguldījuma īpašumi	193 830 844	200 683 525	58 473 012	7 634 885	7 018 002	6 491 867
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	1 293 761	4 832 502	419 030	107 279	83 422	59 863

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Kontu grupa	Aktīva atlikusī vērtība (bilances vērtība)			Saņemamie maksājumi		
	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	kopā līdz līguma termiņa beigām	2023	2024	2025
A	1	2	3	4	5	6
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	135 350	16 726	203	86	84	33
Apgrozāmie līdzekļi	3 029	6 457	84 508	37 762	24 601	21 005
Inventārs	3 029	6 457	84 508	37 762	24 601	21 005

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem un veicamajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem pārskata periodā atzītie izdevumi ir 70 034 684 *euro* vērtībā un pārskata perioda beigās neatceļamās nomas maksājumi ir 10 916 559 *euro* vērtībā, to sadalījums pa aktīvu bilances posteņiem un nākotnes maksājumiem norādīts 28.tabulā:

28. tabula. Informācija par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem un veicamajiem maksājumiem (euro)

Kontu grupa	Pārskata periodā atzītie izdevumi par nomu	Neatceļamās nomas maksājumi				Neatceļamā apakšnoma (ieņēmumi)
		pārskata perioda beigās	2023	2024	2025	
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	68 091 502	10 786 278	17 979 433	13 770 609	13 197 842	0
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tam līdzīgas tiesības	3 489 057	298 186	172 077	66 760	63 977	0
Pārējie nemateriālie ieguldījumi	364	0	0	0	0	0
Zeme un būves	53 620 258	7 763 990	15 527 319	12 046 225	11 868 734	0
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	422 999	30 791	42 719	455	422 999	0
Pārējie pamatlīdzekļi	10 440 776	2 693 311	2 237 318	1 657 169	1 265 131	0
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	105 934	0	0	0	0	0
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	100	0	0	0	0	0
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	12 014	0	0	0	0	0
Apgrozāmie līdzekļi	1 943 182	130 281	600 642	557 118	586 088	0
Inventārs	1 943 182	130 281	600 642	557 118	586 088	0

Piezīme Nr. V5. Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināmu maksājumu rezultāts

Pārskata gada beigās nodokļu prasību bruto summa ir 2 292 455 136 *euro*, bet nodokļu saistību summa ir 1 274 577 964 *euro*, kas veido lielāko daļu no valsts budžeta ieņēmumu prasībām un saistībām.

Nodokļu prasību kopsumma pret nodokļu maksātājiem, pret kuriem prasības apjoms pārsniedz 1 mlj. *euro*, ir 299 807 159 *euro*. Lielākā daļa nodokļu prasību apmaksas termiņš ir viena gada laikā pēc bilances datuma.

Detalizēta informācija par nodokļu prasību sadalījumu atbilstoši apmaksas termiņiem, nodokļu prasību struktūras izmaiņām un prasībām, kas pārsniedz 1 000 000 *euro*, ir pieejama Valsts kases tīmekļvietnē sadaļā “Pārskati un tāmes” → Latvijas Republikas gada pārskats → 2022. gada pārskats → ePārskatu informācija → Finanšu pārskata posteņu skaidrojums → V5.piezīme.

Piezīme Nr. V6. Tiesvedības

Saskaņā ar budžeta iestāžu novērtējumu un sniegto informāciju ārvalstu un starptautiskajās tiesu institūcijās notiekošām tiesvedībām izveidoti uzkrājumi 4 717 065 *euro* vērtībā, lielākie uzkrājumi izveidoti Ogres novada pašvaldībai. Citām tiesvedībām lielākie uzkrājumi izveidoti Jūrmalas pilsētas pašvaldībai 4 236 837 *euro* vērtībā. Lielākās zembilances saistības par citām tiesvedībām uzskaitītas Rīgas pilsētas pašvaldībai 1 159 023 *euro* vērtībā, Ekonomikas ministrijai 2 647 925 *euro* un Finanšu ministrijai 4 059 094 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. V7. Informācija par publisko un privāto partnerību

Piezīme Nr. V7. Informācija par partnerības līgumu

Publiskās un privātās partnerības līgumus par pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecību īstenojušas Mārupes novada pašvaldība saskaņā ar līgumu Nr.5-25/134-2009, Ķekavas novada pašvaldība – līgums Nr.133/2009 un Tukuma novada pašvaldība – līgums Nr.391.

Publiskās un privātās partnerības līgumu par autoceļa E67/A7 Rīga-Bauska-Lietuvas robeža posma (Ķekavas apvedceļa) projektēšanu, būvniecību un uzturēšanu saskaņā ar līgumu Nr. SM2021/-26 noslēgusi Satiksmes ministrija.

Piezīme Nr.V7. Informācija par pamatlīdzekļiem, kas analītiski nodalīti par partnerības aktīviem

Pārskata gadā atbilstoši noslēgtajam līgumam Satiksmes ministrijas un pašvaldību uzskaitē analītiski nodalīti partnerības aktīvi un nepabeigtā būvniecība, par ko sniegta informācija 29.tabulā.

29. tabula. Informācija par pamatlīdzekļiem, kas analītiski nodalīti par partnerības aktīviem (*euro*)

Konta nosaukums	Pārskata periodā			Iepriekšējā pārskata periodā		
	sākotnējā vērtība (+)	nolietojums (-)	vērtības samazinājums (+,-)	sākotnējā vērtība (+)	nolietojums (-)	vērtības samazinājums (+,-)
A	1	2	3	4	5	6
Pamatlīdzekļi	25 273 603	-2 111 583	0	7 251 180	-1 590 649	0
Zeme un būves	9 011 522	-1 741 721	0	5 510 966	-1 140 035	0
Pārējie pamatlīdzekļi	435 652	-369 862	0	496 216	-450 614	0
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	15 806 007	0	0	1 223 576	0	0
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	20 422	0	0	20 422	0	0

Piezīme Nr. V7. Informācija par saistībām un privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem partnerības līguma ietvaros

Pārskata gada beigās partnerības līguma ietvaros saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem par sniegtajiem pakalpojumiem ir atzītas 4 795 400 *euro* vērtībā un 30. tabulā sniegta informācija par to nākotnes maksājumiem un par izdevumiem līdz līguma termiņa beigām.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

30. tabula. Informācija par saistībām un privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem partnerības līguma ietvaros (euro)

Konta un izdevumu klasifikācijas koda nosaukums	Uzskaites vērtība			Nākotnes maksājumi		
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā	kopā līdz līguma termiņa beigām	2023	2024	2025
A	1	2	3	4	5	6
Saistības pret piegādātājiem un darbuuzņēmējiem	4 795 400	5 380 070	273 038 426	2 981 798	12 307 914	12 329 238
Izdevumi	x	x	4 481 447	605 299	620 876	637 232

Piezīme Nr. V8. Informācija par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību pārvaldību

Saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju nākamajos pārskata gados plānotais finansējums kapitālsabiedrībām ir apkopots 31.tabulā:

31. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību pārvaldību (euro)

Finansējuma veids	Apstiprinātais finansējums		
	2023	2024	2025
A	1	2	3
Aizņēmums no valsts budžeta vai komercbankām	713 873 262	785 049 141	993 940 093
Subsīdijas, dotācijas, ieguldījums kapitālā	1 169 037 655	517 297 604	481 146 902
Pārējais finansējums	106 255	0	0
Kopā	1 883 017 172	1 302 346 745	1 475 086 995

Lielākie aizņēmumi nākamajā gadā plānoti:

- AS “Latvenergo” 570 933 526 euro vērtībā investīciju projektu realizēšanai;
- SIA “Rīgas ūdens” 33 000 000 euro vērtībā ūdenssaimniecības infrastruktūras investīciju projektu finansēšanai;
- AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” 30 000 000 euro vērtībā valsts atbalsta programmu realizēšanai, finanšu pieejamības uzņēmējdarbībā veicināšanai un tautsaimniecības attīstības sekmēšanai;
- VAS “Latvijas dzelzceļš” 20 000 000 euro vērtībā investīciju projektu finansēšanai un kapitālieguldījumu programmā iekļauto projektu realizēšana.

Lielākais finansējums subsīdiju, dotāciju un ieguldījumu veidā nākamajā gadā plānots:

- VAS “Latvijas Valsts ceļi” 221 162 088 euro vērtībā valsts autoceļu uzturēšanai un atjaunošanai;
- SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” 166 168 726 euro vērtībā stacionārai un ambulatorai palīdzībai un citiem pakalpojumiem;
- Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas satiksme” 150 782 809 euro vērtībā sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā;
- VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” 131 489 878 euro vērtībā stacionārai un ambulatorai palīdzībai un citiem pakalpojumiem.

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu instrumentiem

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu aktīvu un finanšu saistību sadalījumu pa finanšu instrumentu kategorijām un instrumentiem un cita informācija

Informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem finanšu aktīviem un finanšu saistībām sniegta 32.tabulā sadalījumā pa:

- finanšu instrumentu kategorijām;
- finanšu instrumentiem.

Informācija piezīmē konsolidēta par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību atlikumiem.

32. tabula. Informācija par finanšu aktīvu un finanšu saistību sadalījumu pa finanšu instrumentu kategorijām un instrumentiem un cita informācija (euro)

Finanšu instrumentu kategorijas un finanšu instrumenta nosaukums	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu aktīvi	1 153 878 029	1 096 917 333
Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi	6 133	5 559
Vērtspapīri	6 133	5 559
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi	5 314	6 590
Vērtspapīri	0	1252
Noguldījumi	5 314	5 338
Aizdevumi un prasības	385 694 221	336 098 185
Aizdevumi	382 058 989	332 636 358
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	3 633 328	3 458 962
Pārējie finanšu instrumenti	1 904	2 865
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	768 172 361	760 806 999
Pārējie finanšu instrumenti	768 172 361	760 806 999
Finanšu saistības	15 872 374 788	14 413 009 145
Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības	79 174 840	103 648 876
Atvasinātie finanšu instrumenti	79 174 840	103 648 876
Pārējās finanšu saistības	15 793 199 948	14 309 360 269
Emitētie vērtspapīri	13 494 605 009	12 063 234 024
Aizņēmumi	2 294 595 246	2 239 432 694
Pārējie finanšu instrumenti	3 999 693	6 693 551
Zembilances postešos iekļautie finanšu instrumenti	57 161 623	111 038 237
Garantijas	57 161 623	111 038 237

Pārskata periodā Ekonomikas ministrija pārklasificējusi iegādātos vērtspapīrus starp finanšu instrumentu kategoriju “Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi” un kategoriju “Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi”.

Ministru kabineta 2018.gada 13.februāra noteikumi Nr.87 “Budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē” nosaka finanšu instrumentu patiesās vērtības vērtēšanas metodes:

- konkrētā finanšu instrumenta darījuma cena vai identisku aktīvu vai saistību kotētās cenas aktīvos tirgos (patiesās vērtības hierarhijas 1. līmenis);
- ja finanšu instrumentam nav tirgus cenas, bet šāda cena ir atsevišķām tā komponentēm vai līdzīgiem finanšu instrumentiem, šī instrumenta tirgus cenu var noteikt, ņemot vērā tā komponentu vai līdzīgo finanšu instrumentu tirgus cenu (patiesās vērtības hierarhijas 2. līmenis);
- ja nav iespējams noteikt finanšu instrumenta tirgus cenu, tā patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz vērtību, kas aprēķināta, izmantojot vispāratzītas un piemērotas novērtēšanas metodes, ja aprēķinātā vērtība parāda šī instrumenta iespējamo tirgus cenu. Patiesās vērtības novērtēšanas metodi izstrādā komisija vai speciālists. Novērtēšanas metodes aktualitāti pārskata ne retāk kā reizi pārskata gadā (patiesās vērtības hierarhijas 3. līmenis).

Saimnieciskā gada pārskatā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu instrumenti, kas ir finanšu aktīvi, 1 735 498 euro vērtībā uzrādīti patiesās vērtības hierarhijas 1. līmenī, savukārt finanšu saistībās uzrādītie finanšu instrumenti 79 174 840 euro vērtībā – patiesās vērtības hierarhijas

3. līmenī. Finanšu ministrija pārdošanai pieejamos finanšu aktīvus 766 162 572 euro vērtībā novērtē izmaksu vērtībā, jo patieso vērtību nevar noteikt.

Piezīme Nr. V9. Informācija par ieķīlātajiem aktīviem saistību vai iespējamo saistību nodrošinājumam sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Saskaņā ar budžeta iestāžu sniegto informāciju (33.tabulā) lielāko nekustamā īpašuma nodrošinājumu par saņemtajiem aizņēmumiem sniegušas Rīgas pilsētas pašvaldība 41 376 480 euro, Izglītības un zinātnes ministrija – Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija 17 003 173 euro, Latvijas Universitāte 4 819 796 euro un Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts 1 893 600 euro vērtībā.

33. tabula. Informācija par ieķīlātajiem aktīviem saistību vai iespējamo saistību nodrošinājumam sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu instrumenta/ konta nosaukums	Aktīva uzskaites (atlikusi) vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu saistību nodrošinājums	68 508 975	67 397 886
Aizņēmumu nodrošinājums	68 508 975	67 397 886
Zeme un būves	22 312 701	20 034 272
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	4 819 794	5 641 857
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	41 376 480	41 721 757

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu instrumentu maksimālo pakļautību kredītriskam un to kredītqualitāti, sadalījumā pa termiņa kavējuma dienām

Informācija par ministriju un pašvaldību, kā arī valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīto finanšu aktīvu apmaksas vai izpildes termiņu kavējumu un izveidoto vērtības samazinājumu sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 34.tabulā.

34. tabula. Informācija par finanšu instrumentu maksimālo pakļautību kredītriskam un to kredītqualitāti, sadalījumā pa termiņa kavējuma dienām (euro)

Finanšu instrumenta nosaukums, maksimālās pakļautības kredītriskam apraksts, termiņa kavējuma sadalījums	Pārskata perioda beigās			Pārskata perioda sākumā		
	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība
A	1	2	3	4	5	6
Finanšu aktīvi	1 595 294 769	-441 416 740	1 153 878 029	3 146 038 990	-443 873 521	2 702 165 469
<i>termiņš nav kavēts, bet finanšu instrumentiem gan ir, gan arī nav aprēķināts vērtības samazinājums;</i>	<i>1 165 136 083</i>	<i>-11 666 132</i>	<i>1 153 469 951</i>	<i>2 713 287 828</i>	<i>-11 873 409</i>	<i>2 701 414 419</i>
Vērtspapīri	1 252	-220	1 032	1 252	0	1 252
Noguldījumi	5 314	0	5 314	5 338	0	5 338
Aizdevumi	392 187 418	-10 156 699	382 030 719	1 948 086 103	-10 219 163	1 937 866 940
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	4 617 302	-1 358 681	3 258 621	4 207 764	-1 476 739	2 731 025
Pārējie finanšu instrumenti	768 324 797	-150 532	768 174 265	760 987 371	-177 507	760 809 864
<i>termiņš ir kavēts, bet finanšu instrumentu vērtība nav samazinājusies, sadalījumā pa kavējuma termiņiem;</i>	<i>363 499</i>	<i>x</i>	<i>363 499</i>	<i>624 636</i>	<i>x</i>	<i>624 636</i>

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Finanšu instrumenta nosaukums, maksimālās pakļautības kredītriskam apraksts, termiņa kavējuma sadalījums	Pārskata perioda beigās			Pārskata perioda sākumā		
	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība
A	1	2	3	4	5	6
līdz 30 dienām	339 506	x	339 506	593 810	x	593 810
no 31 līdz 90 dienām	1 796	x	1 796	1 409	x	1 409
no 91 līdz 180 dienām	1 505	x	1 505	266	x	266
no 181 līdz 360 dienām	0	x	0	5 633	x	5 633
vairāk par 360 dienām	20 692	x	20 692	23 518	x	23 518
Vērtspapīri	5 101	x	5 101	5 559	x	5 559
vairāk par 360 dienām	5 101	x	5 101	5 559	x	5 559
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	358 398	x	358 398	619 077	x	619 077
līdz 30 dienām	339 506	x	339 506	593 810	x	593 810
no 31 līdz 90 dienām	1 796	x	1 796	1 409	x	1 409
no 91 līdz 180 dienām	1 505	x	1 505	266	x	266
no 181 līdz 360 dienām	0	x	0	5 633	x	5 633
vairāk par 360 dienām	15 591	x	15 591	17 959	x	17 959
<i>termiņš ir kavēts un finanšu instrumentu vērtība ir samazinājusies, sadalījumā pa kavējuma termiņiem;</i>	429 795 187	-429 750 608	44 579	432 126 526	-432 000 112	126 414
līdz 30 dienām	6 947	-5 469	1 478	33 594	-8 588	25 006
no 31 līdz 90 dienām	24 849	-4 339	20 510	33 068	-4 916	28 152
no 91 līdz 180 dienām	4 048	-953	3 095	25 220	-21 795	3 425
no 181 līdz 360 dienām	28 209	-25 727	2 482	28 054	-22 818	5 236
vairāk par 360 dienām	429 731 134	-429 714 120	17 014	432 006 590	-431 941 995	64 595
Vērtspapīri	22 457 000	-22 457 000	0	22 457 000	-22 457 000	0
vairāk par 360 dienām	22 457 000	-22 457 000	0	22 457 000	-22 457 000	0
Aizdevumi	1 051 029	-1 022 759	28 270	1 070 583	-1 053 029	17 554
no 31 līdz 90 dienām	22 621	-4 339	18 282	0	0	0
vairāk par 360 dienām	1 028 408	-1 018 420	9 988	1 070 583	-1 053 029	17 554
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	406 287 158	-406 270 849	16 309	407 868 152	-407 759 292	108 860
līdz 30 dienām	6 947	-5 469	1 478	33 594	-8 588	25 006
no 31 līdz 90 dienām	2 228	0	2 228	33 068	-4 916	28 152
no 91 līdz 180 dienām	4 048	-953	3 095	25 220	-21 795	3 425
no 181 līdz 360 dienām	28 209	-25 727	2 482	28 054	-22 818	5 236
vairāk par 360 dienām	406 245 726	-406 238 700	7 026	407 748 216	-407 701 175	47 041
Pārējie finanšu instrumenti	0	0	0	730 791	-730 791	0
vairāk par 360 dienām	0	0	0	730 791	-730 791	0
Zebilances posteņos iekļautie finanšu instrumenti	3 666 996	0	3 666 996	6 454 332	0	6 454 332

Informācija piezīmē konsolidēta par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību atlikumiem.

Piezīme Nr. V9. Informācija par nodrošinātajiem finanšu aktīviem, kas pakļauti kredīriskam, sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Informācija par ministriju un pašvaldību, kā arī valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajiem nodrošinātajiem finanšu aktīviem sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 35. tabulā.

35. tabula. Informācija par nodrošinātajiem finanšu aktīviem, kas pakļauti kredīriskam, sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu instrumenta un institucionālā sektora nosaukums	Uzskaites (atlikusī) vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu aktīvi	1 153 878 028	1 096 917 332
Vērtspapīri	6 133	6 811
Noguldījumi	5 314	5 338
Aizdevumi	382 058 988	332 636 357
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	3 633 328	3 458 962
Pārējie finanšu instrumenti	768 174 265	760 809 864

Informācija piezīmē konsolidēta par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību atlikumiem.

Finanšu aktīvu nodrošinājuma (nekustamais īpašums, citi nefinanšu aktīvi, finanšu aktīvi un cits nodrošinājums) vērtība pārskata gada beigās ir 2 269 141 324 euro, tai skaitā aizdevumiem – 2 267 699 772 euro un prasībām, kas ir finanšu instrumenti, – 1 441 552 euro.

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Informācija par ministriju un pašvaldību, kā arī valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajām nediskontētām finanšu saistībām (naudas plūsmu) sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 36. tabulā.

36. tabula. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu saistību un instrumenta nosaukums	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Finanšu saistības	2 350 607 560	10 408 719 773	8 427 666 328	21 186 993 661	1 819 867 548	9 228 995 649	9 420 422 867	20 469 286 064
Neatvasinātās finanšu saistības	2 331 462 310	10 336 899 773	8 427 666 328	21 096 028 411	1 799 616 766	9 145 719 401	9 412 442 867	20 357 779 034
Emitētie vērtspapīri	1 668 308 766	7 964 805 381	6 611 715 057	16 244 829 204	1 597 317 727	6 950 883 960	7 253 594 568	15 801 796 255
Aizņēmumi	323 848 871	1 908 747 592	1 815 951 271	4 048 547 734	199 814 739	1 736 497 792	2 158 550 653	4 094 863 184
Pieņemtie noguldījumi	339 304 673	463 346 800	0	802 651 473	2 366 518	458 055 151	0	460 421 669
Pārējie finanšu instrumenti	0	0	0	0	117 782	282 498	297 646	697 926
Atvasinātās finanšu saistības	19 145 250	71 820 000	0	90 965 250	20 250 782	83 276 248	7 980 000	111 507 030
Atvasinātie finanšu instrumenti	19 145 250	71 820 000	0	90 965 250	20 250 782	83 276 248	7 980 000	111 507 030

Atvasinātie finanšu instrumenti

Konsolidētajā bilancē uzrādīti Valsts kases un Rīgas valstspilsētas pašvaldības izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti.

Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments 2022. gada pārskatā klasificēts finanšu instrumentu kategorijā “Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības” (skatīt 32.tabulu) un uzrādīts bilances postenī “Ilgtermiņa uzkrātās saistības” tā patiesajā vērtībā 79 174 840 *euro*, balstoties uz Rīgas pilsētas pašvaldības izstrādātu aprēķinu metodoloģiju un principiem. Atvasinātā finanšu instrumenta patiesā vērtība aprēķināta, ņemot vērā iespējamo mijmaiņas darījuma līguma nākotnes naudas plūsmu, kas modelēta, izmantojot DB Pulse Basket un DB FRB indeksu vēsturisko attīstību, ņemot vērā *euro* un USD likmju izmaiņas, un kā diskonta likmi izmantojot *euro* procentu likmju līkni uz 2022. gada 31. decembri, kas koriģēta ar Latvijas valsts kredītsaistību neizpildes mijmaiņas līgumu (CDS) ilgtermiņa likmi, un tas ietilpst patiesās vērtības hierarhijas 3. līmenī.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē uz 2022. gada 31. decembri atzītais atvasinātais finanšu instruments – procentu likmju mijmaiņas darījums (IRS) klasificēts kā riska ierobežošanas instruments un 2022. gada pārskatā uzrādīts bilances postenī “Īstermiņa finanšu ieguldījumi” 1 226 971 *euro* vērtībā. Valsts kases izmantotais atvasinātais finanšu instruments ietilpst patiesās vērtības hierarhijas 2. līmenī, jo tā patiesās vērtības novērtēšanas metode balstīta uz tirgus cenām.

Riska ierobežošanas uzskaitē

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atvasinātam finanšu instrumentam – procentu likmju mijmaiņas darījumam (IRS) Valsts kase piemēro naudas plūsmas riska ierobežošanu.

Nākotnes valūtu mijmaiņas darījuma riska vadības veids ir ierobežot ārvalstu valūtas risku (EUR/USD valūtas spot kursa svārstību risks). Pret risku ierobežotais postenis ir aizņēmuma pamatsummas USD valūtā nākotnes maksājuma (nākotnes norēķinu datums 25.11.2022.) naudas plūsma 388 286 USD apmērā. Tiek sagaidīts, ka pret risku ierobežotā posteņa un riska ierobežošanas instrumenta vērtības mainīsies ar pretējām zīmēm (pretējos virzienos), reaģējot uz viena un tā paša riska (EUR/USD valūtu spot kursa) izmaiņām. Ņemot vērā to, ka posteņa un instrumenta maksāšanas datumi precīzi sakrīt (maksājumi notiek vienā datumā), riska ierobežošanas ekonomiskās attiecības ir ciešas un riska ierobežošanas efektivitāte ir 100 %. Kredītrisks nav dominējošais attiecībās. Darījuma partnerim Merrill Lynch International ir augsts kredītreitings gan darījuma noslēgšanas brīdī, gan riska ierobežošanas uzskaites uzsākšanas brīdī – A1 (zemākais no piemērotiem kredītreitingiem pēc Moody's, Standard & Poor's un Fitch). Riska ierobežošanas uzskaites uzsākšanas dienā 31.12.2021. Forward kredītrisks ir nebūtisks 275 *euro* apmērā.

Parāda portfeļa procentu likmju risks tiek vadīts, aprēķinot optimālo parāda apkalpošanas izmaksu un izmaksu pieauguma riska līdzsvaru un nosakot procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados), tas ir, *duration* rādītāju. Uzsākot riska ierobežošanas uzskaiti, pret risku ierobežotais postenis tiek konkretizēts (līdz šim IRS tika piesaistīts parāda portfelim), piesaistot IRS konkrētā aizņēmuma ar mainīgo procentu likmi naudas plūsmai. Procentu likmju mijmaiņas darījumam (IRS) riska vadības veids ir procentu likmju izmaiņu risks (6 mēnešu EURIBOR likmes izmaiņu risks). Pret risku ierobežotais postenis ir aizņēmuma procentu maksājumu naudas plūsma ar nominālvērtību 155 milj. *euro* (laika periodā 31.12.2020. – 30.10.2023.). Sagaidāms, ka pret risku ierobežotā posteņa un riska ierobežošanas instrumenta vērtības mainīsies ar pretējām zīmēm (pretējos virzienos), reaģējot uz viena un tā paša riska (ierobežotā riska) izmaiņām, tomēr, ņemot vērā to, ka posteņa un instrumenta maksāšanas datumi precīzi nesakrīt (maksājumi notiek vienā kalendārajā mēnesī, bet dažādos datumos), pret risku ierobežotā posteņa un riska ierobežošanas instrumenta vērtības varētu būt ar nelielām starpībām, pie nosacījuma, ka finanšu tirgos nebūs satricinājumi un likmju svārstības nebūs būtiskas.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Tīrā valūtu parāda atklātās pozīcijas saglabāšanu Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteiktajās robežās 2022. gadā nodrošināja iepriekšējos gados noslēgtie FORWARD un CCIRS darījumi. 2022. gadā ir beidzies pēdējais no iepriekšējos gados noslēgtiem CCIRS darījumiem, kā arī Valsts kase nav veikusi jaunus aizņēmumus ārvalstu valūtās un attiecīgi nav slēgusi jaunus darījumus valsts parāda valūtu riska izslēgšanai.

37. tabula. Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu neto rezultāts (euro)

Finanšu instrumenta nosaukums	Pārskata periodā			
	Patiesās vērtības izmaiņas			
	Ieņēmumi (+)	Izdevumi (-)	Rezerves (+/-)	Kopā
A	1	2	3	4
Finanšu aktīvi	109 547	-3 841 139	-57 125	-3 788 717
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	109 547	-3 841 139	-57 125	-3 788 717
Finanšu saistības	179 264	0	8 469 765	8 649 029
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	179 264	0	8 469 765	8 649 029

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņa struktūra uzrāda atvasināto finanšu instrumentu termiņa sadalījumu līdz gadam, no viena līdz pieciem gadiem un virs pieciem gadiem pa atvasināto finanšu instrumentu līgumiem.

Šī pārskata sagatavošanas periodā euro valūtas procentu likmes būtiski pieauga, līdz ar to, IRS darījumu izmantošana ir saistīta ar ieņēmumiem.

IRS darījumiem saskaņā ar līgumu nosacījumiem paredzēti neto norēķini, tādēļ naudas plūsmas no IRS līgumiem uzrādītas neto vērtībā.

38. tabula. Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2022. gada 31. decembrī (euro)

Atvasināto finanšu instrumentu līgumi	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā
	A	1	2	3	4	5	6	7
Atvasinātie finanšu instrumenti, kopā (neto naudas plūsma)	1 279 875	0	0	1 279 875	-3 947 954	-3 476 248	0	-7 424 202
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā (neto naudas plūsma)***	1 279 875	0	0	1 279 875	-3 947 954	-3 476 248	0	-7 424 202
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)								
Ienākošā naudas plūsma	0	0	0	0	342 828	0	0	342 828
Izejošā naudas plūsma	0	0	0	0	-285 715	0	0	-285 715
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS) (neto norēķini)*								
Ienākošā naudas plūsma	1 279 875	0	0	1 279 875	0	0	0	0
Izejošā naudas plūsma	0	0	0	0	-4 005 067	-3 476 248	0	-7 481 315

* kā nākotnes mainīgās, bet vēl nefiksētās procentu likmes naudas plūsmas aprēķinam izmantotas FORWARD likmes, kas noteiktas balstoties uz Bloomberg finanšu informācijas sistēmas terminālā pēdējā saimnieciskā gada darba dienā fiksētām peļņas līknēm

** informācija sniegta finanšu pārskata skaidrojuma piezīmē V9. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem

*** uzrādīta salīdzinošā informācija uz pārskata perioda sākumu par tiem atvasinātiem finanšu instrumentiem, kuri uz 31.12.2022. tiek uzskaitīti kā riska ierobežošanas instrumenti

Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu ilgtermiņa un īstermiņa daļu bilances vērtību termiņanalīze

39. tabula. Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu ilgtermiņa un īstermiņa daļu bilances vērtību termiņanalīze (euro)

Atvasinātie finanšu instrumenti	Balances vērtība		Balances vērtība	
	Pārskata perioda beigās		Pārskata perioda sākumā	
	Aktīvs	Pasīvs	Aktīvs	Pasīvs
A	1	2	3	4
Atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	1 226 971	0	52 999	7 422 058
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	1 226 971	0	52 999	7 422 058
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)	0	0	52 999	0
t.sk. īstermiņa daļa	0	0	52 999	0
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS)	1 226 971	0	0	7 422 058
t.sk. ilgtermiņa daļa	0	0	0	3 379 326
t.sk. īstermiņa daļa	1 226 971	0	0	4 042 732

Piezīme Nr. V10. Nekoriģējošie notikumi pēc bilances datuma

Ministru kabineta gada pārskatā ir sniegta informācija par starptautisko tiesvedības procesu virzības gaitu, vienlaicīgi finansiālā ietekme nākamajos pārskata gados nav aplēsta.

Lai nodrošinātu valsts pārvaldes institucionālās sistēmas pilnveidošanu un darbības efektivitāti ar 2022. gada 15. novembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 808 “Par Pārresoru koordinācijas centra likvidāciju” pieņemts lēmums ar 2023. gada 1. martu likvidēt Ministru prezidenta pakļautībā esošo Pārresoru koordinācijas centru (PKC), pievienojot to Valsts kancelejai. Valsts kanceleja būs PKC funkciju, pārvaldes uzdevumu, tiesību, saistību, prasību, informācijas sistēmu, mantas, finanšu līdzekļu, lietvedības un arhīva pārņēmēja.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2022. gada 23. decembra rīkojumu Nr. 968 “Par Ekonomikas ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas reorganizāciju un Klimata un enerģētikas ministrijas izveidošanu” ar 2023. gada 1. janvāri reorganizēta Ekonomikas ministrija un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un izveidota Klimata un enerģētikas ministrija.

Rēzeknes pilsētas pašvaldībai 2023.gadā radušās finansiālas grūtības veikt saistību apmaksu. Saskaņā ar Rēzeknes pilsētas sniegto informāciju par 2022.gada nekoriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma, tai skaitā saistības par aizņēmumu procentu maksājumiem un par siltumenerģiju novērtētas 2,4 milj. euro apmērā. Finansiālo situāciju ietekmē arī vairāki apturēti maksājumi Eiropas Savienības līdzfinansētos projektos 2,0 milj. euro apmērā.

Piezīme Nr. CITA. Cita informācija pārskatu lietotājiem

Saistībā ar Konkurences padomes 2021. gada 30. jūlija lēmumu Nr. 22 “Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu” (turpmāk – Konkurences padomes lēmums Nr.22) ministriju un pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos ir sniegta informācija par iepirkumu līgumiem, kas noslēgti par Konkurences padomes lēmumā Nr.22 minētajiem objektiem, – kopā 428 312 812 euro vērtībā. Šiem projektiem plānots ES fondu līdzfinansējums 107 007 976 euro vērtībā un Emisiju kvotu izsolīšanas instrumenta līdzfinansējums 17 485 001 euro vērtībā. Saskaņā ar Centrālās finanšu un līgumu aģentūras un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegto informāciju ES fondu projektu un Emisiju kvotu izsolīšanas instrumenta līdzfinansēto projektu ietvaros saistībā ar ierosināto tiesvedību par Konkurences padomes lēmumu konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi 16 434 504 euro, tai skaitā attiecībā uz finansējuma saņēmējiem, kas ir valsts un pašvaldību budžeta iestādes, – 15 165 162 euro, un minēto projektu maksājumi ir apturēti līdz tiesvedības procesa beigām. Neatbilstoši veiktie izdevumi par projektiem, attiecībā uz kuriem tiesvedība par Konkurences padomes lēmumu Nr.22 nav

ierosināta, pārskata gada beigās ir 2 664 900 *euro*, tai skaitā attiecībā uz finansējuma saņēmējiem, kas ir valsts un pašvaldību budžeta iestādes, – 1 482 799 *euro*.

2022. gada beigās izpildītā iepirkumu līgumu kopsomma saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju ir 394 385 723 *euro*, kur lielāko daļu veido pamatlīdzekļi. Iespējas īstenot Konkurences likuma 21. pantā noteiktās tiesības prasīt un saņemt no pārkāpēja zaudējumu atlīdzību tiks izvērtētas pēc uzsāktās tiesvedības procesa par Konkurences padomes lēmumu Nr.22 noslēguma.

Valsts kase saistībā ar Konkurences padomes lēmumu Nr.22 nav konstatējusi valsts budžeta aizdevumu neatgūšanas riskus, nav veikta valsts budžeta aizdevumu izmaksas aizturēšana, pirmstermiņa atmaksas pieprasījumi, līguma laušana vai aktīva vērtības samazinājums pārskata gada beigās, aizņēmēji nav pārkāpuši aizņēmējam saistošo normatīvo aktu prasības.

Saistībā ar Konkurences padomes 2014. gada 15.decembra lēmumu Nr. E02-68 (turpmāk – Konkurences padomes lēmums Nr. E02-68), kas stājies spēkā 2021. gada no 13.decembrī attiecībā uz vienu no karteļa dalībniekiem un 2022. gada 21.septembrī attiecībā uz pārējiem karteļa dalībniekiem, ministriju un pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos ir sniegta informācija par pieņemtiem lēmumiem attiecībā uz zaudējumu atlīdzināšanas pieprasījumu Konkurences padomes lēmumā Nr. E02-68 minētajiem uzņēmumiem. Lielākoties budžeta iestādes pieņēmušas lēmumu nepiedzīt zaudējumus, jo tiesvedības uzsākšana nav ekonomiski pamatota, vai vēl nav šādu izvērtējumu veikušas. Saskaņā ar Konkurences padomes gada pārskatā norādīto, kartelī iesaistītie uzņēmumi iemaksājuši valsts budžetā tiem piemēroto naudas sodu vairāk nekā 7 milj. *euro* apmērā.

Konkurences padome 2023. gada 5. janvārī pieņēma lēmumu Nr. 2 “Par Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas un Līguma par ES darbību 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu” (turpmāk – Konkurences padomes lēmums Nr.2) attiecībā uz VSIA “Autotransporta direkcija” (turpmāk – ATD) rīkoto iepirkumu “Par tiesību piešķiršanu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutu tīklā laika periodā no 2021. līdz 2030. gadam”, kurā piedalījās AS “Liepājas autobusu parks”, SIA “Latvijas Sabiedriskais Autobuss”, AS “Nordeka” (turpmāk – Pārvadātāji).

Konkurences padome pieņēmusi lēmumu par soda naudas piemērošanu trim Pārvadātājiem, tai skaitā AS “Liepājas autobusu parks” 862 700 *euro* apmērā, kurā Liepājas valstspilsētas pašvaldībai ir līdzdalības daļa 34,848 % apmērā.

Iepirkuma līgumi, kuri tika noslēgti 2020. un 2021. gadā ar Pārvadātājiem, mazinot juridiskos un finanšu riskus, vienlaikus nodrošinot sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamību un nepārtrauktību esošajā kvalitātē un apjomā, kā arī saglabājot šī brīža pakalpojuma cenu, pirms termiņa būtu izbeidzami:

1) maršrutu tīkla daļā “Bauska”, “Ogre, Aizkraukle”, “Liepāja”, “Pierīga” un “Saldus, Kuldīga”:

- brīdī, kad VSIA “Autotransporta direkcija” varēs panākt vienošanos ar Pārvadātājiem par noslēgto līgumu izbeigšanu;
- brīdī, kad Konkurences padome lēmums Nr.2 ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu iegūs neapstrīdamu raksturu.

2) maršrutu tīkla daļā “Cēsis” un “Limbaži, Sigulda” līgumi ar AS “Nordeka”, kad stājas spēkā Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu nama spriedums lietā Nr.420235522.

Ņemot vērā Konkurences likuma 21.pantā ietverto zaudējumu apmēra prezumpciju, pirmsšķietami, saglabājot spēkā esošus līgumus, ATD cels prasību pret Konkurences padomes lēmumā Nr.2 minētajiem uzņēmumiem par zaudējumu kompensāciju vismaz desmit procentu apmērā no iepirkuma līguma ietvaros noteiktās pakalpojuma cenas, kas, ņemot vērā šī brīža maršrutu tīkla apjomu, veido aptuveni 3 miljonus *euro* par katru līguma darbības gadu. Tomēr publiskam pasūtītājam ir likumisks pienākums veikt aktīvas darbības zaudējumu apmēra

apzināšanai, proti, neaprobežoties tikai ar Konkurences likuma 21. panta trešajā daļā ietvertu 10 % prezumpciju, bet pēc būtības izvērtēt tai radīto zaudējumu apmēru, lai celtu prasību par nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu. Tādējādi pirms prasības celšanas pret Konkurences padomes lēmumā Nr.2 minētajiem Pārvaldītājiem ATD veiks objektīvas aplēses par zaudējumiem, vērtējot katru individuālo līgumu, tostarp no tādiem aspektiem – vai līgums ir privāttiesību vai publisko tiesību jomas līgums, vai noslēgtais līgums vispār ir uzsākts pildīt, vai līgumu izpilde notiek pienācīgi.

Liepājas valstspilsēta neprognozē, ka Konkurences padomes lēmums Nr.2 par akciju sabiedrības “Liepājas autobusu parks” sodīšanu konkrētajā lietā varētu ietekmēt sabiedriskā pakalpojumu sniegšanu, izmaksas vai ieņēmumus, kas radītu pašvaldībai zaudējumu, kā arī piemērotā soda ietekmi uz pašvaldības līdzdalības daļu vai akciju vērtību.

Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā Ogres novada pašvaldība ir pārņēmusi tiesvedībā esošo lietu saistībā ar 2015. gada 24. novembrī bijušā Lielvārdes novada domes priekšsēdētāja Jāņa Āboliņa parakstīto un Valsts kasē iesniegto dokumentu “Promissory Note” par finanšu saistību (aizņēmums) 200 000 000 *euro* apmērā uzņemšanos Lielvārdes novada pašvaldības vārdā. Saskaņā ar Finanšu ministrijas rīcībā esošo informāciju J.Āboliņa rīcības rezultātā nav noticis pagātnes notikums (vekselis nav atzīts par spēkā esošu, naudas līdzekļi nav saņemti pašvaldības kontos, nav uzsākta tiesvedība), kā arī iespējamo saistību vai pienākumu rašanās varbūtība praktiski nepastāv, līdz ar to šobrīd nav ticams pašvaldības budžeta līdzekļu patēriņš un finanšu pārskatā nav uzrādāmas ne finanšu saistības, ne iespējamās saistības.

Paskaidrojumi bilances posteņu pārklasifikācijai, konsolidācijai un korekcijām

Lai nodrošinātu bilances posteņu salīdzināmību, pārskata gadā veikta salīdzinošās informācijas par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņu atlikumiem korekcija atbilstoši to iepriekšējos periodos konstatēto kļūdu labojumiem, norādīšanas un klasifikācijas maiņai, kā arī budžeta iestāžu, t.sk. valsts budžeta finanšu uzskaites, savstarpējo darījumu un atlikumu konsolidācija un korekcijas vienotas metodikas pielietošanai un notikumu pēc bilances datuma rezultātā (skatīt 40.tabulā).

Konsolidētajā bilancē pārskata gadā veikta **korekcija** šādos bilances **aktīva posteņos**:

- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par ministriju un centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņos pēc izmaksu metodes novērtētiem un bilances postenī “Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi” atzītiem ieguldījumiem kapitālsabiedrību pašu kapitālā, kur valstij un pašvaldībām kopā pieder 20,001 % un vairāk kapitāla daļu, atlikumi pārskata perioda beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi.
- **“Īstermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību salīdzināšanas rezultāta korekciju;
- **“Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību salīdzināšanas rezultāta korekciju.

Konsolidētajā bilancē veikta **korekcija** šādos bilances **pasīva posteņos**:

- **Pašu kapitāls** koriģēts bilances postenī **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** un **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par korekcijām, kas attiecināmas uz iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu vai pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Konsolidētajā bilancē pārskata gadā veikta **konsolidācija** šādos bilances **aktīva posteņos**:

Ilgtermiņa ieguldījumi konsolidēti bilances postenī:

- **“Nemateriālie ieguldījumi”** par valsts budžeta iestāžu un par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par nemateriālajiem ieguldījumiem;
- **“Pamatlīdzekļi”** par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem;
- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par ilgtermiņa aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē un par to ilgtermiņa finanšu prasībām pret Valsts kasi par atlikto procentu maksājumu;
- **“Ilgtermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa prasībām un attiecīgām saistībām;

Apgrozāmie līdzekļi konsolidēti bilances postenī:

- **“Krājumi”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par krājumiem;
- **“Īstermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām debitoru prasībām un attiecīgām saistībām, kā arī veikta aktīvu vērtības samazinājuma reversēšana, kas izveidota valsts un pašvaldību budžeta iestāžu debitoru prasībām pret citām valsts vai pašvaldību budžeta iestādēm;
- **“Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem”** konsolidēti par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem nākamo periodu izdevumiem un avansiem par pakalpojumiem un projektiem un attiecīgām saistībām, kā arī veikta aktīvu vērtības samazinājuma reversēšana, kas izveidoti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu nākamo periodu izdevumiem un avansu maksājumiem par pakalpojumiem un projektiem pret citām valsts vai pašvaldību budžeta iestādēm;
- **“Īstermiņa finanšu ieguldījumi”** par aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta un par valsts budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē;
- **“Naudas līdzekļi”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļu atlikumiem Valsts kasē, t.sk. Valsts ieņēmumu dienesta ikgadējā pārskatā atzītajiem naudas līdzekļu atlikumiem;

un šādos bilances **pasīva posteņos**:

“Pašu kapitāls” konsolidēts bilances postenī:

- **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par iepriekšējā pārskata gadā veikto konsolidāciju bilances postenī “Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”;
- **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par vispārējās valdības sektora ietvaros debitoru un kreditoru savstarpējo atlikumu konsolidācijas nodrošināšanai atzītajiem ieņēmumiem vai izdevumiem;

“Kreditori” bilances postenī:

- **“Ilgtermiņa saistības”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu ilgtermiņa aizņēmumiem no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu ilgtermiņa noguldījumiem Valsts kasē un par to ilgtermiņa finanšu prasībām pret Valsts kasi par atlikto procentu maksājumu, kā arī par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa saistībām un attiecīgām prasībām;
- **“Īstermiņa saistības”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu īstermiņa aizņēmumiem no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu īstermiņa noguldījumiem Valsts kasē, par

valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām saistībām un attiecīgām prasībām, t.sk. par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajām saistībām pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm par naudas līdzekļu atlikumiem Valsts kasē.

Konsolidētajā bilancē veikta korekcija (koriģējošie notikumi pēc bilances datuma) bilances aktīva posteņos:

- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par ministriju un centrālo valsts iestāžu un pašvaldību atzītiem ieguldījumiem kapitālsabiedrību pašu kapitālā, kur valstij un pašvaldībām kopā pieder 20,001 % un vairāk kapitāla daļu, to bilances posteņu atlikumi pārskata perioda beigās un pārskata perioda sākumā pārrēķināti saskaņā ar auditētiem kapitālsabiedrību datiem, pielietojot pašu kapitāla metodi;
- **“Īstermiņa prasības”** un **“Īstermiņa saistības”** par pārskata gadā valsts un pašvaldību budžeta iestāžu pārskatos neuzrādītajām prasībām par avansā veikto iedzīvotāju ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām un saistību atjaunošanu līdz normatīvajos aktos noteiktajam saistību dzēšanas termiņam;

pasīva posteņos:

- **“Rezerves”** par ministriju bilances posteņi “Rezerves” atzītiem iepriekšējā saimnieciskā gada un saimnieciskā gada koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma;
- **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāta atlikuma pārnesi un iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāta korekciju atzīstot rezerves;
- **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Konsolidētajā bilancē veikta salīdzinošās informācijas par valsts budžeta finanšu uzskaites, ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņu atlikumiem korekcija atbilstoši to iepriekšējos periodos konstatēto kļūdu labojumiem, norādīšanas un klasifikācijas maiņai.

Informācija par bilancē konsolidētiem atlikumiem pārskata gadā un salīdzinošā informācija pārskata gada sākumā sniegta 40. tabulā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

40. tabula. Konsolidētās bilances atlikumu korekcija, konsolidācija un salīdzinošās informācijas maiņa (euro)

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	AKTĪVS	Pārskata perioda beigās ¹	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās ²	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Ilgtermiņa ieguldījumi	-5 986 217	10 995 436	-1 599 831 483	-1 512 290 202	10 007 330	41 200 681	11 531 504	10 881 389
Nemateriālie ieguldījumi	0	0	-6 164	-9 228	0	0	59 765	0
Attīstības pasākumi un programmas	0	0	0	0	0	0	0	0
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	0	0	0	0	0	0	59 765	0
Pārējie nemateriālie ieguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	0	0	0	0	0	0	0	0
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem	0	0	-6 164	-9 228	0	0	0	0
Pamatlīdzekļi	0	0	-2 343	-4 267	0	0	-7 090 776	0
Zeme un būves	0	0	0	0	0	0	-5 455 004	0
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	0	0	0	0	0	0	-711 285	0
Pārējie pamatlīdzekļi	0	0	0	0	0	0	32 605	0
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	0	0	0	0	0	0	-169 942	0
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	0	0	0	0	0	0	-801 192	0
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	0	0	0	0	0	0	14 042	0
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	0	0	0	0	0	0	0	0
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	0	0	-2 343	-4 267	0	0	-16 826	0
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	-5 986 217	10 995 436	-1 596 773 881	-1 485 442 529	10 007 330	41 200 681	21 129 875	10 881 389
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā	555 020 953	608 813 661	0	0	10 007 330	41 200 665	22 071 621	10 881 389
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā	-556 121 841	-591 988 066	0	0	0	16	-941 746	0
Ilgtermiņa aizdevumi	0	0	-1 596 773 881	-1 485 442 529	0	0	0	0
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	-4 885 329	-5 830 159	0	0	0	0	0	0
Ilgtermiņa noguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0
Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0
Avansa maksājumi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilgtermiņa prasības	0	0	-3 049 095	-26 834 178	0	0	-2 345 001	0

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	AKTĪVS	Pārskata perioda beigās ¹	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās ²	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)	0	0	-1 995 750	-26 790 255	0	0	-2 345 001	0
Pārējās ilgtermiņa prasības	0	0	-1 053 345	-43 923	0	0	0	0
Ieguldījuma īpašumi	0	0	0	0	0	0	-222 359	0
Ieguldījuma īpašumi	0	0	0	0	0	0	-238 836	0
Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	0	0	0	0	0	0	0	0
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	0	0	0	0	0	0	16 477	0
Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem	0	0	0	0	0	0	0	0
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	0	0	0	0	0	0	0	0
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	0	0	0	0	0	0	0	0
Avansa maksājumi par bioloģiskajiem aktīviem lauksaimnieciskajai darbībai	0	0	0	0	0	0	0	0
Apgrozāmie līdzekļi	-4 985	-743 106	-691 101 872	-666 638 499	30 723 344	0	444 985	0
Krājumi	0	0	-601	-23	0	0	-6 908	0
Īstermiņa prasības	15	-650 761	-19 882 276	-10 861 180	30 723 344	0	494 027	0
Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem	-5 000	-92 345	-173 107 544	-182 640 129	0	0	-42 134	0
Īstermiņa finanšu ieguldījumi	0	0	-130 373 958	-119 805 607	0	0	0	0
Naudas līdzekļi	0	0	-367 737 493	-353 331 560	0	0	0	0
BILANCE (1000+2000)	-5 991 202	10 252 330	-2 290 933 355	-2 178 928 701	40 730 674	41 200 681	11 976 489	10 881 389
Pašu kapitāls	-5 966 392	10 710 587	938 448	1 032 356	10 007 330	41 200 681	8 436 141	10 881 389
Rezerves	0	0	0	0	1 278 711 578	1 249 651 719	388 492	1
Budžeta izpildes rezultāti	-5 966 392	10 710 587	938 448	1 032 356	-1 268 704 248	-1 208 451 038	8 047 649	10 881 388
Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts	10 710 587	12 586 266	1 032 356	-36 739	-1 208 451 038	-1 206 664 064	24 225 908	9 218 000
Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	-16 676 979	-1 875 679	-93 908	1 069 095	-60 253 210	-1 786 974	-16 178 259	1 663 388
Uzkrājumi	0	0	0	0	0	0	489 112	0
Saistības	0	-431 908	-2 291 871 803	-2 179 961 057	30 723 344	0	3 540 348	0
Ilgtermiņa saistības	0	0	-1 600 051 359	-1 515 543 367	0	0	78 004	0
Ilgtermiņa aizņēmumi	0	0	-1 597 177 051	-1 486 857 600	0	0	0	0

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	AKTĪVS	Pārskata perioda beigās ¹	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās ²	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	0	0	-38 523	-43 923	0	0	0	0
Ilgtermiņa uzkrātās saistības	0	0	-92 781	-92 781	0	0	0	0
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi	0	0	-1 661 442	-27 723 649	0	0	78 004	0
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa	0	0	0	0	0	0	0	0
Saņemtie ilgtermiņa noguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0
Pārējās ilgtermiņa saistības	0	0	-1 081 562	-825 414	0	0	0	0
Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa	0	0	-129 970 788	-118 390 536	0	0	0	0
Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	0	0	-1 092 336	-271 225	0	0	118 112	0
Īstermiņa uzkrātās saistības	0	-19	-11 841 108	-6 409 841	0	0	234 586	0
Valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības	0	0	0	0	0	0	0	0
Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)	0	0	-9	0	0	0	0	0
Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem	0	0	0	0	30 723 344	0	20 853	0
Pārējās īstermiņa saistības	0	0	-374 510 672	-358 336 550	0	0	332 225	0
Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti	0	-431 889	-174 405 531	-181 009 538	0	0	2 756 568	0
BILANCE (3000+4000+5000)	-5 966 392	10 278 679	-2 290 933 355	-2 178 928 701	40 730 674	41 200 681	11 976 489	10 881 389

¹ ePārskatos organizācijas līmenī "Pašvaldības" un "Ministrijas un centrālās iestādes" aktīvu vērtības samazinājuma rezultāta korekcija bilances postenī 3520 "Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts" ievadīta dimensijā "Konsolidācija"

² ePārskatos organizācijas līmenī "Pašvaldības" un "Ministrijas un centrālās iestādes" aktīvu vērtības samazinājuma korekcija aktīvu posteņiem ievadīta dimensijā "Korekcija"

Paskaidrojumi konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem posteņiem

Konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem ieņēmumu posteņu izmaiņas uzrādītas 41. tabulā.

41. tabula. Ieņēmumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. * 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi (A11. līdz A18. rindas summa)	FD.A1.	16 806 669 899	13 746 271 927	3 060 397 972	22.26
Nodokļu ieņēmumi	FD.A11.	11 689 499 898	10 112 840 608	1 576 659 290	15.59
Nenodokļu ieņēmumi	FD.A12.	817 652 890	531 010 740	286 642 150	53.98
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		452 914 904	399 029 441	53 885 463	13.50
Ārvalstu finanšu palīdzība		1 423 127 953	1 418 057 283	5 070 670	0.36
Ziedojumi un dāvinājumi		22 170 906	34 663 334	-12 492 428	-36.04
Procentu ieņēmumi		62 438 548	38 296 926	24 141 622	63.04
Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā	FD.A19.	2 338 864 800	1 212 373 595	1 126 491 205	92.92

Ieņēmumi salīdzinājumā ar 2021. gadu palielinājušies par 3 060 397 972 euro.

Saskaņā ar pašvaldību, Labklājības ministrijas, VID ikgadējā pārskatā par tā administrētajiem valsts budžeta ieņēmumiem un ikgadējā pārskatā par valsts budžeta finanšu uzskaiti sniegto informāciju 42.tabulā norādīti nodokļu ieņēmumi sadalījumā pa veidiem.

42. tabula. Nodokļu ieņēmumi (euro)

Nodokļa veids	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Nodokļu ieņēmumi	11 689 499 898	10 112 840 608
Ienākuma nodokļi	2 556 262 742	2 366 313 836
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	3 519 901 429	3 132 742 433
Īpašuma nodokļi	229 318 219	225 445 199
Muitas nodoklis	86 908 465	61 686 711
Nodokļi par pakalpojumiem un precēm	5 274 888 989	4 270 321 101
Ieņēmumi no speciālajiem nodokļu režīmiem	22 220 054	56 331 328

FD.A11. Nodokļu ieņēmumi.

- Lielākais šī posteņa palielinājums ir VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē, tai skaitā 904 967 169 euro vērtībā palielinājās ieņēmumi no pievienotās vērtības nodokļa un (127 734 241) euro vērtībā samazinājās par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no iedzīvotāju ienākuma nodokļa;
- Labklājības ministrijai par 613 297 852 euro palielinājās ieņēmumi no valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām un par (87 114 810) euro samazinājās ieņēmumi no iemaksām fondēto pensiju shēmā;
- Rīgas valstspilsētas pašvaldībai palielinājums 105 004 210 euro vērtībā saistībā ar ieņēmumiem no iedzīvotāju ienākuma nodokļa.

FD.A12. Nenodokļu ieņēmumi.

- Lielākais šī posteņa palielinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē 86 121 475 euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītajiem ieņēmumiem no Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas un realizācijas;

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

- valsts budžeta finanšu uzskaitē palielinājums 15 822 433 *euro* vērtībā par atzītajiem ieņēmumiem no valsts nodevām, kancelejas nodevām, naudas sodiem un sankcijām un no valstij piekritīgās mantas realizācijas;
- valsts budžeta finanšu uzskaitē samazinājums (11 900 360) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu realizācijas;
- VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē palielinājums 201 020 939 *euro* vērtībā saistībā ar atzītiem ieņēmumiem par dividendēm no valsts kapitāla izmantošanas.

Procentu ieņēmumi sadalījumā pa darījuma veidiem norādīti 43.tabulā.

43. tabula. Procentu ieņēmumi (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Procentu ieņēmumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem	14 345 409	697 552
Procentu ieņēmumi par finanšu instrumentiem, izņemot PVFA un PVFS	40 298 380	19 473 246
t.sk. Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	4 521 028	2 366 518
Aizdevumi un prasības	16 972 995	8 975 962
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	202	12 631
Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā, un citas finanšu saistības	18 804 155	8 118 135
Pārējie procentu ieņēmumi	7 794 759	18 126 128
Kopā	62 438 548	38 296 926

Būtiskākais procentu ieņēmumu palielinājums pārskata gadā ir no procentu ieņēmumiem par finanšu saistībām, kas novērtētas amortizētajā vērtībā. Lielākās ieņēmumu izmaiņas bijušas valsts budžeta finanšu uzskaitē 10 667 556 *euro* vērtībā.

FD.A19. Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11. līdz A18. rindā.

- Lielākais šī posteņa palielinājums ir Aizsardzības ministrijai 624 089 845 *euro* vērtībā izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem no uzkrājumu norakstīšanas izdienas pensijām un pabalstiem;
- palielinājums Iekšlietu ministrijai 327 374 409 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem no uzkrājumu norakstīšanas izdienas pensijām;
- palielinājums Kultūras ministrijai 32 532 492 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem no eksponātēku sākotnējās atzīšanas;
- samazinājums valsts budžeta finanšu uzskaitē (128 020 025) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu no uzkrāto saistību dzēšanas, jo iepriekšējā pārskata periodā bija atzīti būtiski ieņēmumi no uzkrāto saistību norakstīšanas par valsts vārdā izsniegtajiem galvojumiem ārstniecības iestādēm;
- samazinājums Rīgas valstspilsētas pašvaldībai (35 646 560) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no zemes vienību vērtības aktualizēšanas atbilstoši 2020. gadā noteiktajai kadastrālajai vērtībai.

Informācija par citiem ieņēmumiem uzrādīta 44. tabulā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

44. tabula. Citi ieņēmumi (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no saistību, kas nav finanšu instrumenti, dzēšanas	6 920 449	6 578 212
Ieņēmumi no ilgtermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas, izņemot bioloģiskos aktīvus lauksaimnieciskajai darbībai	256 067 964	206 772 205
Ieņēmumi no īstermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas, izņemot lauksaimniecības produktus	13 999 825	15 171 755
Ieņēmumi no uzkrājumu norakstīšanas	1 081 280 951	28 422 791
Ieņēmumi no bioloģisko aktīvu lauksaimnieciskajai darbībai un lauksaimniecības produktu sākotnējās atzīšanas un uzskaites vērtības izmaiņām pārskata perioda beigās	39 845 503	42 063 786
Kompensācija no trešajām pusēm par ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazināšanos, zaudētu vai atdotu ilgtermiņa ieguldījumu	217 597	188 204
Ieņēmumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas vai pārsnieguma	582 328 907	225 779 184
Ieņēmumi no asociētas un radniecīgas kapitālsabiedrības kapitāla daļu pārdošanas	0	25 419
Ieņēmumi no mantiska ieguldījuma radniecīgajās un asociētajās kapitālsabiedrībās	67 226 654	40 728 816
Ieņēmumi no valūtas kursu svārstībām, kas neattiecas uz finanšu instrumentiem	19 486 792	35 917 070
Pārējie darījumi	52 078 691	348 969 575
Ieņēmumi no pārējo rezervju izslēgšanas	81 659	2 041 787
Kopā	2 119 534 992	952 658 804

Informācija par ieņēmumiem no aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanas uzrādīta 45. tabulā.

45. tabula. Ieņēmumi no aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanas (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas avansa maksājumiem par nefinanšu aktīviem	1 198 841	134 035
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem	1 307 427	13 185 723
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām un avansa maksājumiem par pakalpojumiem	32 732 822	28 629 638
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	181 244 608	194 903 565
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas finanšu instrumentiem	2 622 081	22 656 616
t.sk. Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	0	1 183 662
Aizdevumi un prasības	2 621 586	21 468 459
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	495	4 495
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas aktīviem, kas nav minēti citur	224 029	205 214
Kopā	219 329 808	259 714 791

Konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 46. tabulā.

46. tabula. Izdevumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), Procentuālās samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. * 100)
A	B	1	2	3	4
Izdevumi (A21. līdz A31. rindas summa)	FD.A2.	16 297 304 931	15 047 847 846	1 249 457 085	8.30

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. * 100)
A	B	1	2	3	4
Atalgojums		2 386 741 682	2 269 143 774	117 597 908	5.18
Darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, pabalsti un kompensācijas		754 369 262	694 517 360	59 851 902	8.62
Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		40 497 148	15 617 233	24 879 915	159.31
Pakalpojumi	FD.A24.	1 161 402 105	957 019 234	204 382 871	21.36
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika	FD.A25.	570 626 196	425 229 836	145 396 360	34.19
Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		31 027 002	23 974 069	7 052 933	29.42
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		8 469 657 651	8 305 779 876	163 877 775	1.97
Procentu izdevumi	FD.A28.	206 176 935	234 874 511	-28 697 576	-12.22
Nolietojuma un amortizācijas izmaksas		782 891 079	753 742 495	29 148 584	3.87
Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā	FD.A31.	1 893 915 871	1 367 949 458	525 966 413	38.45

Izdevumi salīdzinājumā ar 2021. gadu palielinājušies par 1 249 457 085 *euro*.

FD.A24. Pakalpojumi:

- Lielākais šī posteņa palielinājums Satiksmes ministrijai 82 236 831 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar valsts pārvaldes uzdevumu deleģēto līgumu izpildi;
- palielinājums Izglītības un zinātnes ministrijai 14 431 510 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar izdevumu pieaugumu par komunālajiem pakalpojumiem sakarā ar energoresursu tarifu būtisko pieaugumu;
- Aizsardzības ministrijai palielinājums 14 360 062 *euro* vērtībā saistībā ar izdevumu pieaugumu par NATO dalībvalstu sabiedroto karavīru ēdināšanas un transporta pakalpojumiem, par mācību pakalpojumiem personālam, individuālā ekipējuma apkopes pakalpojumiem, veselības aprūpi, iekārtu nomu un transportlīdzekļu uzturēšanu un remontu un 11 629 155 *euro* vērtībā par izdevumu pieaugumu par apkuri, elektroenerģiju un komunāliem pakalpojumiem sakarā ar enerģētisko krīzi un ģeopolitisko situāciju pasaulē;
- palielinājums Rīgas valstspilsētas pašvaldībai 13 793 520 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar izdevumu pieaugumu par komunālajiem pakalpojumiem sakarā ar energoresursu tarifu būtisku pieaugumu.

FD.A25. Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika:

- Lielākais šī posteņa palielinājums Aizsardzības ministrijai 48 709 656 *euro* vērtībā par izdevumiem no materiālu norakstīšanas, inventāra izsniegšanas lietošanā, degvielas un ēdināšanas izdevumiem;
- palielinājums Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai 24 994 108 *euro* vērtībā par izdevumiem no emisijas kvotu norakstīšanas;

- palielinājums Veselības ministrijai 16 563 690 *euro* vērtībā par izdevumiem par Covid-19 vakcīnu nodošanu Nikaragvas Veselības ministrijai;
- palielinājums Rīgas valstspilsētas pašvaldībai 3 837 251 *euro* vērtībā par izdevumiem ēdināšanai izglītības iestādēs, pamatojoties uz noteikto ierobežojumu atcelšanu saistībā ar Covid-19 un mācību atsākšanu klātienē;
- šajā postenī samazinājums Zemkopības ministrijai (4 623 288) *euro* vērtībā, samazinoties izdevumiem par ķīmikālijām, reaģentiem un laboratorijas precēm saistībā ar Covid-19 izmeklējumiem.

FD.A28. Procentu izdevumi.

Informācija par procentu izdevumiem uzrādīta 47. tabulā.

47. tabula. Procentu izdevumi (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Procentu izdevumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem	7 605 791	13 921 374
Procentu izdevumi par finanšu instrumentiem, izņemot PVFA un PVFS	193 189 775	204 042 593
t.sk., Aizdevumi un prasības	94 331	142 638
Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā, un citas finanšu saistības	193 095 444	203 899 955
Pārējie procentu izdevumi	5 381 369	16 910 544
Kopā	206 176 935	234 874 511

FD.A31. Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā:

- lielākais šī posteņa palielinājums Satiksmes ministrijai 445 538 441 *euro* vērtībā par izdevumiem no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas un Rail Baltica projekta īstenošanu;
- palielinājums VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē 124 331 468 *euro* vērtībā par atzītiem izdevumiem no prasību dzēšanas par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos;
- palielinājums Izglītības un zinātnes ministrijai 45 532 384 *euro* vērtībā par atzītiem izdevumiem no nefinanšu aktīvu norakstīšanas;
- šī posteņa samazinājums Rīgas valstspilsētas pašvaldībai (174 065 251) *euro* vērtībā, samazinoties izdevumiem no zemes vienību uzskaites vērtības, kas pārskatā uzrādīta kadastrālajā vērtībā, korekcijas;
- samazinājums Liepājas valstspilsētas pašvaldībai (40 370 959) *euro* vērtībā, samazinoties izdevumiem no zemes vienību uzskaites vērtības, kas pārskatā uzrādīta kadastrālajā vērtībā, korekcijas.

Informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem izdevumiem no aktīvu vērtības samazinājuma uzrādīta 48. tabulā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

48. tabula. Izdevumiem no aktīvu vērtības samazinājuma (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Izdevumi no vērtības samazinājuma avansa maksājumiem par nefinanšu aktīviem	1 097 965	75 904
Izdevumi no vērtības samazinājuma nefinanšu aktīviem	601 008	4 585 532
Izdevumi no vērtības samazinājuma prasībām un avansiem par pakalpojumiem	80 062 583	216 115 074
Izdevumi no vērtības samazinājuma prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	321 699 606	1 104 479
Izdevumi no vērtības samazinājuma finanšu instrumentiem:	140 798	189 802
t.sk., līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	0	273
Aizdevumi un prasības	139 638	175 508
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	1 160	14 021
Izdevumi no vērtības samazinājuma aktīviem, kas nav minēti citur	853 852	2 700 575
Kopā	404 455 812	224 771 366

Informācija par citiem izdevumiem, kas iekļauti FD.A31. postenī, uzrādīta 49. tabulā:

49. tabula. Citi izdevumi (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Izdevumi no prasību, kas nav finanšu instrumenti, norakstīšanas	19 616 970	11 690 309
Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas	271 649 486	179 868 650
Izdevumi no naudas līdzekļu vai to ekvivalentu iztrūkuma	2	2
Izdevumi no prasību dzēšanas par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	124 508 334	33 848 231
Izdevumi uzkrājumu veidošanai	188 198 955	212 627 406
Izdevumi no bioloģisko aktīvu lauksaimnieciskajai darbībai un lauksaimniecības produktu sākotnējās atzīšanas un uzskaites vērtības izmaiņām pārskata perioda beigās	22 167 784	23 170 840
Izdevumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas	167 828 549	70 907 761
Izdevumi no asociētu un radniecīgo kapitālsabiedrību kapitāla daļu pārdošanas un izslēgšanas no uzskaites	1 555 370	511 116
Izdevumi no valūtas kursu svārstībām, kas neattiecas uz finanšu instrumentiem	8 698 239	6 150 420
Pārējie darījumi	685 236 370	604 403 357
Kopā	1 489 460 059	1 143 178 092

Ieņēmumu un izdevumu neto vērtību izmaiņas uzrādītas 50. tabulā.

50. tabula. Ieņēmumu un izdevumu neto vērtību izmaiņas (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Izmaiņas (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. * 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no finanšu instrumentiem		-6 930 573	-10 532 756	3 602 183	-34.20
Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas		21 168 315	21 040 835	127 480	0.61
Budžeta izpildes rezultāts (A + N1 + N2)		523 602 710	-1 291 067 840	1 814 670 550	-140.56

Posteņa “Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no finanšu instrumentiem” izmaiņas galvenokārt veidojās valsts budžeta finanšu uzskaitē 4 331 471 euro vērtībā no atvasināto finanšu instrumentu un riska ierobežošanas instrumentu neto ieņēmumu vai izdevumu rezultāta.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Informācija par finanšu instrumentu neto rezultātu sadalījumā pa finanšu instrumentu kategorijām un darījumu veidiem uzrādīta 51. tabulā.

51. tabula. Finanšu instrumentu neto rezultāts (euro)

Finanšu instrumenta kategorijas nosaukums/darījuma apraksts	Pārskata periodā			Iepriekšējā pārskata periodā		
	atzīts ieņēmumos(+)/izdevumos (-)	atzīts rezervēs (+;-)	kopā (1.+2.)	atzīts ieņēmumos (+)/izdevumos (-)	atzīts rezervēs (+;-)	kopā (1.+2.)
A	1	2	3	4	5	6
Finanšu aktīvi	43 696 166	0	43 696 166	56 501 144	0	56 501 144
Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi	43 676 607	0	43 676 607	56 470 853	0	56 470 853
patiesās vērtības izmaiņas	0	0	0	-16 184 075	0	-16 184 075
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	43 677 225	0	43 677 225	19 718 179	0	19 718 179
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	-618	0	-618	52 936 749	0	52 936 749
Aizdevumi un prasības	19 559	0	19 559	30 291	0	30 291
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	19 559	0	19 559	30 291	0	30 291
Finanšu saistības	-47 074 411	0	-47 074 411	-63 211 870	0	-63 211 870
Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības	-42 135 394	0	-42 135 394	-50 756 790	0	-50 756 790
patiesās vērtības izmaiņas	0	0	0	18 681 810	0	18 681 810
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	-42 135 394	0	-42 135 394	-69 438 600	0	-69 438 600
Pārējās finanšu saistības	-4 939 017	0	-4 939 017	-12 455 080	0	-12 455 080
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	-4 965 905	0	-4 965 905	-18 957 503	0	-18 957 503
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	26 888	0	26 888	6 502 423	0	6 502 423

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaites sniegto informāciju par 2022. gadu darījumu izmaksas, kas nav iekļautas procentu likmes noteikšanā, pa finanšu instrumentu kategorijām uzrādītas tikai finanšu instrumentu kategorijā “Pārējās finanšu saistības” 640 328 *euro* vērtībā, izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu ir (644 286) *euro*.

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem 2022. gadā budžeta izpildes rezultāts veidojas 523 602 710 *euro*, izmaiņas pret iepriekšējo pārskata periodu ir 1 814 670 550 *euro* vērtībā.

Pārskata periodā dati koriģēti par iepriekšējā gadā ministriju sniegto informāciju par koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma par izmaiņām līdzdalībā kapitālsabiedrību kapitālā. Salīdzinošā informācija koriģēta par veiktajiem kļūdu labojumiem iepriekšējā periodā.

Konsolidētajā pārskatā veikta korekcija šādos pārskata posteņos:

- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi 18 *euro* vērtībā par ministriju ieņēmumu no debitoru un kreditoru atlikumiem korekciju;
- transferti 116 009 *euro* vērtībā par ministriju un pašvaldību ieņēmumiem no savstarpējo debitoru un kreditoru atlikumu korekcijas;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem (9 988 063 812) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajiem datiem;

pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā (16 981 653) *euro* vērtībā par ieņēmumiem no kopīgo (ministriju un pašvaldību) kapitālsabiedrību reklasifikācijas uz ieguldījumu radniecīgās vai asociētās kapitālsabiedrībās rezultāta;

- pakalpojumi (1 176 985) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo darījumu rezultātu;
- procentu izdevumi (164 079 122) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo darījumu rezultātu;
- transferti (188 123 099) *euro* vērtībā par ministriju, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo debitoru un kreditoru atlikumu korekciju;
- pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā, (9 634 795 757) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo darījumu rezultātu. Par piešķirtās dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem apjoma samazinājumu par budžeta iestāžu veiktajiem izdevumiem (9 634 780 884) *euro* vērtībā, par pašvaldību vērtības samazinājuma izmaiņu prasībām 8 206 *euro* vērtībā, par ministriju vērtības samazinājuma izmaiņu prasībām (6 667) *euro* vērtībā.

Konsolidētajā pārskatā veikta konsolidācija šādos pārskata posteņos:

- ieņēmumi konsolidēti par kopējo summu (7 699 611 435) *euro* par iestāžu savstarpējiem darījumiem no iestāžu darbības rezultāta;
- izdevumi konsolidēti par kopējo summu (7 699 611 435) *euro* par iestāžu savstarpējiem darījumiem no iestāžu darbības rezultāta.

Konsolidētajā pārskatā veikta veiktas korekcijas par notikumiem pēc bilances datuma šādos pārskata posteņos:

- pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā samazināti (68 933 442) *euro* vērtībā par izmaiņām līdzdalībā kapitālsabiedrību kapitālā;
- pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā, samazināti (8 680 232) *euro* vērtībā par izmaiņām līdzdalībā kapitālsabiedrību kapitālā.

Paskaidrojumi konsolidētā naudas plūsmas pārskata posteņiem

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā dati salīdzināti ar 2021. gada datiem.

2022. gadā konsolidētais naudas līdzekļu ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem uzrādīts 140 473 869 *euro* vērtībā.

Naudas plūsmas ieņēmumu un izdevumu no pamatdarbības posteņu izmaiņas uzrādītas 52. tabulā.

52. tabula. NP.A Ieņēmumi un izdevumi no pamatdarbības (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. * 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no pamatdarbības		14 970 016 264	13 232 269 897	1 737 746 367	13.13
Nodokļu ieņēmumi	NP.A11.	12 246 007 438	10 629 484 969	1 616 522 469	15.21
Nenodokļu ieņēmumi		738 166 696	670 284 158	67 882 538	10.13
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		418 750 022	363 120 760	55 629 262	15.32
Ārvalstu finanšu palīdzība	NP.A14.	1 522 690 421	1 370 814 622	151 875 799	11.08
Transferti		0	398 750	-398 750	-100.00
Ziedojumi un dāvinājumi		1 614 093	3 045 703	-1 431 610	-47.00
Aizdevumu atmaksas		21 629 478	29 029 446	-7 399 968	-25.49
Procentu ieņēmumi		14 809 153	4 165 647	10 643 506	255.51
Citi ieņēmumi no pamatdarbības	NP.A.19	6 348 963	161 925 842	-155 576 879	-96.08
Izdevumi no pamatdarbības		15 020 047 393	13 541 829 492	1 478 217 901	10.92
Atalgojums		2 363 820 982	2 243 901 649	119 919 333	5.34
Darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, pabalsti un kompensācijas	NP.A22.	1 444 679 494	1 282 076 750	162 602 744	12.68
Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		40 948 306	16 045 357	24 902 949	155.20
Pakalpojumi	NP.A24.	1 286 611 033	1 058 499 438	228 111 595	21.55
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika	NP.A25.	954 775 157	453 091 528	501 683 629	110.72
Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		24 011 435	24 209 187	-197 752	-0.82
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		8 822 293 698	8 374 079 571	448 214 127	5.35
Procentu izdevumi		7 588 869	8 368 305	-779 436	-9.31
Aizdevumu izsniegšana		69 139 416	78 881 698	-9 742 282	-12.35
Citi izdevumi no pamatdarbības		6 179 003	2 676 009	3 502 994	130.90

Konsolidēto naudas plūsmas ieņēmumu no pamatdarbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.A11. Nodokļu ieņēmumi.

Valsts budžeta nodokļu un pašvaldību nodokļu ieņēmumu izpilde, t.sk. informācija par izmaiņām, atklāta 2. sējuma skaidrojumos “Skaidrojums pārskatam par valsts budžeta, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu budžetu un budžeta nefinansētu iestāžu budžetu izpildi” un “Skaidrojums pārskatam par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi”.

NP.A14. Ārvalstu finanšu palīdzība:

- lielākais pieaugums šajā pozīcijā veidojas valsts budžeta finanšu uzskaitē par ieņēmumiem no ES strukturālajiem un investīciju fondiem un ES kopējās lauksaimniecības politikas īstenošanas instrumentiem 109 625 449 *euro* vērtībā;
- būtisks pieaugums Aizsardzības ministrijai par saņemtajiem ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem citu budžetu līdzekļu kontā (līdz to ieplānošanai valsts budžetā) 34 007 809 *euro* vērtībā;
- Iekšlietu ministrijai palielinājušies ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi citos budžetos (līdz to ieplānošanai valsts budžetā) atmaksām valsts budžetam 7 800 000 *euro* vērtībā par saņemto Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda Tematiskā mehānisma Ārkārtas palīdzības finanšu instrumenta finansējumu, 22 262 137 *euro* vērtībā par Iekšējās drošības fonda un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda projektu ietvaros veiktajiem izdevumiem;
- Izglītības un zinātnes ministrijai palielinājums saistīts ar citu ES politiku instrumentu līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanu, t.sk. par Erasmus+ projektu īstenošanu 12 515 925 *euro* vērtībā.

NP.A19. Citi ieņēmumi no pamatdarbības:

- lielākais samazinājums (139 960 139) *euro* vērtībā atzīts valsts budžeta finanšu uzskaitē, ko galvenokārt veidoja 2021. gadā valsts budžetā saņemtie maksājumi par valsts galvotiem un aizņēmēju vietā aizdevējam atmaksātiem aizdevumiem no piecām medicīnas iestādēm.

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju (53.tabulā) būtiskāko citu ieņēmumu no pamatdarbības summu veido saņemtie citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā 5 507 349 *euro* vērtībā.

53. tabula. NP.A19. Citi ieņēmumi no pamatdarbības (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā (konkursa vai drošības nauda, vēlēšanu drošības nauda, sociālās aprūpes iestādēs dzīvojošo pensijas, atsavinātie līdzekļi no aizturētajām personām un ieņēmumi par mantas realizāciju no krimināllietām un administratīvo pārkāpumu lietām līdz tiesas lēmumam, ieslodzīto un citu personu personīgā nauda, drošības nauda par kasācijas sūdzību) un nav pieejami iestādei lietošanai	5 507 349	21 130 850
SIA "REAP" maksājums valsts budžetā saskaņā ar noslēgto cesijas līgumu par prasījuma tiesību pret "Reverta" cedēšanu.	0	2 100 000
Saņemtie maksājumi par valsts galvotiem un aizņēmēja vietā aizdevējam atmaksātiem aizdevumiem no 5 medicīnas iestādēm	0	128 668 233
SIA Felm maksājums valsts budžetā saskaņā ar noslēgto cesijas līgumu.	0	10 000 000
Citi ieņēmumi no pamatdarbības	841 614	26 759
Kopā	6 348 963	161 925 842

Konsolidēto naudas plūsmas izdevumu no pamatdarbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.A22. Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas:

- lielākais pieaugums ir Labklājības ministrijai par ieguldījumiem Valsts fondēto pensiju shēmā 91 141 141 *euro* apmērā, palielinājums par pārskaitījumiem apdrošināšanas sabiedrībām mūža pensijas polises iegādei 4 929 337 *euro* apmērā, palielinājums par

uzkrāto pensijas kapitālu 1 202 494 *euro* apmērā, palielinājušās uzkrātā fondēto pensiju kapitāla iemaksas valsts pensiju speciālajā budžetā par 15 586 048 *euro*;

- būtisks pieaugums Aizsardzības ministrijai 16 790 804 *euro* vērtībā saistīts ar darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, darba devēja pabalstu un kompensāciju izmaksām sakarā ar atalgojuma palielinājumu no 2022. gada 1. jūlija;
- Iekšlietu ministrijai palielinājušies maksājumi par darba devēja pabalstiem un kompensācijām, no kurām aprēķina iedzīvotāju ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, 1 938 360 *euro* apmērā un par 6 011 324 *euro* palielinājušās darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas sakarā ar atalgojuma un pabalstu palielinājumu;
- Kultūras ministrijai palielinājums 1 188 678 *euro* apmērā par piešķirto papildus finansējumu strādājošo algas likmes palielināšanai, t.sk. valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām.

NP.A24. Pakalpojumi:

- Rīgas valstspilsētai būtiski palielinājušies izdevumi autoceļu un ielu pārvaldīšanai un uzturēšanai, palielinājušies izdevumi par elektroenerģiju, kas saistīts ar strauju cenu pieaugumu energoresursu jomā, palielinājušies izdevumi par remontdarbiem un iestāžu uzturēšanas pakalpojumiem, palielinājušies izdevumi par siltumenerģiju, kas saistīts ar strauju cenu pieaugumu energoresursu jomā 40 593 258 *euro* vērtībā;
- Tieslietu ministrijai izdevumu palielinājums par pakalpojumiem saistīts ar būtisku pakalpojumu sadārdzinājumu pārskata periodā, tai skaitā komunālajiem pakalpojumiem (siltumenerģijas, gāzes, elektrības, ūdens un kanalizācijas tarifu pieaugums), cenu izmaiņām ēdināšanas pakalpojumu sniegšanai ieslodzītajiem, programmatūru uzturēšanas izdevumiem, iekārtu remontam un uzturēšanai, informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem un telpu nomai 7 651 654 *euro* vērtībā, kā arī palielinājušies izdevumi operatīvajai darbībai 28 204 841 *euro* vērtībā.
- Aizsardzības ministrijai palielinājušies informācijas tehnoloģiju izdevumi sakarā ar digitalizācijas ieviešanas procesiem, datorprogrammu licenču un programmatūru uzturēšanas pakalpojumiem 11 415 370 *euro* vērtībā, palielinājušies izdevumi par jaunsargu aktivitāšu pasākumiem 12 286 735 *euro* vērtībā, palielinājušies izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem, nekustamo īpašumu uzturēšanas un apsaimniekošanas izmaksu pieaugumu, mainoties komunālo maksājumu izmaksu tarifiem, un jaunuzcelto infrastruktūras objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai 1 651 562 *euro* vērtībā;
- Izglītības un zinātnes ministrijai izdevumu palielinājums komunālajiem pakalpojumiem sakarā ar energoresursu tarifu pieaugumu 15 582 465 *euro* vērtībā;
- Iekšlietu ministrijai izdevumu palielinājums par datu pārraides tīkla aparatūras, drošības iekārtu uzturēšanai un citiem informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem 2 069 755 *euro* vērtībā, palielinājums Informācijas centra komunālajiem izdevumiem 3 840 718 *euro* vērtībā, palielinājums Valsts drošības dienesta un citiem klasificētajiem izdevumiem 7 834 678 *euro* vērtībā.

NP.A25. Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika:

- lielākais pieaugums Ekonomikas ministrijai par avansa maksājumiem AS “Latvenergo” par dabasgāzes energoapgādes drošuma rezervi 428 697 918 *euro* vērtībā;
- Aizsardzības ministrijai palielinājums saistīts ar militārā ekipējuma un individuālās aizsardzības līdzekļu iegādēm un degvielas iegādes izdevumiem 26 127 242 *euro* vērtībā;

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

- Ropažu novadam pieaugums par izdevumiem gāzes iegādei un ēdināšanas izmaksām izglītības iestādēs 5 242 172 *euro* vērtībā;
- Izglītības un zinātnes ministrijai inventāra iegādes izdevumu palielinājums 4 950 972 *euro* vērtībā – valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēm iegādāti gaisa kvalitātes mērītāji, lai nodrošinātu ogļskābās gāzes līmeņa noteikšanu;
- Sabiedrības integrācijas fondam palielinājušies izdevumi par atbalsta komplektu iegādi vistrūcīgākajām personām 2 930 456 *euro* vērtībā.

Naudas plūsmas ieguldījumu darbības ieņēmumu un izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 54. tabulā.

54. tabula. NP.B Ieguldījumu darbības ieņēmumi un izdevumi (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. * 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no ieguldījumu darbības		66 629 030	70 900 263	-4 271 233	-6.02
Nemateriālo ieguldījumu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		114 491	7 117	107 374	1 508.70
Pamatlīdzekļu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		56 070 520	59 974 869	-3 904 349	-6.51
Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana		378 516	1 107 148	-728 632	-65.81
Procentu ieņēmumi		160 413	140 118	20 295	14.48
Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības		9 905 090	9 671 011	234 079	2.42
Izdevumi no ieguldījumu darbības		1 422 232 978	1 576 119 566	-153 886 588	-9.76
Nemateriālo ieguldījumu iegāde un avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		32 064 739	30 921 134	1 143 605	3.70
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana		38 167 008	34 248 480	3 918 528	11.44
Pamatlīdzekļu iegāde un avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		614 264 700	622 861 845	-8 597 145	-1.38
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		589 532 846	577 418 631	12 114 215	2.10
Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde	NP.B25.	148 021 750	310 335 118	-162 313 368	-52.30
Procentu izdevumi		176 737	334 358	-157 621	-47.14
Citi izdevumi no ieguldījumu darbības		5 198	0	5 198	100.00

Ieņēmumu no ieguldījumu darbības konsolidētā naudas plūsma salīdzinot ar iepriekšējo gadu nav būtiski mainījusies.

Informācija par citiem ieņēmumiem no ieguldījumu darbības sniegta 55. tabulā.

55. tabula. NP.B15 Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no dividendēm	9 614 781	9 426 243
Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības	290 309	244 768
Kopā	9 905 090	9 671 011

Konsolidēto naudas plūsmas izdevumu no ieguldījumu darbības izmaiņas veido:

NP.B25. Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde:

- vislielākais samazinājums Veselības ministrijai (174 926 108) *euro* vērtībā salīdzinājumā ar iepriekšējā periodā veikto valsts kapitālsabiedrību pamatkapitāla palielināšanu;
- būtisks samazinājums Satiksmes ministrijai (35 230 000) *euro* vērtībā par iepriekšējā periodā veiktajiem ieguldījumiem kapitālsabiedrību kapitālā;
- Izglītības ministrijai palielinājušies izdevumi radniecīgo komersantu kapitāla daļu iegādei, kas nav akcijas, 25 937 698 *euro* vērtībā;
- Finanšu ministrijai palielinājušies ieguldījumi starptautiskajās organizācijās 28 698 346 *euro* vērtībā.

Naudas plūsmas finansēšanas ieņēmumu un izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 56. tabulā.

56. tabula. NP.C Finansēšanas ieņēmumi un izdevumi (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. * 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no finansēšanas darbības		2 225 401 972	3 819 769 582	-1 594 367 610	-41.74
Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri	NP.C11.	2 197 335 282	3 786 578 060	-1 589 242 778	-41.97
Procentu ieņēmumi		28 066 690	32 173 538	-4 106 848	-12.76
Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības		0	1 017 984	-1 017 984	-100.00
Izdevumi no finansēšanas darbības		940 782 321	1 830 670 386	-889 888 065	-48.61
Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri	NP.C21.	752 013 512	1 582 783 090	-830 769 578	-52.49
Procentu izdevumi		188 768 809	247 887 296	-59 118 487	-23.85

Konsolidēto naudas plūsmas ieņēmumu no finansēšanas darbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.C11. Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri:

- valsts budžeta finanšu uzskaitē aizņēmumu un emitēto parāda vērtspapīru naudas plūsmas ieņēmumu samazinājumu galvenokārt veido valsts parāda vērtspapīru emisiju summas samazinājums (1 135 606 155) *euro* vērtībā un saņemto ilgtermiņa un vidēja termiņa aizņēmumu summas samazinājums (468 961 252) *euro* vērtībā;
- palielinājums Izglītības un zinātnes ministrijai 1 1 000 000 *euro* vērtībā par aizņēmumiem LU akadēmiskā centra Rakstu mājas būvniecībai.

Konsolidēto naudas plūsmas izdevumu no finansēšanas darbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.C21. Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri:

- valsts budžeta finanšu uzskaitē naudas plūsmas no aizņēmumiem un emitētajiem parāda vērtspapīriem būtiskāko samazinājumu veido vidējā un ilgtermiņa parāda vērtspapīru dzēšanas apjoma samazinājums (780 842 249) *euro* vērtībā.

Informācija par ministriju un centrālo valsts iestāžu budžetu naudas plūsmas ieņēmumiem un izdevumiem atklāta saimnieciskā gada pārskata 3.1.1. - 3.1.14. pielikumā.

Informācija par pašvaldību budžetu naudas plūsmas ieņēmumiem un izdevumiem atklāta saimnieciskā gada pārskata 3.2.1. - 3.2.3. pielikumā.

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem atbilstoši valsts budžeta finanšu uzskaites datiem, kas konsolidēta par budžeta iestāžu naudas plūsmu Valsts kasē, uzrādīta 57. tabulā.

57. tabula. NP.DBD Piesaistītie naudas līdzekļi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. * 100)
A	B	1	2	3	4
Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem		-21 945 707	299 755 561	-321 701 268	-107.32
Ieņēmumi no piesaistītajiem līdzekļiem		7 656 957 555	6 627 880 732	1 029 076 823	15.53
Izdevumi no piesaistītajiem līdzekļiem		7 678 903 260	6 328 125 171	1 350 778 089	21.35

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā veikta korekcija šādos pārskata posteņos:

- pamatdarbības ieņēmumi par kopējo summu (154 354 698) *euro*;
- pamatdarbības izdevumi par kopējo summu (516 766 238) *euro*;
- finansēšanas darbības izdevumi par kopējo summu (156 546 340) *euro*;
- naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā par kopējo summu (165 625 938) *euro*.

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā veikta konsolidācija šādos pārskata posteņos:

- pamatdarbības ieņēmumi par kopējo summu (1 578 956 305) *euro*;
- pamatdarbības izdevumi par kopējo summu (7 766 117 776) *euro*;
- ieguldījumu darbības ieņēmumi par kopējo summu (424 161 168) *euro*;
- ieguldījumu darbības izdevumi par kopējo summu (722 600 000) *euro*;
- finansēšanas darbības ieņēmumi par kopējo summu (973 553 107) *euro*;
- finansēšanas darbības izdevumi par kopējo summu (562 125 000) *euro*;
- naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem par kopējo summu 4 101 816 242 *euro*;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem par kopējo summu (20 132 139 093) *euro*;
- naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā konsolidētas par kopējo summu (408 837 160) *euro*.

Pārskats par valsts konsolidēto parādu

(tūkst. euro)

Kods	Rādītāja nosaukums	Uzskaites vērtībā		Nominālā vērtībā	
		pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	B	1	2	3	4
I.	Valsts parāds	16 763 936	15 272 029	16 767 091	15 258 909
P20 02 00	Noguldījumi	1 320 226	1 331 929	1 320 226	1 331 929
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus	13 398 875	11 992 247	13 404 751	11 982 722
P40 02 00	Aizņēmumi	2 044 834	1 947 853	2 042 114	1 944 258
II.	Pašvaldību parāds	1 951 415	1 873 723	1 951 415	1 873 723
P40 02 00	Aizņēmumi	1 951 415	1 873 723	1 951 415	1 873 723
III.	Kopā valsts un pašvaldību parāds (I.+II.)	18 715 350	17 145 752	18 718 505	17 132 632
P20 02 00	Noguldījumi	1 320 226	1 331 929	1 320 226	1 331 929
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus	13 398 875	11 992 247	13 404 751	11 982 722
P40 02 00	Aizņēmumi	3 996 248	3 821 576	3 993 528	3 817 981
IV.	Konsolidācija:				
P20 02 00	Noguldījumi:				
x	<i>par pašvaldību kontu atlikumiem Valsts kasē</i>	367 737	353 332	367 737	353 332
P40 02 00	Aizņēmumi:				
x	<i>par pašvaldību aizņēmumiem no valsts budžeta</i>	1 722 054	1 603 931	1 722 054	1 603 931
V.	Valsts konsolidētais parāds (III.-IV.)	16 625 559	15 188 489	16 628 714	15 175 369
P20 02 00	Noguldījumi	952 489	978 597	952 489	978 597
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus	13 398 875	11 992 247	13 404 751	11 982 722
P40 02 00	Aizņēmumi	2 274 194	2 217 645	2 271 474	2 214 049

Skaidrojums pārskatam par valsts konsolidēto pārādu

Vispārīgie principi

Pārskata un tā pielikumu pamatnostādnes

Pārskats par valsts konsolidēto pārādu un tā pielikumi sagatavoti atbilstoši likumam “Par budžetu un finanšu vadību” un Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumiem Nr. 430 “Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība”. Pārskatā par valsts konsolidēto pārādu 2022. gada 31. decembrī norāda informāciju par konsolidēto valsts un pašvaldību pārādu uzskaites vērtībā un nominālvērtībā.

Valsts pārādu veido valsts struktūru pārāds (aizņēmumi, līzings, emitētie vērtspapīri, bezprocentu obligācijas, pieņemtie pieprasījuma noguldījumi un termiņnoguldījumi, t.sk. krājobligācijas, un kredītlīniju/overdraftu neatmaksātie finanšu līdzekļi), konsolidēšanas procesā izslēdzot savstarpējos atlikumus.

Pašvaldību pārādu veido pašvaldību struktūru pārāds (aizņēmumi, līzings un kredītlīniju/overdraftu neatmaksātie finanšu līdzekļi).

Valsts konsolidēto pārādu veido valsts pārāds un pašvaldību pārāds, no kura konsolidēšanas procesā izslēgti savstarpējie atlikumi.

Konsolidācijas principi

Sagatavojot pārskatu par valsts konsolidēto pārādu, veikta valsts un pašvaldību pārāda konsolidēšana, izslēdzot valsts un pašvaldību pārāda pozīciju savstarpējos atlikumus.

Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Pamatprincipu skaidrojums sniegts valsts konsolidētās grāmatvedības bilances sadaļā “Ārvalstu valūtu pārvērtēšana”.

Valsts konsolidētais pārāds

Valsts konsolidētais pārāds *uzskaites vērtībā* (finanšu instrumenta iegādes cena, kam pieskaitītas vai no kā atņemtas pārvērtēšanas, amortizācijas vai citas summas, kuras atzīst izdevumos/ieņēmumos) pārskata gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, ir palielinājies par 1 437,1 milj. *euro* un 2022. gada 31. decembrī ir 16 625,6 milj. *euro* jeb 42,6 % no iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP¹).

Valsts konsolidētais
parāds *uzskaites*
vērtībā –
16 625,6 milj. *euro*

Valsts konsolidētais pārāds *nominālvērtībā* jeb pārāds pēc nomināla (finanšu instrumenta cena vai vērtība, ko ir noteikusi izlaides organizācija (vērtspapīru gadījumā), vai kas ir norādīta darījuma līgumā kā parāda summa) 2022. gada 31. decembrī ir 16 628,7 milj. *euro* jeb 42,6 % no IKP.

Valsts konsolidētais
parāds
nominālvērtībā –
16 628,7 milj. *euro*

Pašvaldību pārāda īpatsvars valsts konsolidētajā pārādā 2022. gada 31. decembrī gan uzskaites vērtībā, gan nominālvērtībā ir zemāks par 1,5 %.

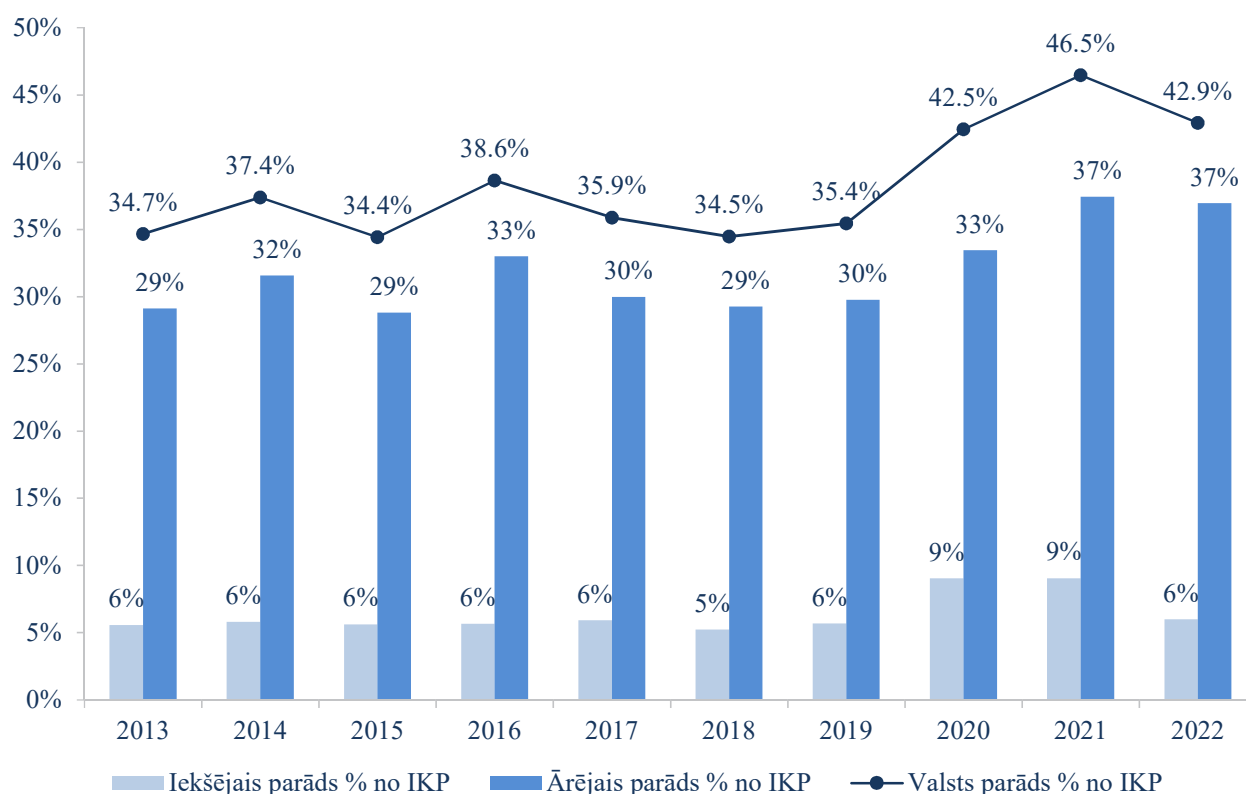
¹ šajā skaidrojumā aprēķinos lietota Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā publicētā 2022. gada IKP vērtība 39 062,5 milj. *euro* faktiskajās cenās.

Valsts parāds

Valsts konsolidētā parāda līmeni galvenokārt ietekmē valsts parāds, kas 2022. gadā ir palielinājies par 1 508,2 milj. *euro* un 2022. gada 31. decembrī ir 16 767,1 milj. *euro* nominālvērtībā (42,9 % no IKP), nesasniedzot likumā "Par valsts budžetu 2022. gadam" noteikto maksimālo valsts parādu gada beigās 17 015 milj. *euro* nominālvērtībā.

Ievērojamu valsts parāda pieaugumu izraisīja nepieciešamība nodrošināt resursus kopējās finansēšanas nepieciešamības segšanai – valsts budžeta deficīta finansēšanai, valsts aizdevumu nodrošināšanai un valsts parāda saistību izpildei, t.sk. Covid-19 uzliesmojuma ietekmes mazināšanas un augsto enerģijas cenu kompensēšanai.

Valsts parāds uzskaites vērtībā 2022. gada 31. decembrī ir 16 763,9 milj. *euro* (42,9 % no IKP (skatīt 1. attēlu).

1. attēls. Valsts parāda izmaiņas (uzskaites vērtībā, % no IKP)

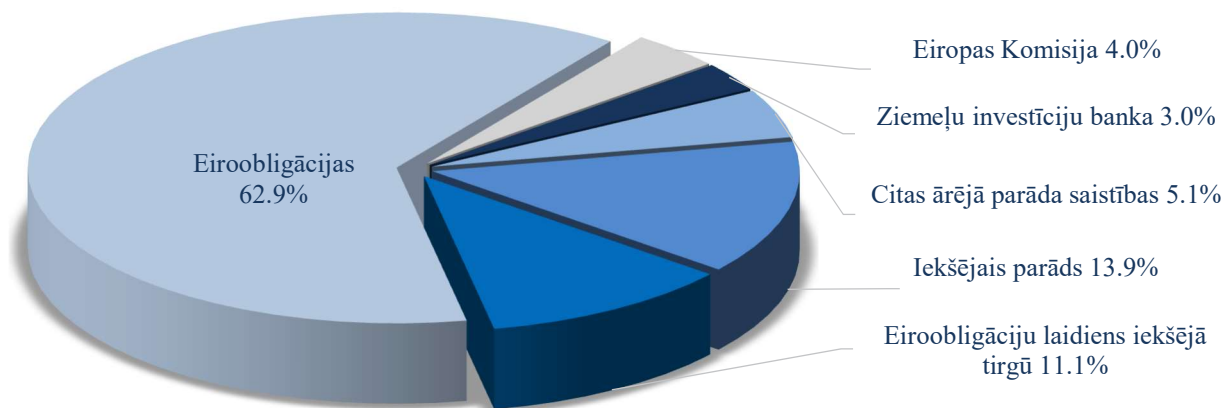
2022. gada beigās valsts parāda struktūrā lielāko īpatsvaru veidoja ārējais parāds. Lielāko ārējā parāda daļu veido Latvijas valdības starptautiskajos finanšu tirgos emitētās eiroobligācijas, kuru papildu laidieni tiek piedāvāti arī iekšējā tirgū. Nelielu ārējā parāda daļu veido aizņēmumi no Eiropas Komisijas, Ziemeļu Investīciju bankas un citām starptautiskajām finanšu institūcijām. Kopējais ārējā parāda īpatsvars valsts parāda struktūrā sasniedz 86,1 %. Iekšējais parāds veido 13,9 % no kopējā valsts parāda apjoma.

Valsts ārējais parāds nominālvērtībā 2022. gada 31. decembrī ir 14 431,5 milj. *euro* jeb 86,1 % no kopējā valsts parāda apjoma (skatīt 2. attēlu).

2022. gadā valsts ārējais parāds pēc nomināla palielinājās par 2 144,5 milj. *euro*, palielinājumam veidojoties galvenokārt no eiroobligāciju emisijas (2 045,0 milj. *euro*) un aizņēmuma no Eiropas Komisijas (167,0 milj. *euro*).

Valsts ārējais parāds
nominālvērtībā –
14 431,5 milj. *euro*

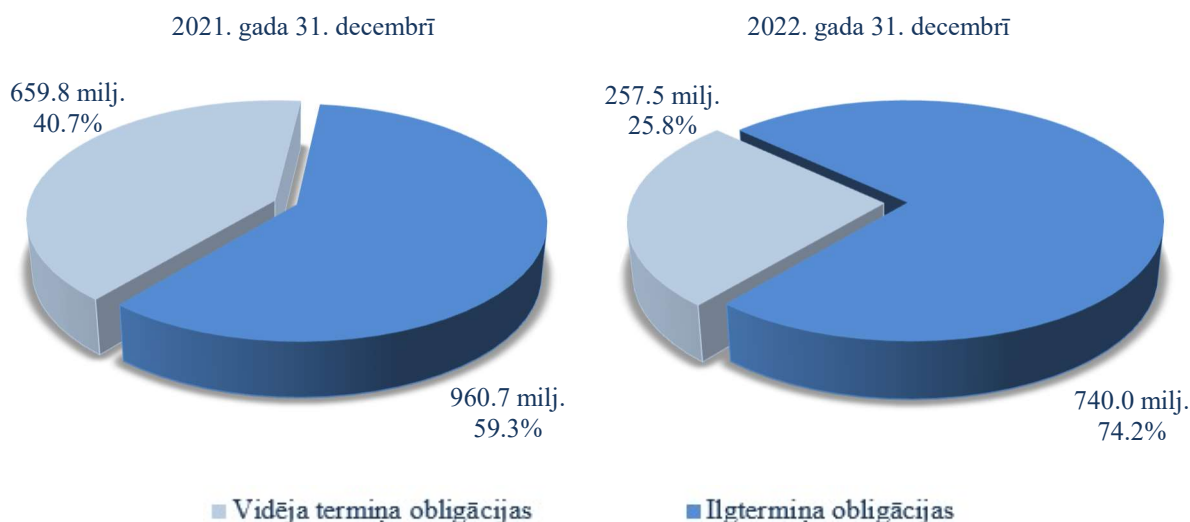
Lielāko daļu valsts ārējā parādā veidoja Latvijas emitētās eiroobligācijas starptautiskajos finanšu tirgos – 62,9 % no kopējā valsts parāda apjoma. Pārējās valsts ārējā parāda saistības veidoja Latvijas emitētās eiroobligācijas iekšējā tirgū – 11,1 % no kopējā valsts parāda apjoma, Eiropas Komisijas aizdevumi – 4,0 % no kopējā valsts parāda apjoma (t.sk. SURE² aizdevums 472,0 milj. *euro*), Ziemeļu Investīciju bankas aizdevumi – 3,0 % no kopējā valsts parāda apjoma (t.sk. 498,9 milj. *euro* Covid-19 seku mazināšanas un pārvarēšanas pasākumu finansēšanai) un citu starptautisko finanšu institūciju aizdevumi. (skatīt 2. attēlu).

2. attēls. Valsts parāda struktūra % no kopējā valsts parāda apjoma 2022. gada 31. decembrī

Valsts iekšējais parāds nominālvērtībā 2022. gada 31. decembrī ir 2 335,6 milj. *euro* jeb 13,9 % no kopējā valsts parāda apjoma (skatīt 2. attēlu). Tā būtiskāko daļu veido Valsts pieņemtie pieprasījuma noguldījumi un termiņnoguldījumi (1 305,5 milj. *euro*), un valsts aizņēmuma vērtspapīri, kas emitēti iekšējā finanšu tirgū (997,5 milj. *euro*), t.sk. bezprocentu obligācijas, kuras Valsts kases organizētajās regulārajās publiskajās izsolēs iegādājušies galvenokārt iekšējā finanšu tirgus dalībnieki (kredītiestādes un institucionālie investori).

Valsts iekšējais parāds
nominālvērtībā –
2 335,6 milj. *euro*

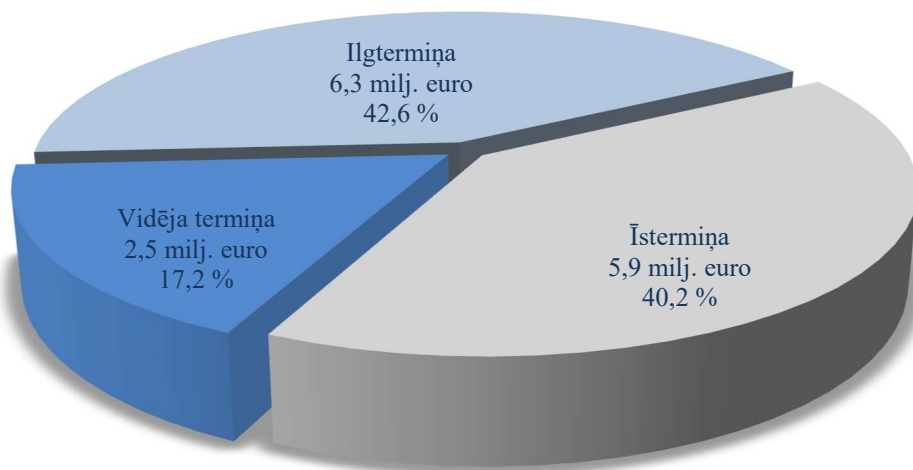
3. attēls. Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri apgrozībā 2021. un 2022. gada beigās (nominālvērtībā (milj. *euro*) un % no kopējā iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoma)

² SURE - Eiropas pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā ir pieejams ES dalībvalstīm, kurām ir jāmobilizē ievērojami finanšu līdzekļi, lai cīnītos pret Covid-19 infekcijas uzliesmojuma negatīvajām ekonomiskajām un sociālajām sekām to teritorijā.

2022. gadā valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms samazinājās par 623,0 milj. *euro* pēc nomināla, kā arī mainījās apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru veidu procentuālais īpatsvars iekšējā parāda portfelī (skatīt 3. attēlu). Izmaiņas saistītas ar valsts aizņēmuma vērtspapīriem, kas emitēti iekšējā finanšu tirgū, atmaksāšanu.

2022. gada beigās kopējais apgrozībā esošo 5 gadu obligāciju apjoms pēc sākotnējā termiņa ir 917,5 milj. *euro* un 7 gadu obligāciju apjoms pēc sākotnējā termiņa ir 80,0 milj. *euro*.

2022. gadā turpinājās 2013. gadā uzsāktā, uz fiziskām personām orientētā finanšu instrumenta – krājobligāciju – izplatīšana. Līdz ar procentu likmju pieaugumu finanšu tirgos, 2022. gadā apgrozībā esošo krājobligāciju apjoms palielinājās par 9,2 milj. *euro*, 2022. gada beigās kopējais apgrozībā esošo krājobligāciju apjoms ir 14,7 milj. *euro* (skatīt 4. attēlu).

4. attēls. Krājobligāciju struktūra sadalījumā pa termiņiem 2022. gada 31. decembrī (*euro*)

Valsts pieņemto pieprasījuma noguldījumu, kas veidojās no Valsts kases apkalpoto kontu atlikumiem, t.sk. biedrību un reliģisko organizāciju, kapitālsabiedrību un pašvaldību kontu atlikumiem Valsts kasē, apjoms 2022. gada 31. decembrī ir 1 305,5 milj. *euro*. Salīdzinot ar 2021. gadu, noguldījumu apjoms samazinājās par 20,9 milj. *euro* jeb 1,6 %.

2022. gadā turpinājās 2015. gadā uzsāktā valsts vērtspapīru veida – bezprocentu obligācijas – emisija. Šādu vērtspapīru emisiju paredz Imigrācijas likuma 23. panta pirmās daļas 31. punkts, kurā noteikts, ka ārzemnieks drīkst pieprasīt uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā uz laiku līdz pieciem gadiem, ja viņš iegādājies īpašam mērķim noteiktus bezprocentu vērtspapīrus par nominālvērtību 250 tūkst. *euro* un samaksā valsts budžetā 38 tūkst. *euro*. 2022. gada 31. decembrī bezprocentu obligāciju apjoms sasniedza 7,5 milj. *euro*.

Bezprocentu obligācijas
2022.gada
31.decembrī –
7,5 milj. *euro*

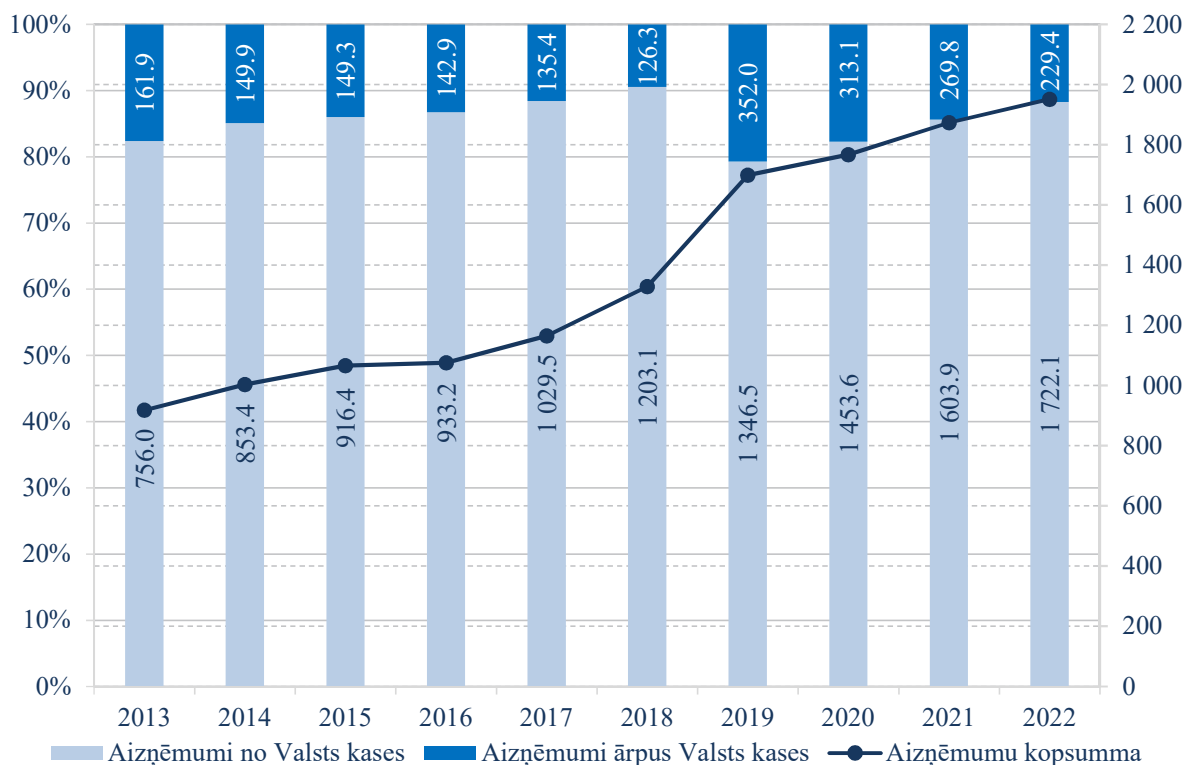
Atvasināto finanšu instrumentu pielietošana valsts parāda portfeļa vadībā

Lai sasniegtu Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā noteikto valsts parāda portfeļa vadības mērķi, t.i., optimizētu Valsts kases administrētā valsts parāda apkalpošanas izdevumus vidējā termiņā, ierobežojot valsts parāda portfeļa finanšu riskus, Valsts kase pielieto atvasinātos finanšu instrumentus. Tai skaitā, lai samazinātu ar ārvalstu valūtā ņemto aizņēmumu saistīto valūtu risku, Valsts kase valsts parāda portfeļa vadībā pielieto valūtu mijmaiņas un valūtu nākotnes pirkšanas darījumus. Savukārt, lai nodrošinātu valsts parāda portfeļa procentu likmju vidējā svērtā fiksētā perioda (*duration*) un fiksēto likmju īpatsvara ievērošanu pieļaujamajās robežās, tiek pielietoti procentu likmju mijmaiņas darījumi (skatīt skaidrojuma valsts konsolidētajai grāmatvedības bilancei sadaļā “Atvasinātie finanšu instrumenti”).

Pašvaldību parāds

Kopējais pašvaldību parāds 2022. gadā ir palielinājies par 77,7 milj. *euro* un 2022. gada 31. decembrī ir 1 951,4 milj. *euro*, t.sk. aizņēmumi no Valsts kases ir 1 722,1 milj. *euro* un ārpus Valsts kases ir 229,4 milj. *euro* (īpatsvaru kopējā pašvaldību aizņēmuma apjomā sadalījumā pa gadiem skatīt 5. attēlā).

Kopējais pašvaldību parāds –
1 951,4 milj. *euro*

5. attēls. Pašvaldību aizņēmumu kopsumma un aizņēmumu no Valsts kases un ārpus Valsts kases īpatsvars kopējā pašvaldību aizņēmumu apjomā pa gadiem (milj. *euro*)

Salīdzinājumam – 2021. gada 31. decembrī pašvaldību kopējais parāds bija 1 873,7 milj. *euro*, t.sk. aizņēmumi no Valsts kases bija 1 603,9 milj. *euro* un ārpus Valsts kases – 269,8 milj. *euro* (skatīt 5. attēlu).

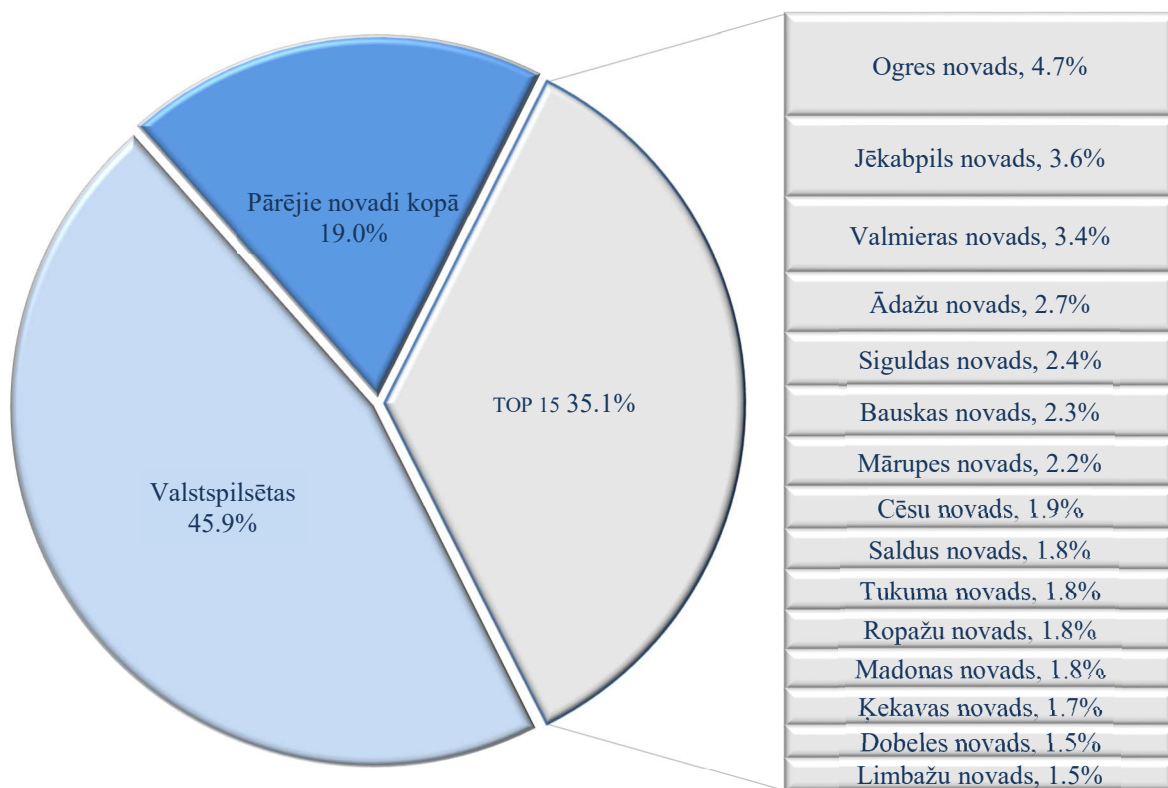
Pašvaldību īstermiņa aizņēmumu apjoms (pēc aizņēmuma līgumā norādītā sākotnējā dzēšanas termiņa) 2022. gadā ir samazinājies par 0,4 milj. *euro* un 2022. gada beigās pašvaldībām īstermiņa aizņēmumu nav.

Pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumu apjoms (pēc aizņēmuma līgumā norādītā sākotnējā dzēšanas termiņa) 2022. gadā ir palielinājies par 78,1 milj. *euro* (1 873,3 milj. *euro* 2021. gada beigās, 1 951,4 milj. *euro* 2022. gada beigās). Pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumu ārpus Valsts kases īpatsvars visos pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumos ir samazinājies no 14,4 % līdz 11,7 % (269,8 milj. *euro* 2021. gada 31. decembrī, 229,0 milj. *euro* 2022. gada 31. decembrī).

Pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumi –
1 951,4 milj. *euro*

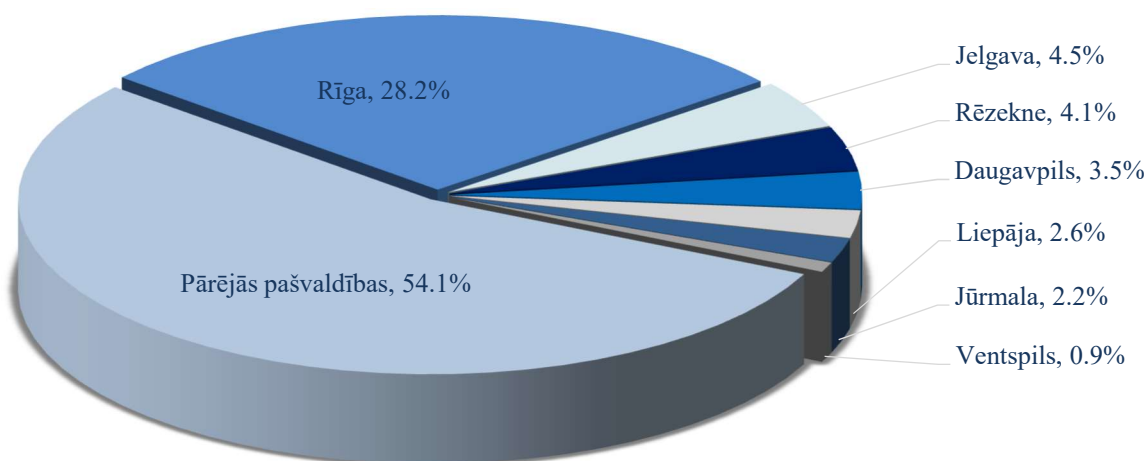
Saskaņā ar likuma “Par pašvaldību budžetiem” 22¹. pantu finanšu ministrs, ņemot vērā pašvaldību iesniegumus par konkrētu projektu īstenošanu, var apstiprināt arī citu aizdevēju, ja cita aizdevēja aizdevuma nosacījumi ir izdevīgāki nekā no valsts budžeta izsniedzamo aizdevumu nosacījumi. 2022. gadā pašvaldības šo iespēju nav izmantojušas.

No 43 pašvaldībām 35,1 % no kopējā aizņēmumu atlikuma 2022. gada 31. decembrī veidoja 15 novadu pašvaldību aizņēmumi, katra īpatsvaram kopējā aizņēmumu apjomā esot lielākam par 1,5% (skatīt 6. attēlu). Starp novadu pašvaldībām ar lielāko parāda īpatsvaru kopējā pašvaldību aizņēmuma apjomā 2022. gadā ir Ogres novads (91,0 milj. *euro*), Jēkabpils novads (71,1 milj. *euro*) un Valmieras novads (66,4 milj. *euro*).

6. attēls. Pašvaldību aizņēmumu īpatsvars kopējā pašvaldību aizņēmuma apjomā 2022. gada 31. decembrī

Valstspilsētu pašvaldību kopējais parāds 2022. gadā ir samazinājies par 0,8 milj. *euro*, 2022. gada 31. decembrī veidojot 896,0 milj. *euro* jeb 45,9 % no kopējā pašvaldību parāda apjoma (skatīt 7. attēlu).

7. attēls. Valstspilsētu pašvaldību aizņēmumu īpatsvars kopējā pašvaldību aizņēmumu apjomā 2022. gada 31. decembrī

No valstspilsētu pašvaldībām lielākais parāda palielinājums 2022. gada laikā ir Jelgavas valstspilsētas pašvaldībai – par 8,1 milj. *euro* jeb 10,2 % (galvenokārt skaidrojams ar Jelgavas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu energoefektivitātes paaugstināšanas un mācību vides uzlabošanas projektiem) un Liepājas valstspilsētas pašvaldībai – par 0,9 milj. *euro* jeb 1,9 %, bet lielākais parāda samazinājums 2022. gada laikā ir Rīgas valstspilsētas pašvaldībai – par 11,9 milj. *euro* jeb 2,1 %.

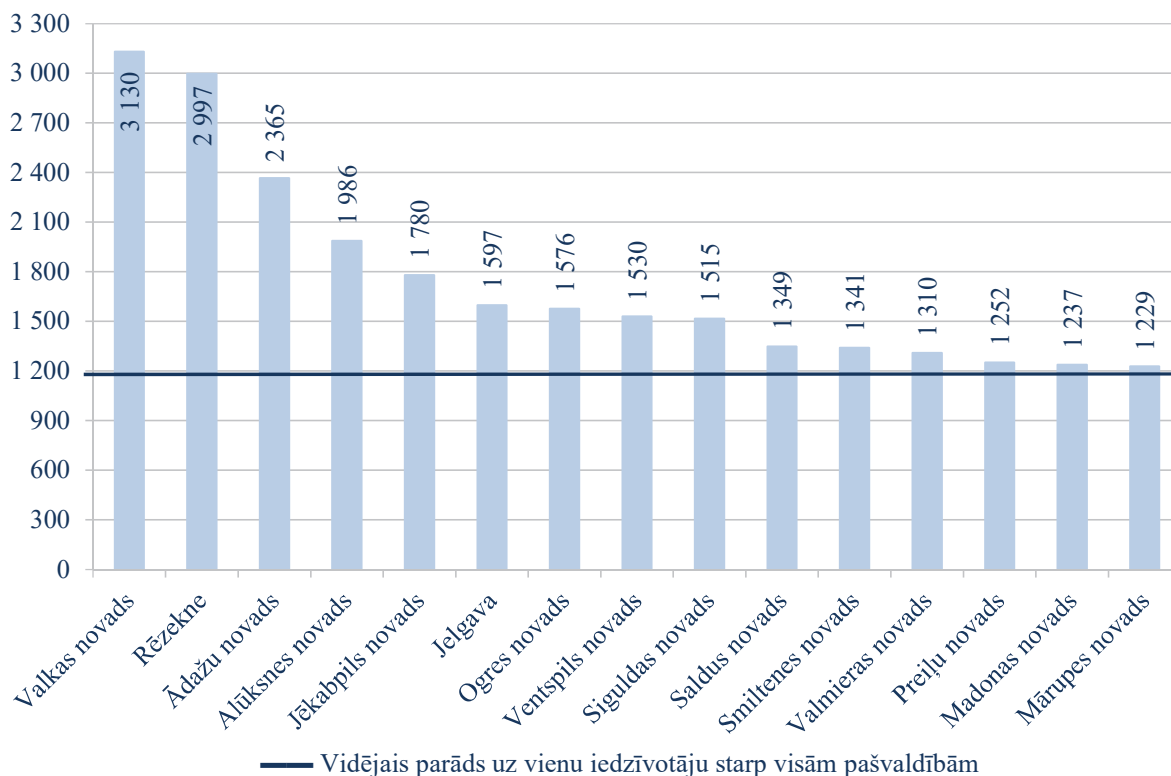
Pārējo pašvaldību kopējais parāds 2022. gada laikā ir palielinājies par 78,1 milj. *euro*, 2022. gada beigās veidojot 1 055,0 milj. *euro*. No tām lielākais parāda palielinājums 2022. gada laikā ir Ogres novada pašvaldībai – par 22,9 milj. *euro* jeb 33,6 %, un Ropažu novada pašvaldībai – par 7,5 milj. *euro* jeb 27,5 %, bet lielākais parāda samazinājums 2022. gada laikā ir Siguldas novada pašvaldībai – par 3,2 milj. *euro* un Tukuma novada pašvaldībai – par 1,4 milj. *euro*.

Pašvaldību parāds, salīdzinot pašvaldību kopējo parādu 2021. gada beigās un 2022. gada beigās, ir samazinājies 12 pašvaldībām, bet 31 pašvaldībām (tajā skaitā 6 valstspilsētu pašvaldībām) parāds ir palielinājies.

2022. gada beigās visām novadu pašvaldībām bija parāds, kā arī 2022. gadā visas ir gan piesaistījušas papildus finanšu līdzekļus, gan veikušas iepriekšējos periodos saņemto aizņēmumu atmaksas.

Lielāko pašvaldību parāda summu 2022. gada 31. decembrī tāpat kā iepriekšējos pārskata gados veido Rīgas valstspilsētas pašvaldības aizņēmumi 550,4 milj. *euro* vērtībā, kas ir 28,2 % no kopējā pašvaldību parāda. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, Rīgas valstspilsētas pašvaldības aizņēmumu īpatsvars kopējā pašvaldību parādā ir samazinājies par 1,8 %.

Vidējais parāds uz vienu iedzīvotāju starp visām pašvaldībām 2022. gada beigās ir 1 141 *euro* un pārskata gadā ir palielinājies par 75 *euro* uz vienu iedzīvotāju jeb par 7,0 %, kas skaidrojams ar kopējā pašvaldību aizņēmumu apjoma palielināšanos.

8. attēls. 15 pašvaldības ar lielāko parādu uz vienu iedzīvotāju³ 2022. gada 31. decembrī (*euro*)

³ šajā skaidrojumā aprēķinos lietots vidējais iedzīvotāju skaits teritorijā pārskata gada laikā (2022. gada sākuma dati + 2023. gada sākuma dati / 2) pēc Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā publicētiem datiem.

Lielākais parāds uz vienu iedzīvotāju 2022. gada beigās ir Valkas novada pašvaldībai (3 130 *euro* uz 1 iedzīvotāju) (skatīt 8. attēlu), kas ir 2,7 reizes lielāks par vidējo rādītāju visās pašvaldībās kopā. Tas izskaidrojams ar Valkas novada pašvaldības mazo iedzīvotāju skaitu un aizņēmumu apjoma pieaugumu, kurā būtiskākais ir aizņēmums investīciju projektu īstenošanai (saistību pārjaunojums) ar parāda atlikumu 6,1 milj. *euro* 2022. gada 31. decembrī. Salīdzinājumā ar Valkas novada pašvaldības parādu 2021. gada beigās (2 807 *euro* uz 1 iedzīvotāju), rādītāja – parāds uz vienu iedzīvotāju – vērtība Valkas novada pašvaldībai ir palielinājusies par 323 *euro* uz vienu iedzīvotāju.

Otrs lielākais parāds uz vienu iedzīvotāju 2022. gadā ir Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībai, rādītājam sasniedzot 2 997 *euro* uz 1 iedzīvotāju. Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības parāda uz vienu iedzīvotāju rādītāja pieaugums ir veidojies gan iedzīvotāju skaita izmaiņu dēļ, gan aizņēmuma apjoma palielinājuma rezultātā. 2022. gadā Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībai parāda apjoms ir palielinājies par 0,5 milj. *euro*.

Trešais lielākais rādītājs ir Ādažu novada pašvaldībai, kam rādītāja vērtība ir 2 365 *euro* uz 1 iedzīvotāju (palielinājies par 166 *euro* salīdzinājumā ar 2021. gada rādītāju).

Rīgas pilsētas pašvaldības, kurai no visām pašvaldībām ir lielākais parāds 2022. gada beigās, parāda uz vienu iedzīvotāju rādītājs ir 906 *euro* un 2022. gada laikā ir samazinājies par 15 *euro*.

Lielākais pieaugums parādam uz vienu iedzīvotāju salīdzinājumā ar 2021. gadu ir Alūksnes novada pašvaldībai (2022. gada laikā palielinājies par 704 *euro*) un Ogres novada pašvaldībai (2022. gada laikā palielinājies par 393 *euro*).

Savukārt parāds uz vienu iedzīvotāju 2022. gada beigās visvairāk ir samazinājies Siguldas un Saulkrastu novados – attiecīgi par 120 un 105 *euro* 2022. gada laikā.